

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
TEISĖS IR TYRIMŲ SKYRIUS BEI POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ
FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIUS**

**PAŽYMA
DĖL 2024 M. GEGUŽĖS 12 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ
KANDIDATO EDUARDO VAITKAUS POLITINĖS REKLAMOS SKLEIDIMO IR
POLITINĖS KAMPANIJOS FINANSAVIMO**

2024 m. birželio 7 d. Nr. 3-51(1.2)
Vilnius

Tyrimo pagrindas

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) gavo du pranešimus ir valstybės institucijos raštą dėl galimų 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų kandidato Eduardo Vaitkaus politinės reklamos skleidimo ir politinės kampanijos finansavimo pažeidimų:

1.1. 2023 m. gruodžio 18 d. gavo pranešimą (reg. Nr. 1-4395(2.11), kuriame nurodoma, kad *„el. paštu gavome <...> laišką (su nuorodomis) ir matome potencialaus kandidato į Lietuvos Respublikos Prezidentus E. Vaitkaus politinę reklamą, kuri nėra pažymėta. Net jei ir ją rengiant nebuvo patirta jokių išlaidų, manytume ji turėjo būti pažymėta, kaip neatlygintinai pagaminta paties kandidato štabo. Manome, kad tai galėtų būti traktuojama kaip paslėpta politinė reklama“*. Kartu su pranešimu pateiktoje el. laiško kopijoje nurodyta: *„Gerbiami Lietuvos geriausi politikai (bei kiti šviesuoliai, žiniasklaidos atstovai), artėjant Lietuvos Prezidento rinkimams, norisi pasidžiaugti gera naujiena Lietuvoje – šiandien naujai pasirodžiusiu periodiniu leidiniu „Lietuvos konservatoriai“ (daug Lietuvai naudingų minčių, įžvalgų, vieno iš kandidatų į Lietuvos Prezidentus kauniečio prof. Habil. Dr. Eduardo Vaitkaus pirmųjų dienų darbų pristatymas, ir pan.)“*¹.

1.2. 2023 m. gruodžio 18 d. VRK gavo pranešimą (reg. Nr. 1-4403(2.11) dėl vaizdo įrašų dalijimosi platformos internete „YouTube“ (toliau – „YouTube“) paskyroje „Vaidas Žemaitis“² 2023 m. gruodžio 3, 10 ir 17 d. reguliariai kiekvieną sekmadienį skleidžiamų tiesioginės transliacijos įrašų³, kuriuose matomi laidos vedėjas Vaidas Žemaitis Lekstutis ir pašnekovas Eduardas Vaitkus, atsakantis į žiūrovų klausimus. Pranešimo autorius nurodo, kad *„laidos metu jie parodo užrašą „Neatlygintina politinė reklama“, bei kandidato rinkiminės sąskaitos numerį“*, ir teiraujasi, *„ar tokio formato Youtube / Facebook ir kitų platformų laidos, kuriose reklamuojamas kandidatas, bei jo*

¹ Nuorodos internete <https://ekspertai.eu/dienos-sviesa-isvydo-pirmasis-leidiniolietuvos-konservatoriainumeris110522/>

² Nuoroda internete <https://www.youtube.com/@vaidaszemaitis>

³ Nuorodos internete <https://www.youtube.com/watch?v=GyAoV5dA0Cg;>

<https://www.youtube.com/watch?v=3mWpTBRL1mk;> <https://www.youtube.com/watch?v=LZ7nPHzupc4>

programa, kurios daromos neatlygintinai, leidžiamos ir nesikerta su rinkimų kodekso punktais ar teisės aktais?“.

1.3. 2024 m. sausio 29 d. VRK gavo Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Pinigų plovimo prevencijos valdybos (toliau – FNTT) 2024 m. sausio 26 d. raštą Nr. 25-1241 (reg. Nr. 1-228(2.11)) „Dėl informacijos apie Gana yra gana VŠĮ pateikimo“ su priedais. VRK informacija pateikta kilus pagrįstoms abejonėms, kad Gana yra gana, VŠĮ, banko sąskaita yra galimai naudojama E. Vaitkaus politinei kampanijai vykdyti. Gana yra gana, VŠĮ, steigėjas ir vadovas yra E. Vaitkus. Rašte nurodyta, kad FNTT iš SEB banko gavo pranešimą apie įtartinas finansines operacijas ir atliko pateiktų duomenų analizę. Kartu buvo pateiktos Gana yra gana, VŠĮ, banko sąskaitos išrašo Nr. LT<...>2276 (laikotarpis nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2024 m. sausio 17 d.) ir E. Vaitkaus asmeninės banko sąskaitos išrašo Nr. LT<...>4967 (laikotarpis nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2024 m. sausio 23 d.) kopijas.

2. VRK 2024 m. vasario 15 d. posėdyje protokoliniu sprendimu nutarta 2024 m. gruodžio 18 d. pranešimuose ir 2024 m. sausio 29 d. FNTT rašte pateiktos informacijos pagrindu pradėti tyrimą. Teisės ir tyrimų bei Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriams pavesta įvertinti 2023 m. gruodžio 15 d. leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1 turinį politinės reklamos aspektu, taip pat interneto portalo „YouTube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“ skleidžiamų vaizdo įrašų kassavaitinį transliavimą, interneto domeno mesgalime.lt veiklą bei 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų kandidato Eduardo Vaitkaus politinės kampanijos finansavimo atitikimą Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso nuostatomis. VRK 2024 m. kovo 14 d., balandžio 18 d. ir gegužės 14 d. posėdžiuose protokolinais sprendimais nutarta pratęsti tyrimo terminą atitinkamai iki balandžio 18 d., gegužės 18 d. ir birželio 18 d.

3. 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinė kampanija prasidėjo 2023 m. lapkričio 12 d. VRK nario 2023 m. lapkričio 14 d. sprendimu Nr. PK1-2024RP-S10 E. Vaitkus buvo registruotas savarankišku 2024 m. Respublikos Prezidento rinkimų politinės kampanijos dalyviu.

Dėl leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1 vertinimo politinės reklamos aspektu

4. 2023 m. gruodžio 15 d. Gana yra gana, VŠĮ, išleido pirmąjį leidinį „Lietuvos konservatoriai“⁴.

5. Tyrimo metu su paklausimais buvo kreiptasi į Gana yra gana, VŠĮ, ir E. Vaitkų (reg. Nr. 2-21(2.11)) bei UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ (reg. Nr. 2-211(2.11)).

6. Gana yra gana, VŠĮ, atsakymus pateikė 2024 m. sausio 15 d. raštu (reg. Nr. 1-206(2.11)), kuriame į klausimus:

⁴ Nuoroda internete: [https://ekspertai.eu/static/uploads/2023-12-15/LK-1%20\(2\).pdf](https://ekspertai.eu/static/uploads/2023-12-15/LK-1%20(2).pdf)

6.1. koku tikslu leidžiamas leidinys „Lietuvos konservatoriai“, nurodė: *„Lietuvos konservatoriai“ yra VŠĮ „Gana yra gana“ užsakymu išleistas viešas informacinis lankstinukas, kuriame pateikiama informacija apie visuomeninius politinius, ekonominius bei demokratinius procesus, tikslu ugdyti pilietinę visuomenę, tikslu įgyvendinti VŠĮ „Gana yra gana“ veiklos tikslus numatytus jos įstatuose“;*

6.2. ar leidinys „Lietuvos konservatoriai“ ir jame paskelbtos publikacijos: „Eduardas Vaitkus. Pirmosios dienos“, „Deguto šaukštas“ antitautinio režimo „Medaus statinėje“, „Eduardas Vaitkus: „Matyt, kad teks susodinti visą supuvusią Lietuvos „teisėsaugą“ ir kita leidinyje pateikta informacija buvo vertinama politinės reklamos požiūriu, jei taip, kokios išvados buvo padarytos, nurodė: *„Skrajutės ar lankstinuko forma išleistas ne periodinis leidinys pavadinimu „Lietuvos konservatoriai“ nėra visuomenės informavimo priemonė ar laikraštis, kaip tai apibrėžta LR visuomenės informavimo įstatymas, todėl manome, kad skrajutė „Lietuvos konservatoriai“ ir jame paskelbtas turinys „Eduardas Vaitkus. Pirmosios dienos“, „Deguto šaukštas“ antitautinio režimo „Medaus statinėje“, „Eduardas Vaitkus: „Matyt, kad teks susodinti visą supuvusią Lietuvos „teisėsaugą“ ir kita leidinyje pateikta informacija (toliau- Informacija) nėra politinė reklama LR Rinkimų kodekso prasme. Informacijoje nėra agituojama balsuoti už vieną ar kitą kandidatą, laikantis lygiateisiškumo principų yra paskleista informacija apie įvairių rinkimų politinės kampanijos dalyvių, kurie iki Informacijos pateikimo yra paskelbę savo programas t. y. I. Vėgėlę ir A. Verygą“;*

6.3. kiek kainavo minėto leidinio ir minėtų publikacijų rengimas ir skleidimas, įskaitant finansinių resursų naudojimą, tokias paslaugas atlygintinai teikiančių asmenų pasitelkimą, taip pat buvo prašoma pateikti tai patvirtinančius dokumentus (pvz., sąskaitas faktūras), nurodė: *„Minėto leidinio (lankstinuko) paruošimo, maketavimo ir visiems kitiems susijusiems darbams, buvo sumokėta viso - 350 Eur“;*

6.4. ar Gana yra gana, VŠĮ, ketina Respublikos Prezidento rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu rengti ir skelbti leidinyje „Lietuvos konservatoriai“ publikacijas apie kitus kandidatus į Respublikos Prezidentus, laikantis objektyvumo ir rinkimų politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumo principų, jei taip, buvo prašoma nurodyti numatomo leidinio numerį ir jo paskelbimo datą ir apie kokį kandidatą į Respublikos Prezidentus bus teikiama informacija, nurodė: *„Kaip jau buvo atsakyta ankstesniuose atsakymuose, skrajutė (lankstinukas) pavadinimu Lietuvos konservatoriai nėra periodinis laikraštis, leidinys ar visuomenės informavimo priemonė, todėl šiuo metu nėra galimybės atsakyti, kokia informacija ateityje bus leidžiama ar apie kokius kandidatus į Lietuvos Respublikos prezidentus būsime skrajutės, lankstinukuose“;*

6.5. koku tiražu buvo išleistas leidinio „Lietuvos konservatoriai“ pirmasis numeris ir kas jį finansavo, nurodė: „*Skrajutė (lankstinukas) pavadinimus Lietuvos konservatoriai buvo išleista 12 400 vnt. kopijų*“.

7. Gana yra gana, VŠĮ, 2024 m. vasario 7 d. raštu (reg. Nr. 1-393(2.11)) pateikė 2024 m. sausio 15 d. raštu (reg. Nr. 1-206(2.11)) teiktų atsakymų tikslinimus, nurodydama tokio turinio informaciją: „*Minėtas lankstinukas/skrajutė yra visas išdalintas. Bandome, gal pavyks atsiimti iš kažkoko žmogaus, tada pateiksime jums. Jis finansuotas VŠĮ Gana yra gana. Jį parengė ir spausdino UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“*. Pridėta 2023 m. gruodžio 14 d. PVM sąskaitos faktūros serija LLR Nr. 2300362, suma 350 Eur, kopija.

8. UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ atsakymus pateikė 2024 m. vasario 29 d. raštu (reg. Nr. 1-741(2.11)), į klausimus: ar leidinį „Lietuvos konservatoriai“ rengė ir spausdino UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“, o jei minėtą leidinį rengė ir (ar) spausdino ne UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“, tuomet kas ir kur konkrečiai šį leidinį rengė ir spausdino (prašyta pateikti užsakymą, atliktą mokėjimą ir įvykdytą leidinio „Lietuvos konservatoriai“ perdavimą Gana yra gana, VŠĮ, UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ patvirtinančių dokumentų kopijas (užsakymo paklausimą, priėmimo perdavimo aktus ir pan.); kiek kainavo leidinio „Lietuvos konservatoriai“ rengimas ir 12 400 egzempliorių atspausdinimas, taip pat buvo prašoma pateikti sąskaitų faktūrų kopijas; kaip Jūs apibūdintumėte leidinio „Lietuvos konservatoriai“ rūšį; ar be minėto leidinio rengimo ir spausdinimo, UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ yra atlikusi ir kitų, su E. Vaitkaus ir (ar) kitų asmenų organizuojama Respublikos Prezidento politinė kampanija, susijusių paslaugų, kokių ir kieno pavedimu (prašymu, paklausimu) (prašyta pateikti atliktų paslaugų sąskaitas faktūras bei UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ banko sąskaitos LT18<...>4633 išrašą nuo 2023 m. rugsėjo 1 d.), atsakė: „<...> *taip, įmonė parengė ir išspausdino minėtą leidinį „Lietuvos konservatoriai“, už kurį apmokėjo VŠĮ Gana yra gana. kiek žinau, visos sąskaitos pateiktos pačios viešos įstaigos, todėl dar kartą jas teikti neverta. <...> nematau teisinio pagrindo pateikinti įmonės sąskaitų išrašų už pusę metų*“.

9. Rinkimų kodekso 95 straipsnio 1–5 dalyse nustatyta, kad *politinė reklama – valstybės politiko, politinės organizacijos, jos nario, rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidato, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp rinkimų politinių kampanijų skleidžiama teigiama ar neigiama informacija, kuria siekiama daryti įtaką rinkimų rezultatams ar paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė organizacija, jos narys ar rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatas, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa (1 dalis); atlygintina politinė reklama laikoma tokia politinė reklama, kuri rengiama, gaminama ir (ar) skleidžiama už užmokestį arba kuriai rengti, gaminti ir (ar) skleisti naudojami*

finansiniai resursai, pasitelkiami įprastai tokias paslaugas atlygintinai teikiantys asmenys (2 dalis); su rinkimų politine kampanija susijusių atlygintiną politinę reklamą gali apmokėti tik pats rinkimų politinės kampanijos dalyvis (3 dalis); atlygintina politinė reklama turi būti aiškiai atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka. Nuo rinkimų politinės kampanijos pradžios iki paskelbiant galutinius rinkimų rezultatus ji turi būti aiškiai pažymėta nurodant lėšų šaltinį Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka (4 dalis); nepažymėta politinė reklama laikoma paslėpta politine reklama. Politinė reklama, pažymėta nesilaikant nustatytų reikalavimų, ir paslėpta politinė reklama yra draudžiamos. Už jų skleidimą taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė (5 dalis).

10. Rinkimų kodekso 97 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad *draudžiama skleisti politinę reklamą neatlygintinai, išskyrus specialiąsias ar diskusijų laidas, o 3 dalies 1 ir 2 punktuose – kad politinė reklama nelaikoma: rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai (ir nenumatant atsilyginti) skleidžiami įprastiniai informaciniai pranešimai apie valstybės politiką, politinių organizacijų, kandidatų veiklą, išskyrus atvejus, kai tokiais pranešimais yra agituojama (1 punktas), rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu visuomenės informavimo priemonėmis neatlygintinai, laikantis objektyvumo ir rinkimų politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumo principų viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų skleidžiama informacija apie rinkimų programas (2 punktas).*

11. Pagal Rinkimų kodekso 114 straipsnį, *prasidejus rinkimų politinei kampanijai, visos išlaidos, skirtos rinkimų politinei kampanijai finansuoti, gali būti apmokamos tik iš rinkimų politinės kampanijos sąskaitoje esančių lėšų (2 dalis); rinkimų politinės kampanijos išlaidomis pripažįstami rinkimų politinės kampanijos dalyvio vykdant rinkimų politinę kampaniją turėtos išlaidos ir prisiimti įsipareigojimai <...> (8 dalis).*

12. Politinės reklamos žymėjimui (atskyrimui) taikomi reikalavimai yra nustatyti VRK 2010 m. rugsėjo 7 d. sprendimu Nr. Sp-58 (su pakeitimais) patvirtintame Politinės reklamos žymėjimo tvarkos apraše⁵.

13. Pagal Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 2 straipsnį, *viešosios informacijos skleidėjas – audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos teikėjas, retransliuotojas, asmuo, teikiantis Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas, dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslaugos teikėjas, radijo programų transliuotojas, informacinės visuomenės informavimo priemonės valdytojas ar kitas asmuo, skleidžiantis viešąją informaciją visuomenei ir atsakantis už tos informacijos teisėtumą šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka (78 dalis); „visuomenės informavimo priemonė – laikraštis, žurnalas,*

⁵ Nuoroda internete <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.F0C8BEB6051F/asr>

biuletenis ar kitas leidinys, knyga, televizijos programa, radijo programa, kino ar kita garso ir vaizdo studijų produkcija, informacinės visuomenės informavimo priemonė ir kita priemonė, kuria viešai skleidžiama informacija. <...> (82 dalis).

14. Tam, kad skleidžiamą (paskleistą) informaciją Rinkimų kodekso 95 straipsnio 1 dalies pagrindu būtų galima pripažinti politine reklama, ji turi atitikti šiuos kriterijus:

14.1. Ji turi būti skleidžiama (paskleista) valstybės politiko, politinės organizacijos, jos nario, rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidato, jų vardu ir (ar) interesais.

14.2. Tokia informacija turi būti siekiama daryti įtaką rinkimų rezultatams ar paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė organizacija, jos narys ar rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatas, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.

15. Atliekamam tyrimui aktualūs politinės reklamos požymių turinčiai bei visuomenės informavimo priemonėmis skleidžiamai informacijai taikomi reikalavimai, draudimai bei išimtys yra numatyti Rinkimų kodekso 95 straipsnio 2–4 dalyse bei 97 straipsnio 1 ir 3 dalyse.

16. Tyrimo metu nustatyta, kad 2023 m. gruodžio 15 d. leidinys „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1 (visuomenės informavimo priemonė) buvo parengtas Gana yra gana, VŠĮ, užsakymu (iš viso 12 400 vnt.).

17. Susipažinus su minėtame leidinyje paskelbtų publikacijų turiniu, matyti, kad keturios publikacijos yra tiesiogiai susijusios su E. Vaitkaus organizuojama Respublikos Prezidento rinkimų politine kampanija: „Eduardas Vaitkus. Pirmosios dienos“, „Deguto šaukštas“ antitautinio režimo „Medaus statinėje“, „Eduardas Vaitkus: „Matyt, kad teks susodinti visą supuvusią Lietuvos „teisėsaugą“ ir „Ignas Vėgėlė nenusileis iki Eduardo Vaitkaus lygio“. Šiose publikacijose yra tiesioginių sąsajų su E. Vaitkaus vykdoma rinkimų politine kampanija, jose pasisakoma E. Vaitkui galimai aktualiais klausimais, panaudojant, be kita ko, politikų ir (ar) politinės kampanijos dalyvių viešus pasisakymus, viešai išsakytą jų nuomonę tam tikrais klausimais.

18. Vertinant su E. Vaitkaus organizuojama 2024 m. Respublikos Prezidento rinkimų politine kampanija susijusias publikacijas skleidžiamos informacijos visuomenės informavimo priemone požiūriu, visų pirma pastebėtina, kad jose nurodyta informacija yra ne įprastinio pobūdžio informacija apie politikų, politinių organizacijų, kandidatų veiklą ir, antra, jomis nėra skleidžiama, laikantis objektyvumo ir rinkimų politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumo principų, informacija apie rinkimų programas. Kaip antai:

18.1. Publikacijoje „Eduardas Vaitkus. Pirmosios dienos“ pateikiami galimi pirmieji kelių dienų darbai, kuriuos E. Vaitkus atliktų, jei taptų Respublikos Prezidentu, arba, kitaip sakant, tai hipotetinio pobūdžio informacija, atitinkanti tik E. Vaitkaus rinkimų programos nuostatas, idėjas ir tikslus. Publikacijoje akcentuojama:

18.1.1. „Atkreiptinas dėmesys – tai tik pirmųjų kelių dienų darbai ir parėdymai, jei E. Vaitkus taptų valstybės lyderiu. Šis sąrašas be abejo gali būti tęstinis, neabejotinai atsižvelgiant į konkrečią laikmečio situaciją – o tai jau bus 2024 m. vasara.

Taigi, šie pirmieji darbai atrodytų taip:

- *Prisiekus Seime, paskelbti Respublikos Prezidento dekretą, kad atsisako apdovanojimo Vyčio Kryžiumi, nes apdovanoti reikia už nuopelnus, bet ne už išrinkimą Respublikos Prezidentu.*

- *Nurodyti pašalinti užsienio valstybių vėliavas nuo Lietuvos valstybių institucijų ir ambasadų pastatų.*

- *Pavesti ruošti vizitus, pirmiausia (šalys išvardintos abėcėlės tvarka) į Baltarusiją, Kiniją, Latviją, Lenkiją, Rusiją ir Vengriją.*

- *Paskelbti Respublikos Prezidento dekretą, dėl negaliojančių LR Konstitucijos pakeitimų, padarytų prieštaraujant LR Konstitucijos 148 straipsniui.*

- *Susitikti su Seimo pirmininke dėl neeilinės Seimo sesijos sušaukimo, kurioje skubos tvarka apsvarstyti:*

- a) *Rinkimų kodekso pakeitimą dėl Seimo narių rinkimo tik vienmandatėse apygardose*

- b) *Užsienio agentų įstatymą*

- c) *Ypatingojo (Nepriklausomo) prokuroro institucijos sukūrimą (JAV, Slovėnijos ir Estijos pavyzdžiu)*

- d) *Valstybės finansavimo atsisakymo politinėms partijoms ir nevyriausybinėms organizacijoms*

- e) *Teismų įstatymo pakeitimus*

- f) *įslaptintų KGB agentų išviešinimą*

- g) *įstatymo atšaukimą dėl elektros nupirkimo iš Baltarusijos*

- *atšaukti oficialios Rusijos Federacijos valstybės paslapties, prezidentės Dalios Grybauskaitės pasirašytą ir Seimui teiktą ratifikuoti Stambulo konvenciją, kurioje įteisinamos visuomeninės lytys (gender)*

- *Paskambinti Baltarusijos Prezidentui ir informuoti, kad Lietuva naikina draudimą Belaruskalij trąšų tranzitui kad Baltarusijai per Medininkų pasienio punktą bus perduota šios šalies pilietė Svetlana Tichanovskaja su visa jos svita. Pokalbio metu aptarti elektros pirkimo galimybės tiesiogiai, ne per tarpininkus.*

- *Pakviesti pokalbiams: a) JAV ambasadorių b) Švedijos ambasadorių c) VSD vadovą d) Generalinį prokurorą e) Vidaus reikalų ministrą f) Kariuomenės vadą*

- *Pavesti skubiai parengti naują Lietuvos saugumo ir gynybos strategiją*

- *Paprašyti JAV vadovybės, kad amerikietiški strateginiai bombonešiai, galintis nešti atominį ginklą, neskraidytų Lietuvos oro erdvėje.*

- *Paskelbti moratoriumą miškų kirtimui*
- *Sudaryti darbo grupę bendrajam valstybės auditui atlikti*
- *Sudaryti darbo grupę komunikacijai (ne beprasmiškiems atsirašinėjimams, kaip yra dabar) su visuomene (online režimu)“.*

18.1.2. Pastebėtina, kad ši paminėtoje publikacijoje aprašytų pirmųjų darbų E. Vaitkaus vizija yra atkartota (papildant ją dviem naujais darbais) politine reklama pažymėto 2024 m. vasario 15 d. leidinio „LR Prezidento rinkimai 2024. Eduardas Vaitkus“ Nr. 2 publikacijoje „Pirmieji darbai“. Tai pagrįstai leidžia teigti, kad ir nagrinėjama leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1 publikacija „Eduardas Vaitkus. Pirmosios dienos“ yra laikytina savarankiško politinės kampanijos dalyvio E. Vaitkaus politine reklama. Be to, abi publikacijos yra iliustruotos E. Vaitkaus nuotraukomis.

18.2. Publikacijoje „Deguto šaukštas“ antitautinio režimo „Medaus statinėje“ ne tik propaguojamas E. Vaitkus kaip kandidatas į Respublikos Prezidentus, parodant jo teigiamas savybes, išskirtinį požiūrį į tam tikrų situacijų vertinimą, bet ir agituojama už E. Vaitkų kaip kandidatą į Respublikos Prezidentus. Minėtos publikacijos autoriaus vertinimu, E. Vaitkus „yra pirmas toks kandidatas į prezidentus Lietuvos istorijoje po 1990 metų kovo 11 dienos. Ir tai yra išskirtinis Eduardo Vaitkaus įnašas į Lietuvos politinį gyvenimą“, nes jis „į iki šiol aukščiausią politinį lygį – kandidato į Lietuvos Respublikos prezidentus lygį“ iškėlė šiuos klausimus: „Ar tik ne todėl, kad Lietuvos valstybė nepriklauso Lietuvos žmonėms? Ar tik ne todėl, kad Lietuvos valstybė netarnauja lietuvių tautai? Ar tik ne todėl, kad Lietuvos režimo tikslas ir uždavinys yra ne kurti palankias sąlygas lietuvių tautos buvimui Lietuvoje, o kenkti Lietuvos kaimynams ir kitiems, kurie meta iššūkį globaliai Jungtinių Amerikos Valstijų hegemonijai (viešpatavimui)?“. Pasak publikacijos autoriaus, „kandidatas į prezidentus Eduardas Vaitkus yra tas deguto šaukštas, kuris gadina Lietuvos režimo medaus statinę. Melo, neteisingumo, cinizmo ir veidmainystės statinę“; „iš kitų kandidatų Eduardą Vaitkų išskiria ypatinga dabartinio istorinio laikmečio pajauta“; „Eduardas Vaitkus dabar vykstančioje globalioje geopolitinėje transformacijoje mato pirmiausia ne grėsmę, o galimybę. Galimybę sugrąžinti Lietuvos valstybę Lietuvos žmonėms. Galimybę padaryti Lietuvos valstybę įrankiu, tarnaujančiu lietuvių tautos nacionaliniams interesams. Galimybę sugrąžinti į Lietuvos valstybę politinę valią siekti taikos su savo kaimynais, o ne klusniai aptarnauti agresyvių globalistų politinę valią“; „Eduardo Vaitkaus politinis pasaulėvaizdis visiškai kitoks. Iš esmės jame yra įkūnyta dar 1918 metais Stasio Šalkauskio suformuluota geopolitinė Lietuvos vizija“; „Eduardo Vaitkaus politiniame pasaulėvaizdyje valstybės vidaus ir užsienio politiką sieja ypatingas ryšys. Jo vardas – teisingumas. Vidaus politikoje teisingumas yra tai, ką Eduardas Vaitkus vadina „įstatymo diktatūra“. Užsienio politikoje teisingumas yra ištikimybė tarptautinei teisei ir „dvigubų standartų“ atsisakymas“; „Eduardas Vaitkus pabrėžia, kad balsuoti reikia ne už jo išvaizdą ar kaklaraištį, o už jo mintis. O Eduardo Vaitkaus mintys atitinka tai, kas vadinama „laiko dvasia“. Nebūtų Eduardo

Vaitkaus, „*laiko dvasia*“ Lietuvoje bylotų kito žmogaus lūpomis. Eduardo Vaitkaus Lietuvai siunčiamai žiniai tinka Evangelijos žodžiai: „*Sakau jums, jei šitie tylės – akmenys šauks!*“; „*Eduardas Vaitkus yra konservatorius. Jo kalba buvo viena įspūdingiausių kalbų, pasakytų 2021 metų gegužės 15 dieną Vingio parke vykusiame „Didžiojo šeimos gynimo maršo“ mitinge*“; „*Dabartinėje globalioje geopolitinėje transformacijoje Eduardas Vaitkus mato teisingesnės Lietuvos ir teisingesnių tarptautinių santykių galimybę. Ir tokia jo vizija yra tikrai nepatogi ir netinkama dabartiniam Lietuvos režimui su jo neteisingumu grindžiama vidaus ir užsienio politika*“.

18.3. Publikacijoje „Eduardas Vaitkus: „Matyt, kad teks susodinti visą supuvusią Lietuvos „teisėsaugą“ pateikiami E. Vaitkaus kaip kandidato į Respublikos Prezidentus atsakymai galimai visuomenei rūpimais klausimais, t. y. į klausimą, „*kokio velnio lendate į tą košę*“, nurodoma, kad E. Vaitkaus „*tikslas ir yra parodyti Lietuvos žmonėms kitokią viziją ir kitokį požiūrį ir kitokias galimybes*“; į klausimą, „*koks tas kitoks požiūris?*“, E. Vaitkus akcentuoja, kad „*Prezidentas privalo būti Lietuvos pilietis visomis prasmėmis, ir jis turi būti žmogus, kuriam rūpi pilietiniai reikalai. Ir jis privalo būti Konstitucijos garantas. Niekam neleisti laužyti įstatymų ir Konstitucijos*“; į klausimą, „*<...> gal atsiras prezidentas, kuris pasiryš iširti tas žudynes Medininkuose*“, E. Vaitkus pažymi, kad „*Norėčiau pradėti ne nuo Medininkų, o Garliavos mergaitės bylos. Tai yra viena svarbiausių Lietuvos bylų, kurioje privalo būti sudėti visi taškai. Garliavos byla yra lakmuso popierėlis, pro kurį joks prezidentas negali praeiti ir jis parodo prezidento vertę ir nusiteikimą*“; į klausimą: „*Bet jūs suprantate, kad tam, kad būtų iširta Garliavos byla, reikės susodinti visą lietuvišką teisinę sistemą*“, E. Vaitkus pabrėžė, kad „*tai ar geriau žinoti, kad mes neturime teisinės sistemos, negu turėti tą supuvusią sistemą, kurią turime dabar. Priedo, aš asmeniškai tikiu geranorišku žmonių nusiteikimu. Ir jeigu yra parodoma, kad galima ir reikia elgtis padoriai, tai žmonės šį padorumo pavyzdį ir pritaiko savo kasdieniniam gyvenimui. <...> Negalima elgtis, kaip sveikatos apsaugos ministras Veryga, kuris parašė, kad šitai gydymo įstaigai galima nesilaikyti įstatymų. Konstitucijos garantas privalo rodyti ir savo asmeniniu pavyzdžiu, kaip jis pats laikosi Konstitucijos ir kaip atsako į labai svarbius klausimus*“.

18.3.1. Pastebėtina, kad politinė reklama pažymėto 2024 m. vasario 15 d. leidinio „LR Prezidento rinkimai 2024. Eduardas Vaitkus“ Nr. 2 publikacijoje „Pirmieji darbai“ kaip vienas pirmųjų dienų darbų yra nurodyta: „*Pranešti Lietuvos gyventojams, ar gyva ir sveika Garliavos mergaitė*“. Kaip matyti, ši tema plėtojama ir nagrinėjamoje publikacijoje „Eduardas Vaitkus: „Matyt, kad teks susodinti visą supuvusią Lietuvos „teisėsaugą“, kurioje E. Vaitkus teigia: „*Norėčiau pradėti ne nuo Medininkų, o Garliavos mergaitės bylos. Tai yra viena svarbiausių Lietuvos bylų, kurioje privalo būti sudėti visi taškai. Garliavos byla yra lakmuso popierėlis, pro kurį joks prezidentas negali praeiti ir jis parodo prezidento vertę ir nusiteikimą*“, tačiau nepaisant to, pastaroji publikacija ir (ar) leidinys šiuo atveju neturi politinės reklamos žymos, nors, kaip matyti, šį teiginį pats E. Vaitkus

priskiria politinei reklamai (žr. 2024 m. vasario 15 d. leidinį „LR Prezidento rinkimai 2024. Eduardas Vaitkus“ Nr. 2).

18.4. Publikacijoje „Ignas Vėgėlė nenusileis iki Eduardo Vaitkaus lygio“ yra kritikuojamas savarankiškas politinės kampanijos dalyvis I. Vėgėlė, kadangi pastarasis, pasak E. Vaitkaus, atsisako su juo „diskutuoti bet kokioje platformoje“, pasirinkdamas „kitą taktiką – konkurentą tiesiog ignoruoti“.

19. Atsižvelgiant į aprašytų publikacijų turinį, darytina išvada, kad jomis perteikiama informacija (žinia) apie E. Vaitkaus rinkimų programą, taip pat informacija, kuria propaguojamas kandidatas į Respublikos Prezidentus E. Vaitkus, parodant jo išskirtinį požiūrį į tam tikrų situacijų vertinimą, tokias jo teigiamas savybes kaip rūpestingumą, teisingumą, įstatymų laikymąsi, padorumą, asmeniniu pavyzdžiu skatinimą paisyti taisyklių, neignoravimą kitų ir pan., yra laikytina ne įprastinio pobūdžio informacija apie kandidato veiklą pagal Rinkimų kodekso 97 straipsnio 3 dalį, o rinkimų politinės kampanijos dalyvį (kandidatą) E. Vaitkų propaguojančio pobūdžio informacija, ir tai atitinka vieną iš politinės reklamos požymių pagal Rinkimų kodekso 95 straipsnio 1 dalį. Kitaip sakant, nagrinėjamos publikacijos atitinka politinės reklamos požymį – E. Vaitkaus kaip rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidato į Respublikos Prezidentus, taip pat jo idėjų, tikslų ir (ar) programos propagavimą, kadangi šiose publikacijose pateikiama informacija apie E. Vaitkaus kaip kandidato į Respublikos Prezidentus rinkimų programą, idėjas ir tikslus, E. Vaitkaus savybes, kurios būtinos Respublikos Prezidentui, taip pat agituojama už E. Vaitkų.

20. Tai, kad leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1, kuriame paskelbtos nagrinėjamos publikacijos, rengimą užsakė, apmokėjo ir pateikė skleisti Gana yra gana, VŠĮ, kurios vadovas yra pats savarankiškas 2023 m. lapkričio 12 d. prasidėjusios 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinės kampanijos dalyvis E. Vaitkus, taip pat tai, kad aptariamose publikacijose E. Vaitkus prisistato kandidatu į Respublikos Prezidentus, patvirtina, kad nagrinėjamos publikacijos yra paskelbtos ne tik E. Vaitkaus, kaip rinkimų politinės kampanijos dalyvio (kandidato į Respublikos Prezidentus), vardu, bet ir jo interesais. Kaip žinoma, informacija, skleidžiama (paskleista) rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidato, jo vardu ir (ar) interesais, yra politinės reklamos požymis pagal Rinkimų kodekso 95 straipsnio 1 dalį.

21. Atsižvelgiant į šios pažymos 19 ir 20 punktuose išdėstytą informaciją, darytina išvada, kad 2023 m. gruodžio 15 d. Gana yra gana, VŠĮ, leidinyje „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1 paskelbtos publikacijos: „Eduardas Vaitkus. Pirmosios dienos“; „Deguto šaukštas“ antitautinio režimo „Medaus statinėje“, „Eduardas Vaitkus: „Matyt, kad teks susodinti visą supuvusią Lietuvos „teisėsaugą“ ir „Ignas Vėgėlė nenusileis iki Eduardo Vaitkaus lygio“ yra savarankiško politinės kampanijos dalyvio E. Vaitkaus politinė reklama, nes atitinka Rinkimų kodekso 95 straipsnio 1 dalyje apibrėžtus politinės reklamos požymius. Be to, šios išvados pagrįstumą patvirtina ir 2024 m. vasario 15 d. leidinyje „LR

Prezidento rinkimai 2024. Eduardas Vaitkus“ Nr. 2 publikacijoje „Pirmieji darbai“ pateiktų teiginių, kurie, be kita ko, yra naudojami ir nagrinėjamos publikacijose, priskyrimas politinei reklamai. Kitaip sakant, pats savarankiškas politinės kampanijos dalyvis E. Vaitkus nagrinėjamų publikacijų teiginius kitame leidinyje pripažįsta politine reklama.

22. Vertinant politinės reklamos požiūriu kitas 2024 m. gruodžio 15 d. leidinyje „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1 paskelbtas publikacijas, pastebėtina, kad nors publikacijose paminimas vienas ar kitas politikas, atkartojama šių politikų viešai išsakyta pozicija tam tikrais klausimais ir (ar) publikacija iliustruojama politiko / politinės kampanijos dalyvio nuotrauka, aptariamoms publikacijoms neturi visų politinei reklamai būdingų požymių pagal Rinkimų kodekso 95 straipsnio 1 dalį, tačiau šių publikacijų turinys pagal savo kontekstą yra labiau sietinas su E. Vaitkaus organizuojama rinkimų politine kampanija, joje išsakoma E. Vaitkaus pozicija, įskaitant ir pateikiamą jo rinkimų programoje, ir tai iš esmės patvirtina, kad šis leidinys yra skirtas (naudingas) tik E. Vaitkaus organizuojamai rinkimų politinei kampanijai.

23. Tyrimo metu nustatyta, kad šios pažymos 21 punkte aptariamai E. Vaitkaus politinei reklamai rengti, gaminti ir skleisti už atlygį buvo pasitelkta UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ (Gana yra gana, VŠĮ, 2024 m. sausio 15 d. rašte nurodė, kad „*skrajutė (lankstinukas) pavadinimus Lietuvos konservatoriai buvo išleista 12 400 vnt. kopijų*“, ir jo „<...> paruošimo, maketavimo ir visiems kitiems susijusiems darbams, buvo sumokėta viso - 350 Eur“). Šią informaciją patvirtina UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ („<...> taip, įmonė parengė ir išspausdino minėtą leidinį „Lietuvos konservatoriai“, už kurį apmokėjo VŠĮ Gana yra gana“) ir pats E. Vaitkus (2023 m. gruodžio 17 d. V. Žemaičio Lekstučio pokalbių tiesioginės transliacijos metu į klausimą, kur būtų galima įsigyti laikraštį „Lietuvos konservatoriai“, E. Vaitkus atsakė: „jis yra, šitas laikraštis yra sudėtinė „Laisvo laikraščio“ dalis, kaip jo priedas, ir „Lietuvos konservatorius“ leidžia viešoji įstaiga Gana yra gana <...>“).

24. Tai, kad E. Vaitkaus politinei reklamai (t. y. nagrinėjamos publikacijos) parengti (pagaminti) buvo naudojami finansiniai ištekliai, pasitelkiama tokias paslaugas atlygintinai suteikusi UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“, patvirtina, kad šios publikacijos yra atlygintina savarankiško politinės kampanijos dalyvio E. Vaitkaus politinė reklama, kuri, vykstant rinkimų politinei kampanijai, privalo būti žymima Rinkimų kodekse nustatyta tvarka.

25. Tyrimo metu taip pat nustatyta, kad minėta savarankiško politinės kampanijos dalyvio E. Vaitkaus atlygintina politinė reklama nebuvo pažymėta taip, kaip numatyta VRK 2010 m. rugsėjo 7 d. sprendimu Nr. Sp-58 patvirtintame Politinės reklamos žymėjimo tvarkos apraše, nors ji ir buvo paskelbta vykstant dviem rinkimų politinėms kampanijoms, t. y. 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų (rinkimų politinės kampanijos pradžia – 2023 m. lapkričio 12 d.) ir 2024 m. birželio 9 d. rinkimų į Europos Parlamentą (rinkimų politinės kampanijos pradžia – 2023 m. gruodžio

9 d.). Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad nagrinėjamų publikacijų turinys – savarankiško politinės kampanijos dalyvio E. Vaitkaus atlygintina politinė reklama yra priskirtina paslėptai politinei reklamai pagal Rinkimų kodekso 95 straipsnio 4 ir 5 dalis.

26. Tyrimo metu nustatyta, kad savarankiško politinės kampanijos dalyvio E. Vaitkaus politinė reklama (nagrinėjamų publikacijų rengimas, spausdinimas ir skleidimas 2023 m. gruodžio 15 d. leidinyje „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1) buvo apmokėta ne iš rinkimų politinės kampanijos sąskaitoje esančių lėšų, o juridinio asmens Gana yra gana, VŠĮ, kurios vadovu yra pats E. Vaitkus, lėšomis iš šios įstaigos sąskaitos Nr. LT11<...>2276. Kaip nurodyta šios pažymos 11 punkte, *„prasidejus rinkimų politinei kampanijai, visos išlaidos, skirtos rinkimų politinei kampanijai finansuoti, gali būti apmokamos tik iš rinkimų politinės kampanijos sąskaitoje esančių lėšų“* (Rinkimų kodekso 114 straipsnio 2 dalis), todėl, atsižvelgiant į tai, kas šiame punkte išdėstyta, darytina išvada, kad minėtais veiksmais E. Vaitkus pažeidė Rinkimų kodekso 114 straipsnio 2 dalį. Pastebėtina, kad pažeisdamas Rinkimų kodekso 114 straipsnio 2 dalies nuostatas E. Vaitkus, kaip savarankiškas politinės kampanijos dalyvis, be kita ko, gavo naudos (galimą auką) iš juridinio asmens Gana yra gana, VŠĮ, nes pats, kaip savarankiškas politinės kampanijos dalyvis, nepatyrė išlaidų už suteiktas paslaugas (politinės reklamos rengimą, spausdinimą, skleidimą).

27. Rinkimų kodekso 107 straipsnio 1 dalyje aukos apibrėžiamos kaip rinkimų politinės kampanijos dalyviui neatlygintinai perduodami pinigai arba šio kodekso 109 straipsnio 1 dalyje nurodyta nepinigine forma suteikiama nauda, skirti rinkimų politinei kampanijai.

28. Rinkimų kodekso 109 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad *nepinigine auka laikoma savarankiškam politinės kampanijos dalyviui neatlygintinai atlikti veiksmai, taip pat veiksmų rezultatai, jeigu jų įsigijimo išlaidos pagal Rinkimų kodekso 114 straipsnio 8 dalį laikomos rinkimų politinės kampanijos išlaidomis, yra laikytina nepinigine auka.*

29. Pagal Rinkimų kodekso 114 straipsnio 8 dalies 1 punktą, *rinkimų politinės kampanijos išlaidomis pripažįstami rinkimų politinės kampanijos dalyvio vykdant rinkimų politinę kampaniją turėtos išlaidos ir prisiimti įsipareigojimai, skirti: <...> politinei reklamai ar kitai agitacinei medžiagai gaminti ar platinti bet kokiomis visuomenės informavimo priemonėmis arba bet koku kitu viešu būdu.*

30. Atsižvelgiant į šios pažymos 27 - 29 punktuose nurodytą teisinį reglamentavimą, t. y. kad vykdant politinę kampaniją, politinės kampanijos dalyviams kaip nepiniginės aukos gali būti neatlygintinai suteiktos paslaugos, atlikti darbai, perduotos turtinės ir neturtinės vertybės, bei į nustatytas faktines aplinkybes, t. y.:

30.1. kad Gana yra gana, VŠĮ, yra pateikusi informaciją, kad nagrinėjamo leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1 parengti ir spausdinti Gana yra gana, VŠĮ, patyrė 350 Eur išlaidų, t. y. kad šis leidinys turi finansinę vertę;

30.2. kad Gana yra gana, VŠĮ, leidinyje „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1 paskelbtų publikacijų: „Eduardas Vaitkus. Pirmosios dienos“; „Deguto šaukštas“ antitautinio režimo „Medaus statinėje“, „Eduardas Vaitkus: „Matyt, kad teks susodinti visą supuvusią Lietuvos „teisėsaugą“ ir „Ignas Vėgėlė nenusileis iki Eduardo Vaitkaus lygio“, pripažintinų politine reklama, rengimo ir spausdinimo išlaidos buvo apmokėtos ne rinkimų politinės kampanijos dalyvio (ne iš rinkimų politinės kampanijos sąskaitos), o Gana yra gana, VŠĮ, lėšomis;

30.3. kad savarankiškas politinės kampanijos dalyvis E. Vaitkus gavo naudos iš Gana yra gana, VŠĮ, kuri kartu su UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ parengė leidinį „Lietuvos konservatoriai“ su E. Vaitkaus politine reklama, nes E. Vaitkus, kaip rinkimų politinės kampanijos dalyvis, nepatyrė išlaidų, kurias būtų patyręs, jei politinę reklamą būtų apmokėjęs iš rinkimų politinės kampanijos sąskaitos, darytina išvada, kad Gana yra gana, VŠĮ, minėtame leidinyje paviešindama E. Vaitkaus politinę reklamą, suteikė E. Vaitkui, kaip savarankiškam politinės kampanijos dalyviui, nepiniginę auką.

31. Rinkimų kodekso 104 straipsnio 1 dalyje nustatytas baigtinis rinkimų politinės kampanijos finansavimo šaltinių sąrašas: *politinių organizacijų lėšos, nuosavų (asmeninių) kandidatų lėšos, pagal Rinkimų kodeksą turinčių teisę aukoti fizinių asmenų aukos, palūkanos už dalyvio rinkimų politinės kampanijos sąskaitoje esančias lėšas*. Rinkimų kodekso 110 straipsnio 1 dalyje yra nustatytas baigtinis turinčių teisę aukoti fizinių asmenų sąrašas. Rinkimų kodekso 104 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad *finansuoti savarankiškų dalyvių rinkimų politines kampanijas kitomis, šiame straipsnyje nenurodytomis, lėšomis draudžiama*.

32. Rinkimų kodekso 111 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad *rinkimų politinėms straipsnio kampanijoms draudžiama naudoti aukas, neatitinkančias šio kodekso reikalavimų*, šio dalies straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad *rinkimų politinių kampanijų dalyvius finansuoti per trečiuosius asmenis draudžiama*, o 4 dalyje nurodyta, kad *asmenims, <...> neturintiems teisės finansuoti rinkimų politinės kampanijos dalyvių, draudžiama bet kokia forma juos remti*.

33. Pastebėtina, kad Rinkimų kodekso 104 straipsnyje nustatytame baigtiniame savarankiškų dalyvių rinkimų politinės kampanijos finansavimo šaltinių sąrašė nėra numatyti juridiniai asmenys, todėl tokio asmens suteikta auką, nagrinėjamu atveju Gana yra gana, VŠĮ, neatlygintinai atlikti veiksmai (parengtas ir pateiktas skleisti leidinys „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1), suteikta savarankiško politinės kampanijos dalyvio E. Vaitkaus naudai, vadovaujantis Rinkimų kodekso 104 straipsnio 1 dalimi, 110 straipsnio 1 dalimi bei 111 straipsnio 1, 2 ir 4 dalimis, laikytina neatitinkančia Rinkimų kodekso reikalavimų ir yra nepriimtina bei draudžiama.

34. Pagal Rinkimų kodekso 111 straipsnio 5 dalį, *jeigu nustatoma, kad rinkimų politinės kampanijos dalyvis yra priėmęs ir panaudojęs lėšas ar nepiniginę auką iš kitų, šiame kodekse nenurodytų, finansavimo šaltinių ar šio kodekso reikalavimų neatitinkančias aukas, kurių suma*

viršija mažos aukos sumą, Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą įpareigoti rinkimų politinės kampanijos dalyvį panaudotų lėšų ar nepiniginės aukos dydžio sumą per 20 darbo dienų pervesti į valstybės biudžetą, išskyrus atvejus, kai dėl šiurkščių šio kodekso pažeidimų partijai nėra skirti valstybės biudžeto asignavimai.

35. Tyrimo metu nustatyta, kad E. Vaitkus, neturėdamas teisės būti finansuojamas per trečiuosius asmenis, priėmė iš juridinio asmens Gana yra gana, VšĮ, kurios steigėju ir vadovu jis pats yra, nepiniginę auką ir tokiais veiksmais pažeidė Rinkimų kodekso 111 straipsnio 1 dalį.

36. Įvertinus tai, kad leidinys „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1, kuriame dalis paskelbtų publikacijų yra pripažintinos politine reklama, parengtas 12 400 egzempliorių tiražu, darytina išvada, kad politinės reklamos požiūriu *de facto* nepiniginė auka jau yra gauta ir priimta bei panaudota arba, kitaip sakant, politinės reklamos turinys pasiekė potencialius rinkėjus, todėl buvo pažeista ir Rinkimų kodekso 104 straipsnio 3 dalis.

37. Pagal Rinkimų kodekso 109 straipsnio 5 dalį, *nepiniginė auka, nustčius jos vertę, į apskaitą traukiama kaip auka ir kaip rinkimų politinės kampanijos išlaidos.*

38. Pagal Rinkimų kodekso 109 straipsnio 3 dalį, *nepiniginių aukų įvertinimo ir jų tikrosios vertės apskaičiavimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.* Nepiniginės aukos, suteiktos politinės kampanijos dalyviams, vertė nustatoma vadovaujantis Neatlygintinai gauto turto ir paslaugų (nepiniginių aukų) įvertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 1K-443. Pagal šio aprašo 8 punktą, *paslauga įvertinama dokumente, kuriuo patvirtinamas paslaugos suteikimas, nurodyta verte.*

39. Rinkimų kodekso 193 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad *šiurkščiais šio kodekso pažeidimais laikoma rinkimų politinės kampanijos dalyvio finansavimas šio kodekso 111 straipsnyje nurodytomis nepriimtiniomis aukomis.*

40. Vertinant tai, kad savarankiškas politinės kampanijos dalyvis E. Vaitkus galimai yra pažeidęs Rinkimų kodekso 104 straipsnio 3 dalį ir 111 straipsnio 1 ir 2 dalis, vadovaujantis Rinkimų kodekso 193 straipsnio 1 dalimi, siūlytina šiuos pažeidimus laikyti šiurkščiais Rinkimų kodekso nuostatų pažeidimais.

Dėl interneto puslapio „YouTube“ paskyros „Vaidas Žemaitis“ kassavaitinių tiesioginių transliacijų – Vaido Žemaičio Lekstučio pokalbių su E. Vaitkumi

41. Pagal viešoje erdvėje randamą informaciją, „YouTube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“ (9,76 tūkst. prenumeratorių) buvo paskelbta ir daugiau vaizdo įrašų – kassavaitinių transliacijų, kurių metu visuomenei aktualiomis temomis buvo kalbinamas kandidatu / rinkimų dalyviu pristatytas

E. Vaitkus: 2023 m. spalio 5 d. (trukmė 60 min.)⁶, 15 d. (trukmė 102 min.)⁷, 22 d. (trukmė 110 min.)⁸, 29 d. (trukmė 66 min.)⁹, lapkričio 5 d. (trukmė 92 min.)¹⁰, 12 d. (trukmė 95 min.)¹¹, 19 d. (trukmė 98 min.)¹², 26 d. (trukmė 103 min.)¹³, gruodžio 3 d. (trukmė 94 min.)¹⁴, 10 d. (trukmė 98 min.)¹⁵, 17 d. (trukmė 113 min.)¹⁶, 24 d. (trukmė 39 min.)¹⁷, 31 d. (trukmė 14 min.)¹⁸, 2024 m. sausio 7 d. (trukmė 94 min.)¹⁹, 14 d. (trukmė 71 min.)²⁰, 21 d. (trukmė 95 min.)²¹, 28 d. (trukmė 94 min.)²², vasario 4 d. (trukmė 91 min.)²³, 11 d. (trukmė 95 min.)²⁴, 18 d. (trukmė 97 min.)²⁵, 25 d. (E. Vaitkaus rinkimų agitacija vyko kitu formatu – realiame susitikime su rinkėjais Plungėje, trukmė 120 min.)²⁶, kovo 3 d. (trukmė 95 min.)²⁷, 10 d. (trukmė 98 min.)²⁸, 17 d. (trukmė 98 min.)²⁹, 24 d. (trukmė 94 min.)³⁰, 31 d. (trukmė 67 min.)³¹, balandžio 7 d. (trukmė 94 min.)³², balandžio 14 d. (trukmė 92 min.)³³, 21 d. (trukmė neužfiksuota)³⁴, 28 d. (trukmė neužfiksuota)³⁵.

42. Pažymėtina, kad 2024 m. gegužės 4 d. V. Lekstutis Žemaitis viešu vaizdo įrašu internete³⁶ informavo, kad jo „YouTube“ paskyra „Vaidas Žemaitis“ buvo panaikinta kartu su visais ligi tol buvusiais kassavaitiniais vaizdo pokalbiais su E. Vaitkumi, todėl jie yra nebepasiekiami „YouTube“, tačiau gali būti rasti interneto puslapyje mesgalime.lt

⁶ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=JFC2pDFZHy0>

⁷ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=M6anVA-XrUU>

⁸ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=7TUtZZNocB4>

⁹ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=1-jCd76r-YQ>

¹⁰ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=peAsZwsrdIU>

¹¹ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=n5AcRvagyI0>

¹² Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=8fucN73IOjU>

¹³ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=8J2Vpisu5sw>

¹⁴ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=LZ7nPHzupc4>

¹⁵ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=3mWpTBRL1mk>

¹⁶ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=GYAoV5dA0Cg>

¹⁷ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=qTIVqITiWZ4>

¹⁸ Nuoroda internete https://www.youtube.com/watch?v=s_bWI_WmZr4

¹⁹ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=DokdjDxQAHo>

²⁰ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=tLzdaLuypBY>

²¹ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=z7NSerBZY6s>

²² Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=d3gVvzbzV6I>

²³ Nuoroda internete https://www.youtube.com/watch?v=_Lbwsbd0a8w

²⁴ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=MP9c0nppkjA>

²⁵ Nuoroda internete https://www.youtube.com/watch?v=lQBho_x3Bws

²⁶ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=w5XtVR77RAo>

²⁷ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=pMYBAAenZUG>

²⁸ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=I7eG3NSumYg>

²⁹ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=v912R8P-Kfg>

³⁰ Nuoroda internete https://www.youtube.com/watch?v=E_dRUPugPtM

³¹ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=7Q3X8MuZjkU>

³² Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=IcK10Kf5i5M>

³³ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=3tI2KXNfliw>

³⁴ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=28O97Tzh08U>

³⁵ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=8XegN8Ng-7o>

³⁶ Nuorodos internete

<https://www.facebook.com/vaidas.zemaitis.73/posts/pfbid021bXxsPePQK7m973MibiDfzSrYu3iomUEcfJXXi8cYKSSQbuCAehPZvPUUpLJ8mLgl> ir https://musutv.lt/2024/05/05/vaidas-zemaitis-panaikintas-kanalas-ligonine-ir-tolimesni-darbai/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMATAAR3UUduPUcuEFVB03KhDgUCcbMvWWxcs4rQb7b6agDdD3AonFNmWN1AQMJM_aem_AboGUw0pVKWZCP7JGhxJzS_debTF7n6cgu0QsMTdFkif-4zCr9TBR3f7bqPpfoCQtQJPOWVvYxMHJCEbf4dpKFQu8

43. Minėtų vaizdo įrašų aprašymuose iki Respublikos Prezidento rinkimų politinės kampanijos pradžios, tai yra iki 2023 m. lapkričio 12 d., buvo nurodyta: „*Eduardą Vaitkų paremti galima VŠĮ Gana yra gana Sąskaita Nr. LT<...>2276 arba tapus Lietuvos gyventojų Pasipriešinimo okupacijai centro³⁷ nariu sumokant savo pasirinktą nario mokestį į Eduardas Vaitkus Sąskaita Nr. BE <...> 7807. Mokesčiai už pavedimą abiem atvejais vienodi - kaip Lietuvoje. Paremti VŠĮ gali ir juridiniai asmenys – UAB“.*

Nuo 2023 m. lapkričio 19 d. iki 2024 m. sausio 5 d. vaizdo įrašų aprašymuose buvo nurodyta: „*Naujas YouTube kanalas: „Šviežios daržovės“ <https://youtube.com/@Svieziosdarzoves...> Paremti **mano veiklą** galite: Patreon: / **musutv**. Paypal: <https://www.paypal.me/bukimevieningi>. Banko sąskaita: Vaidas Lekstutis: BE<...> 3059 (mokėjimo paskirtyje įrašykite PARAMA), Vaidas Žemaitis Lekstutis: GB<...> 7017 13 SWIFT kodas: BIYSGB2A (mokėjimo paskirtyje įrašykite PARAMA). Taip pat galite paremti ir kriptovaliutomis: Bitcoin: <...>, Bitcoin: <...>, Ethereum: <...>. Socialiniuose tinkluose: „Būkime vieningi“ <https://t.me/bukimevieningilt>, „Žemaičių pasipriešinimas“ <https://t.me/+oi2u38B1zFU4MDQ0>. Facebook: / [vaidas.zemai](https://www.facebook.com/vaidas.zemai)“.*

44. 2024 m. sausio 4 d. VRK dėl informacijos pateikimo kreipėsi į vaizdo įrašų aprašymuose paramos gavėją VŠĮ „Mūsų TV“ (reg. Nr. 2-13(2.11) bei į būsimą kandidatą E. Vaitkų (reg. Nr. 2-14(2.11)).

44.1. 2024 m. sausio 5 d. VRK gautas VŠĮ „Mūsų TV“ atsakymas (reg. Nr. 1-45(2.11), kuriame nurodyta, kad „*Vaido Žemaičio Lekstučio asmeninis youtube kanalas nepriklauso VŠĮ Mūsų TV. Eduardas Vaitkus nėra parėmęs VŠĮ Mūsų TV, taip pat nėra užsakęs iš VŠĮ jokių paslaugų. Po Vaido Žemaičio Lekstučio youtube kanalo aprašu įsivėlė klaida dėl paramos VŠĮ Mūsų TV. Kiek žinoma, ši klaida jau yra ištaisyta. VŠĮ Mūsų TV svetainėje www.musutv.lt jūsų atsiųstų vaizdo įrašų nėra patalpinta. Kiek žinoma, Vaidas Žemaitis Lekstutis vaizdo įrašus darė sekmadieniais, ne darbo metu. Jeigu norite susisiekti asmeniškai su Vaidu Žemaičiu Lekstučiu, rašykite jam asmeniniu elektroniniu paštu <...>“.*

44.2. 2024 m. sausio 11 d. VRK gautas E. Vaitkaus atsakymas (reg. Nr. 1-96(2.11), kuriame nurodyta, kad „*Iniciatyva kurti laidas, buvo mums pasiūlyta, trečiojo asmens, nesusijusio nei su manimi, nei su Vaidu Žemaičiu. Vėliau šios transliacijos patapo pastoviomis diskusijomis, o visi pokalbiai dėl vaizdo transliacijų vyko telefonu. Už vaizdo įrašų transliavimą ir dalyvavimą diskusijose nei V. Žemaičiui, nei VŠĮ „Mūsų TV“ nebuvo atsilyginta. Nesu finansiškai parėmęs VŠĮ „Mūsų TV“. Mano įsteigta VŠĮ „Gana yra gana“ nedalyvauja Respublikos Prezidento rinkimų politinėje kampanijoje. VŠĮ „Gana yra gana“ suteikta parama nebuvo panaudota mano politinei*

³⁷ Pažymėtina, kad Pasipriešinimo okupacijai centras, kaip juridinis asmuo, VĮ Registrų centro skelbiamoje Juridinių asmenų registro informacijoje nerastas. Darytina prielaida, kad dėl šios priežasties kviečiama minėtą centrą paremti, pervedant lėšas į asmeninę E. Vaitkaus kredito įstaigos Belgijoje sąskaitą.

kampanijai. Man nėra tiksliai žinoma koks asmuo ar įmonė ar kieno iniciatyva sukurtas puslapis mesgalime.lt, todėl jokia informacija apie sukūrimą ir puslapio administravimą nėra įtrauktos į mano politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštį“.

45. 2024 m. sausio 10 d. VRK dėl informacijos pateikimo kreipėsi į „YouTube“ paskyros „Vaidas Žemaitis“ valdytoją Vaidą Žemaitį Lekstutį (reg. Nr. 2-31(2.11)). 2024 m. sausio 19 ir 24 d. V. Žemaitis Lekstutis atsakė (reg. Nr. 1-216(2.11)), kad „dėl minėtų vaizdo įrašų paaiškinimą esate gavę iš Eduardo Vaitkaus (sudarytą neatlygintų paslaugų sutartį EVNr. 002). <...> Vaido Žemaičio asmeninis kanalas nėra užregistruotas nei LRTK, nei Kultūros ministerijoje kai visuomenės informavimo priemonė. Ši paskyra skirta asmeninės nuomonės skleidimui. 2,3,4,5 - į šiuos klausimus jau yra atsakyta (jūs jau turite sutartį su Eduardu Vaitkumi). Prie šio puslapio [mesgalime.lt] kūrimo aš nesu prisidėjęs. Daugiau tikslios informacijos apie šį puslapį neturiu“.

46. 2024 m. sausio 19 d. VRK raštu kreipėsi į Lietuvos radijo ir televizijos komisiją (toliau – LRTK) (reg. Nr. 2-64(2.11)), prašydama pateikti kompetentingą nuomonę, ar interneto puslapio „YouTube“ paskyros „Vaidas Žemaitis“ valdytojais galėtų būti laikomi viešosios informacijos skleidėjais, o pati paskyra – visuomenės informavimo priemone. 2024 m. vasario 1 d. VRK buvo gautas LRTK atsakymas (reg. Nr. 1-322(2.11)), kuriame nurodyta, kad „<...> kvalifikuojant paslaugą kaip informacinės visuomenės informavimo priemonę reikia atsižvelgti į šiuos kriterijus: 1. ar paslauga yra teikiama per atstumą; 2. ar paslauga teikiama elektroninėmis priemonėmis; 3. ar paslauga teikiama asmeniškų paslaugų gavėjo prašymu. „Youtube“, kaip dalijimosi vaizdo medžiaga platforma, yra teikiamos paslaugos, kurios visos arba nuo jos atsiejamos dalies pagrindinis tikslas arba viena iš esminių funkcijų yra informavimo, pramogų ar švietimo tikslais elektroninių ryšių tinklais teikti programas ir (ar) naudotojų sukurtus vaizdo įrašus visuomenei ir kurios organizavimą, neprisiimdamas redakcinės atsakomybės, nustato jos teikėjas, be kita ko, automatinėmis ar kitomis priemonėmis arba algoritmais įdiegdamas, rodydamas žymas ir nustatydamas seką. „Youtube“ kanalo „Vaidas Žemaitis3“ valdytojų įkelti vaizdo įrašai sudaro atskirą dalijimosi vaizdo medžiaga platformos vienetą, jo paties arba kito naudotojo įkeltą į šią platformą. Kadangi platforma „Youtube“ akivaizdžiai atitinka visus aukščiau išvardintus kriterijus ir yra kvalifikuojama kaip informacinės visuomenės informavimo priemonė, o „Youtube“ kanalo „Vaidas Žemaitis“ įkelti vaizdo įrašai sudaro atskirą dalijimosi vaizdo medžiaga platformos vienetą, minėtas kanalas gali būti laikomas visuomenės informavimo priemone. Taip pat aktualu ir tai, kad kanale „Vaidas Žemaitis“ įkelti įrašai yra skleidžiami viešai. <...> VšĮ „Mūsų TV“ yra registruota Komisijoje kaip užsakomąsias audiovizualinės žiniasklaidos paslaugas teikiantis subjektas ir, remiantis VšĮ „Mūsų TV“ Komisijai pateiktu Pranešimu apie nelicencijuojamos užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimo Lietuvos Respublikos vartotojams veiklos pradžią, Vaidas Žemaitis Lekstutis yra jos dalininkas (valdo 50 procentų turto dalies). Kaip jūs nurodėte savo

rašte, remiantis viešai prieinama informacija, „Youtube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“ 2023 m. rugpjūčio 26 d. vaizdo įrašė yra pateikiamos sąsajos su „Mūsų TV“ ir jo informacinio turinio sklaidimu naujoje paskyroje su galimybe už šį turinį susimokėti interneto platformoje „Patreon“, kituose „Youtube“ platformoje esančiuose „Vaidas Žemaitis“ vaizdo įrašuose prašoma paremti VŠĮ „Mūsų TV“. Be to, VŠĮ „Mūsų TV“ valdo interneto svetainę <https://musutv.lt>, kurioje patalpinta nuoroda į „Youtube“ paskyros „Vaidas Žemaitis“ vaizdo įrašus. Iš šių duomenų galime teigti, kad tiek VŠĮ „Mūsų TV“ tiek „Youtube“ paskyra „Vaidas Žemaitis“ (<https://www.youtube.com/@vaidaszemaitis>) yra laikomi informacinės visuomenės informavimo priemonėmis, o jų valdytojai – viešosios informacijos sklaidėjais“.

47. Siekiant nustatyti 2023 m. spalio 5 d. – lapkričio 5 d. penkių, iki 2024 m. Respublikos Prezidento rinkimų politinės kampanijos pradžios (lapkričio 12 d.) paskleistų tiesioginių transliacijų atitiktą politinės reklamos sąvokai pagal jau minėtą Rinkimų kodekso 95 straipsnio 1 dalį arba jos išimčiai pagal Rinkimų kodekso 97 straipsnio 3 dalį (*politine reklama nelaikomi ne rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu sklaidžiami įprastiniai informaciniai pranešimai apie valstybės politiką, politinių organizacijų, jų valdymo organų veiklą, išskyrus atvejus, kai tokiais pranešimais yra agituojama per būsimą rinkimų politinę kampaniją balsuoti valstybės politiko, politinės organizacijos ar jos nario interesais arba už tokius pranešimus yra atsilyginama ar numatoma atsilyginti*), buvo atliktas šių laidų vertinimas:

47.1. 2023 m. spalio 5 d. vaizdo įrašė E. Vaitkus įvardijamas kandidatu į Respublikos Prezidentus (0:45), pristatoma E. Vaitkaus, kaip būsimą kandidato, komanda rinkimuose, kviečiama prisijungti ir kitus norinčius padėti įgyvendinti politinę kampaniją. (21:24) E. Vaitkus nurodo: „*šiuo metu mano komandoj yra vienas profesorius medikas, vienas profesorius filosofas, vienas mokslų daktaras, vienas majoras, nu karinis laipsnis, ir iš katalikų luomo vienas kunigas, ir keli yra dar, aš vadinu, be jokių laipsnių. Žmonėms noriu paprašyti irgi į tą elektroninį paštą gana@gana.lt, jeigu jūs esat ir galit kažką, tai vat toj srity, pavyzdžiui, ekonomikos, srity, nu, įvairiose srityse, jeigu galėtumėt prisidėti prie mano komandos, parašykit apie save ir kokioj srity, ir kokioj sferoj jūs galėtumėt būti pagelbininkai, tai labai irgi reiktų mums“); nurodoma, kaip galima finansiškai paremti E. Vaitkų, kaip būsimą kandidatą (48:26). E. Vaitkus nurodo: „*arba galima per tą viešąją įstaigą Gana yra gana, Vaidai, aš jums nusiūsiu koordinates ir sąskaitos numerį, arba tada galima įstojant į Lietuvos gyventojų pasipriešint okupacijai centrą, tai ten į mano sąskaitą Belgijoj, ir ten sumokėti savo pasirinktą nario mokesį, kuris kiek patys norit, tiek ir sumokat, tai dviem šitais būdais viešąją įstaigą gali paremti ir juridiniai asmenys, ir kol kas ten nėra numatyta pagal paramos įstatymą... nėra numatyta ribų, tai šitoj vietoj sumos gali priklausyt nuo jūsų noro“); E. Vaitkus atsako į įvairius visuomenei aktualius klausimus: Lietuvos ekonominė padėtis ir galimi sprendimai. (23:17) E. Vaitkus nurodo: „*<...> turėtumėm mokestinę prievolę eiliniam žmonėm mažinti, o verslui truputėlį***

didinti <...> Lietuvos visuomenės požiūriu, neefektyviai iššvaistome pinigus ir užkariame ateities našta savo vaikam, tai tam reikia pasakyti gana“), karo grėsmė ir jos mažinimo būdai. (12:03) E. Vaitkus nurodo: „aš esu įsitikinęs, aš tikiu, aš tikiu, tiesiog aš tikiu, kad tokių galimybių yra, tam reikia tikrai politinės valios, reikia griežto kumščio ir pasakyti ne, ir ta politinė valia jau pradeda skverbtis ir Europoje, tai aš asmeniškai įsitikinęs, kad taip, galima sustabdyti šitą.. nu, man vien iš medicininio požiūrio, man gaila visų žmonių, aš nežinau kodėl, man gaila ir tų kareivių iš vienos ir iš kitos pusės, taigi gyvenkite ir džiaukitės gyvenimu, nieko geriau nėra.. dėl kažkieno interesų dabar reikia žudyti vienas kitus... broliška tauta vieną žudo kitą brolišką tautą... sustabdyti galima, būtina, reikia ir tai gali padaryti netgi vienas Lietuvos Prezidentas, užblokavęs Europoje sprendimus, aš tuo tikiu neabejotinai“), taip pat E. Vaitkus pristato veiksmus ateityje Lietuvos narystės Europos Sąjungoje ir NATO atžvilgiu. (36:25) E. Vaitkus nurodo: „jau dabar esu parašęs raštą Generalinei prokuratūrai dėl asmenų, kurie viršijo savo įgaliojimus visuomeninėse užsienio organizacijose, ko pasiekoje mes, nepaisant Konstitucijos reikalavimo, atsidūrėme tarptautinėse organizacijose, kuriose neturėjom atsidurti, kad generalinis prokuratūras patrauktų tuos asmenis atsakomybėn. Prokuroro atsakymas yra gautas, jis apskūstas teismui, ikiteisminio tyrimo teisėja prieš dvi dienas atsiuntė atsakymą kad ji nemato jokių pretenzijų, dėl ko reiktų mano klausimą nagrinėti, ryt poryt bus suruoštas kreipimasis į sekantį teismą, šitas veiksmas jau dabar vyksta <...> mes, Lietuvos eiliniai žmonės, nes mes visi eiliniai Lietuvos piliečiai, arba mes išreikalausime kad įstatymo diktatūra būtų ir už tokius nusikaltimus būtų griežtai baudžiama, o jeigu neišreikalausim, tai mūsų likimas yra liūdnas, o aš nenoriu liūdno likimo, aš noriu gero likimo ir užtat aš nusiteikęs šitą įgyvendinti“) ir kita.

47.2. 2023 m. spalio 15 d. vaizdo įrašė E. Vaitkus, atsakydamas į klausimus, kalba apie planus ir vizijas: „Pirmoji kelionė tapus Prezidentu“. (57:11) E. Vaitkus atsako: „pirmiausia nuvažiuočiau į Vengriją, nes reikia tam tikros patirties, o paskui antru punktu nuvažiuočiau į Baltarusiją, o trečiu punktu į Rusiją, ketvirtu punktu į Briuselį“), „Jei taptumėte Prezidentu, ar suteiktumėte amnestiją Algirdui Paleckiui?“ (1:38:58 – E. Vaitkus mini būsimus patarėjus teisės klausimais), „Jei taptumėte Lietuvos Prezidentu, ar atnaujintumėte santykius su Baltarusijos Prezidentu Aleksandru Lukašenka?“ (10:12) atsako: „atsakymas labai trumpas: be diskusijų ir be abejonių, tikrai taip, tikrai taip, santykiai su kaimynais, tame tarpe ir iš Rytų, privalo būti geri, jeigu mes pasižadam abipusiai nesikišti vienas į kito vidaus reikalus, jeigu lygiateisiškumo pagrindais mes bendradarbiaujam, nu, kas savaiame suprantama, ir jeigu bendradarbiavimas Lietuvos žmonių gerovės vardan, o ne Lietuvos politikų vardan, tikrai taip“), „Jei tapsite Prezidentu, ką keisite ir ką kursite?“ (54:34) E. Vaitkus atsako: „pirmiausia, aš priversčiau laikytis įstatymų, priversčiau tiesioginę prasme ir antra, aš sustabdyčiau Lietuvos valdžios... dabartinė Lietuvos valdžia veda mus link karo pasąmonės lygyje platinamos žinutės apie karo neišvengiamumą. Būtinumą. reikalingumą ir kad Lietuva gali nugalėti

Rusiją, branduolinę valstybę, mums tik reikia pasistengti, užsienis mums padės mano suvokimu tai reiškia, mes vedami link ir Lietuvos žmonių ir Lietuvos valstybės sunaikinimo, tai pirmiausias uždavinys yra sustabdyti šitą beprotybę“), taip pat kalba rinkimų tema, į klausimą „Ar jūs tikite, kad galite laimėti rinkimus“, (1:19:55) E. Vaitkus atsako: „tai priklauso nuo „jūsų“ (t. y. rinkėjų). Įrašė taip pat kalbama įvairiais visuomenei aktualiais narystės NATO ir Europos Sąjungoje, mokesčių, korupcijos, švietimo, emigracijos, užsienio politikos ir kitais klausimais, nurodomos priemonės išskeltoms problemoms spręsti.

47.3. 2023 m. spalio 22 d. įrašė E. Vaitkus įvardija save kandidatu: „<...> su partijom mano situacija yra akivaizdi: aš ne partinis kandidatas aš ne sisteminis kandidatas <...>“ (5:38), <...> aš asmeniškai nematau kito nesisteminio kandidato, jeigu jį aš matyčiau, aš nebūčiau pareiškęs šito pareiškimo Lietuvos žmonių žmonėms ir aš teikiu savo kandidatūrą, ir teikiu savo požiūrį ką reikia keisti“ (1:24:26), „<...> aš esu vienintelis antisisteminis kandidatas <...>“ (1:25:17). Įrašė E. Vaitkus, atsakydamas į klausimus, kalba apie planus ir vizijas: „Jei taptumėte Lietuvos prezidentu, ką padarytumėte dėl mūsų Lietuvos pensininkų?“, (1:25:53) E. Vaitkus atsako: „aš suteikčiau viltį pensininkams, kad mūsų gyvenimas, kurį mes pragyvenom nebuvo beviltiškas, nes mes atėjom iki tokios pabaigos, kai mes galim pamatyti, kad Lietuva bunda ir atsigauna“), „Pasisakykite apie būsimą prezidentavimo darbą. Ką jūs keistumėte? Ar verstumėte ką nors atsistatydinti iš valdančiųjų klano?“, (34:29) E. Vaitkus atsako: „bijau, kad aš... su sistema negalima švelniai ir gražiai elgtis - vis tiek nesupras. Tai mano pirma mintis, kuri galbūt pasikeistų paskui ar ne, bet šiuo metu pirma mintis: pasakyčiau tiesiai į akis atvirai Lietuvos Ministrei Pirmininkei, kad aš negaliu jums pasitikėti, jūs neturite mano pasitikėjimo ir jūsų visa Vyriausybė neturi pasitikėjimo, nes jūs esat išdavę Lietuvos Konstituciją, jūs esat išdavę sąmoningai Lietuvos žmones, nes Lietuvos Konstitucija yra Lietuvos žmonių nuostatos, Lietuvos žmonių įstatymas, duotas valdžiai, pirmoj vietoj valdžiai ir sau patiems, visiems, bet ir valdžiai, valdžia privalo laikytis Konstitucijos, kadangi Ministre Pirmininkė ir praėjusių kadencija ir tada jinai nebuvo Ministre Pirmininkė, bet dabar lygiai tą patį pakartojo, Konstituciją sulaužė ir padarė tai sąmoningai, jos ministras po Konstitucijos sulaužymo pasakė, kad ir toliau laužytų Konstituciją, ir toliau laužytų savo priesaiką jau vieną kart sulaužytą, ir Ingrida Šimonytė į tai niekaip nesureagavo – tai reiškia, pritaria, tai tokiems asmenims aš pritarti kategoriškai negaliu – taip ir pasakyčiau“), „Tapus Prezidentu, ar galėtumėte gauti valandą eterio kas savaitę LRT televizijoje?“. (44:51) E. Vaitkus atsako: „aš nežinau ar galėčiau gauti, bet aš neabejotinai reikalaučiau laikotarpio, kažkokio laiko tarpo stabilaus pranešimams Lietuvos žmonėms, nežinau, kaip ten juridiniai kabliukai kokie yra sudėlioti, bet toks mano reikalavimas būtų privalomas“).

47.4. 2023 m. spalio 29 d. įrašė E. Vaitkus, atsakydamas į klausimus, dėsto rinkimų programos nuostatas, (5:45) sako: „<...> mano programoje parašyta, kad aš siekiu, kad Lietuva būtų

nepriklausoma ir neutrali valstybė ir dėl Lietuvos nepriklausomybės praradimo, kurį mes dabar esame praradę, aš kreipiausi ir į Generalinę prokuratūrą ir šiuo metu Kauno apygardos teisme ta byla yra atsidūrusi būtent dėl Lietuvos nepriklausomybės praradimo, kurį dabar jau turime, aš programoje savo įsirašęs kad svarbiausi klausimai turi būti užduodami referendume, visiems žmonėms dėl finansinės nepriklausomybės, čia klausimas, ar litas, ar euras? Litą mes patys reguliuojame ir valdome, o euras nuo mūsų visiškai nepriklauso, taip pat ir susiję su kariniais blokais, ar mes, Lietuvos žmonės, norim įstoti į karinius blokus, ar mes norim pasilikti neutralūs, - tai deklaravau nuo pat pradžios <...>“), kalba apie planus ir vizijas: „Jei taptumėte Prezidentu, kokius pokyčius inicijuotumėte švietimo sistemoje?“ (1:02:12) E. Vaitkus atsako: „pasitarčiau dar prieš tai su savo dukra, kuri yra edukologijos daktarė, ir man tai labiausiai patinka apie kelių greičių mokymo procesą, <...> mes gimstam skirtingi, biologinės mūsų savybės ir charakteristikos yra skirtingos, ir vienas svarbiausių uždavinių – atrinkti per mokymosi bendrą procesą, kas kam yra gabus, ir pastimuluoti toje srityje, kur tu esi gabus, pastimuluoti, kad tu toliau ten vystykis, nes tavo tempai šitoje vietoje išmokimo arba suvokimo arba įgūdžių yra patys geriausi ir didžiausi, tai šitokia diferenciacija aš įsivaizduoju viena svarbiausių yra, ir švietimas yra mūsų visų ateitis“), „Ar nevertėtų pirmo vizito, tapus Prezidentu, padaryti į Šveicariją?“ (39:10) E. Vaitkus atsako: „man atrodo nevertėtų, į Šveicariją šiaip paskui nuvažiuoti bus galima“), „Jei laimėtumėte rinkimus, ar pirmoje vietoje išviešintumėte KGB sąrašus?“ (48:19) E. Vaitkus atsako: „būtinai. Taškas“). Įrašė taip pat kalbama įvairiais visuomenei aktualiais narystės NATO, mokesčių, korupcijos, švietimo, emigracijos, užsienio politikos ir kitais klausimais, nurodomos priemonės iškeltoms problemoms spręsti.

47.5. 2023 m. lapkričio 5 d. įrašė E. Vaitkus, atsakydamas į klausimus, kalba apie planus ir vizijas: „Jeigu būsite išrinktas Prezidentu, kaip planuojate pažaboti komercinius bankus?“ (38:28) sako: „mano asmeninė patirtis yra tokia kad bankus tikrai reikia priversti vėl elgtis padoriai. <...> jeigu mes turime savo lietuvišką valdžią, tai bankai tada nebus problema, o jeigu mes lietuviškos valdžios neturėsime, tai mes su jais vargsime ir toliau, mano kategoriškas reikalavimas, kad grynai pinigai negali būti panaikinti, nes tada banko mygtuko spustelėjimas ir mes tų pinigų, kurių turėjom, mes jų nebeturim <...> bankų problemos yra, jas pažaboti būtina bet tam vien prezidento neužteks, tam reikia ir Seimą irgi turėti, bet tai yra nuoseklus darbas“), „Ar išrinktas Prezidentu išdrįstumėte nuvykti į Kremlių, priklaupyti ant kelių ir atsiprašyti lietuvių tautos vardu už dabartinės valdžios veiksmus?“ (1:12:54) E. Vaitkus atsako: „jeigu Rusija, o kol kas, kiek aš žinau, jinai nusiteikusi bendrauti lygiateisiais pagrindais, tai jeigu Rusija nori lygiateisiais pagrindais bendrauti su Lietuva, tai aš esu už, jeigu Rusija pasako, kad jinai nesikiš į Lietuvos vidaus reikalus, tai aš iš Lietuvos pusės pasakysiu, kad mes nesikišime į Rusijos vidaus reikalus, taip pat ir pakartosiu, kad ekonominis bendradarbiavimas turi būti abipusiai naudingas ir Rusijai, ir mums, ir Rusijos žmonėms, ir mums <...>“), „Kokį pirmą darbą padarysite, tapęs Lietuvos Respublikos Prezidentu?“ (21:26) E. Vaitkus

atsako: „*tų pirmų darbų ten yra pakankamai daug, pradžioj pasakysiu savo poziciją, į kurią galima ir neatsižvelgti, kad aš negaliu pasitikėt turėti Konstitucinio Teismo teisėju, kuris jau yra sulaužęs Konstituciją, ir tegul Konstitucinis Teismas priima savo sprendimą, ir dar pasakysiu, kad aš negaliu pasitikėti šita Ingridos Šimonytės Vyriausybe, nes Ingrida Šimonytė nematė problemos, kad jos ministrė, kuri jau buvo sulaužiusi Konstituciją, pakartojo: jinai dar kartą sulaužytą Konstituciją ir savo priesaiką – Šimonytė nesiėmė jokių žingsnių ir šita Vyriausybe aš pasitikėti negaliu <...>*“), „*Kam jūs atstovausite, išrinktas į Lietuvos Respublikos Prezidento postą: Lietuvos tautos interesus ar tik tiems žmonėms, kurie palaikys jūsų vertybę ir pasaulėžiūrą?*“ (16:11) atsako: „*aš atstovauju Lietuvą ir aš sakau, Lietuvos žmones, ir netgi paskutinis banditėlis, jeigu jisai kažkoks yra Lietuvoj – jis irgi yra Lietuvos žmogus, mes negalim jo atstumti, mes esam kalti tam tikra prasme, kad jam taip gyvenimas susiklostė, mes visi kartu esam viena didelė šeima – visi Lietuvos gyventojai – ir negalima skirstyti. <...> mes visi esam Lietuvos vaikai ir negalima nieko atskirti*“). Įrašė taip pat kalbama įvairiais visuomenei aktualiais narystės Europos Sąjungoje, mokesčių, pensijų, švietimo, užsienio politikos ir kitais klausimais, nurodomos priemonės iškeltoms problemoms spręsti.

48. Apibendrinant tai, kas nurodyta, 2023 m. spalio 5 d. – lapkričio 5 d. vaizdo įrašais E. Vaitkui buvo sudarytos išskirtinės sąlygos kitų būsimų kandidatų atžvilgiu, nes buvo veikiama tik jo vardu ir interesais, E. Vaitkus buvo propaguojamas kaip būsimas kandidatas į Respublikos Prezidentus, propaguojamos jo idėjos, pateikiama vizija įvairiais visuomenei aktualiais klausimais, todėl laikytina, kad 2023 m. spalio 5 d., 15 d., 22 d., 29 d., lapkričio 5 d. vaizdo įrašai neatitinka įprastinio informacinio pranešimo sudėties ir yra laikytini E. Vaitkaus politinė reklama. Vaizdo įrašai nebuvo pažymėti, todėl laikytina, kad buvo pažeistos Rinkimų kodekso 95 straipsnio 4 dalies nuostatos, o pagal to paties straipsnio 5 dalį, tokia reklama laikytina paslėpta politine reklama.

49. Prasidėjus 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinės kampanijos laikotarpiui 2023 m. lapkričio 12 d., tą pačią dieną tiesiogiai buvo transliuotas dar vienas „YouTube“ paskyros „Vaidas Žemaitis“ įrašas, kuriame V. Žemaitis Lekstutis E. Vaitkų pristato kandidatu į Respublikos Prezidentus (0:15), E. Vaitkus, atsakydamas į klausimus, kalba apie planus ir vizijas: „*Ar jau žinote, kuo pakeisite esamus ministrus ir pirmininkę? Kas dirbs jūsų komandoje, kai būsite išrinktas Prezidentu?*“ (1:04:14) E. Vaitkus atsako: „*<...> nei vienas Seimo narys nebus paskirtas ministru, nors tai leidžia Konstitucija, nesvarbu, kad Konstitucija leidžia, bet Konstitucija nesako, kad tai yra privaloma, tai reikalavimai mano bus truputį aukštesni: Seimo narys tegul dirba Seime, nes įstatymo vykdomoji ir įstatymo leidžiamoji valdžia privalo būti atskirtos, ir tai yra esminis ir vienas iš pagrindinių demokratinės publikos principu, o ką pasiūlys partijos, kurios laimėjo, nu tai ką pasiūlys, tą ir žiūrėsime*“), „*Ar į savo komandą pasiimtumėte ką nors iš dabartinių Seimo narių?*“ (29:01) E. Vaitkus atsako: „*<...> du arba tris turbūt paimčiau bet ne daugiau*“). Įrašė taip pat aptariamoms E. Vaitkaus asmeninės savybės, šeimos sudėtis bei kalbama įvairiais visuomenei

aktualiais narystės Europos Sąjungoje, mokesčių, pensijų, švietimo, užsienio politikos ir kitais klausimais, nurodomos priemonės išskeltoms problemoms spręsti. Atsižvelgiant į tai, kad 2023 m. lapkričio 12 d. įrašų E. Vaitkus buvo propaguojamas kaip būsimas kandidatas į Respublikos Prezidentus, propaguojamos jo idėjos, pateikiama vizija ir idėjos, laikytina, kad 2023 m. lapkričio 12 d. vaizdo įrašas neatitinka įprastinio informacinio pranešimo sudėties ir galimai yra E. Vaitkaus politinė reklama. Vaizdo įrašas nebuvo pažymėtas, todėl laikytina, kad buvo pažeistos Rinkimų kodekso 95 straipsnio 4 dalies nuostatos, o pagal to paties straipsnio 5 dalį, tokia reklama laikytina paslėpta politinė reklama.

50. Nuo 2023 m. lapkričio 26 d. „YouTube“ paskyros „Vaidas Žemaitis“ tiesioginių transliacijų metu buvo viešinamas E. Vaitkaus politinės kampanijos banko sąskaitos numeris, kviečiant paaukoti rinkimų dalyvio politinei kampanijai. Vaizdo įrašų metu E. Vaitkui užduodami klausimai yra susiję ne su jo profesine veikla, bet kaip būsimą kandidatą į Respublikos Prezidentus ketinimais ir planais, pateikiamos rinkimų programos nuostatos, taip pat laidose dalyvaujant išskirtinai tik E. Vaitkui, jis propaguojamas kaip rinkimų dalyvis. Taip pat transliavimo metu laidos vedėjo ir pašnekovo būdavo nurodoma, kad tai – *„neatlygintina politinė reklama“*, *„politinė reklama“*. Atsižvelgiant į tai, kad aptariamai kassavaitiniai „YouTube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“ skleidžiami įrašai yra E. Vaitkaus politinė reklama pagal pačių laidos dalyvių transliacijų metu deklaruojamą politinės reklamos žymą bei E. Vaitkų ir jo programos nuostatas propaguojantį turinį, atskiras 2023 m. lapkričio 19 d. – 2024 m. balandžio 28 d. įrašų vertinimas politinės reklamos aspektu nebuvo tikslingas.

51. Kaip jau minėta, V. Žemaitis Lekstutis tiesioginių transliacijų metu su E. Vaitkumi nurodydavo (balsu ir užrašu ant sienos), kad šios transliacijos yra neatlygintina politinė reklama. Peržiūrėjus „YouTube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“ skelbiamą turinį, neužfiksuota, kad šioje paskyroje būtų skelbtos diskusijų laidos ar pavieniai pokalbiai, interviu, tiesioginės transliacijos su kitais būsimais kandidatais į Respublikos Prezidentus. Atsižvelgiant į tai, kad V. Žemaitis Lekstutis visuomenės informavimo priemone laikomoje „YouTube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“ skleidė išskirtinai vienam kandidatui naudingas laidas – politinę reklamą – ir šį skleidimą laikė nepinigine auka (savanorišku darbu), laikytina, kad buvo pažeistos Rinkimų kodekso 97 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatos, taip pat, transliacijas pažymėjus nesilaikant nustatytų politinės reklamos žymėjimo reikalavimų (nenurodant finansavimo šaltinio), laikytina, kad buvo pažeistos Rinkimų kodekso 95 straipsnio 4 dalies nuostatos.

52. Pagal Rinkimų kodekso 96 straipsnio 1 dalį, *nuo rinkimų politinės kampanijos pradžios iki paskelbiant galutinius rinkimų rezultatus viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai politinę reklamą gali skleisti tik pagal visiems rinkimų politinės kampanijos dalyviams vienodus politinės reklamos įkainius ir sąlygas, kurie skelbiami Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje.*

Nei VšĮ „Mūsų TV“, kurios dalininkas yra V. Žemaitis Lekstutis, nei jis pats, kaip viešosios informacijos skleidėju laikomas asmuo, nėra VRK deklaravę politinės reklamos skleidimo įkainių, taikytinų 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinei kampanijai. Remiantis LRTK kompetentinga nuomone, kad V. Žemaitis Lekstutis yra laikytinas viešosios informacijos skleidėju, taip pat atsižvelgiant į tai, kad V. Žemaitis Lekstutis nėra VRK deklaravęs 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinės reklamos skleidimo įkainių, laikytina, kad V. Žemaitis Lekstutis, skleisdamas būsimo Respublikos Prezidento rinkimų kandidato E. Vaitkaus politinę reklamą, pažeidė Rinkimų kodekso 96 straipsnio 1 dalies nuostatas.

53. Pagal Rinkimų kodekso 95 straipsnio 7 dalį, *rinkimų politinės kampanijos dalyvis iki paskelbdamas politinę reklamą turi Vyriausiajai rinkimų komisijai jos nustatyta tvarka deklaruoti visas paskyras socialiniuose tinkluose, per kurias jis rengiasi skleisti mokamą politinę reklamą ir agitaciją, ir asmenis, kurie yra įgalioti administruoti bei apmokėti mokamos reklamos šiose paskyrose skleidimą*. VRK 2022 m. spalio 6 d. sprendimu Nr. Sp-87 patvirtinto Paskyrų socialiniuose tinkluose deklaravimo ir politinės reklamos ataskaitos pildymo ir pateikimo tvarkos aprašo 15 punkte nustatyta, kad *politinės kampanijos laikotarpiu mokama politinė reklama deklaruotoje paskyroje gali būti skelbiama ne anksčiau kaip kitą dieną po socialinio tinklo paskyros deklaravimo Vyriausiajai rinkimų komisijai*. Patikrinus E. Vaitkaus, kaip politinės kampanijos dalyvio, VRK pateiktą informaciją apie socialinių tinklų paskyras, kuriose būtų skleidžiama mokama politinė reklama, duomenų nerasta. Kadangi paskyra „Vaidas Žemaitis“, kurioje buvo skleidžiamos atlygintina politinė reklama laikytinos tiesioginės transliacijos, nebuvo deklaruota VRK, laikytina, kad buvo pažeistos Rinkimų kodekso 95 straipsnio 7 dalies nuostatos.

54. Remiantis V. Žemaičio Lekstučio nurodyta aplinkybe, kad VRK „*turi sutartį su E. Vaitkumi EV Nr. 002*“, VRK informacinėje sistemoje Savanoriškų darbų registre rasta E. Vaitkaus išdininko registruota 2024 m. sausio 5 d. Neatlygintinų paslaugų sutartis EV Nr. 002, sudaryta tarp E. Vaitkaus ir V. Žemaičio Lekstučio dėl vaizdo transliacijų. Sutartimi įsipareigota „*2.1. nuo 2023 m. lapkričio 19 iki 2024 m. gegužės 11 dienos (kiekvieną sekmadienį) 2023.11.19, 11.26, 12.03, 12.10, 12.17, 12.31, 2024.01.07, 01.14, 01.21, 01.28, 02.04, 02.11, 02.18, 02.25, 03.03, 03.10, 03.17, 03.24, 03.31, 04.07, 04.14, 04.21, 04.28, 05.05 neatlygintinai (auka, parama darbu) filmavimo ir transliacijos darbus savo asmeninėmis medžiagomis ir resursais. 2.2. Nuo 19.00 val. iki 20.30 val. (po 1,5 val.), bendras valandų skaičius 36 val.*“. Nurodytos transliacijų dienos ir laikas sutampa su dalies Pažymoje aptariamų kassavaitinių V. Žemaičio Lekstučio laidų su E. Vaitkumi laiku. Minėta sutartimi E. Vaitkus įsipareigoja „*priimti atliktus darbus kaip auką ir paramą*“. Taip pat nurodyta, kad „*ši sutartis nuo jos pasirašymo galioja iki visų šioje sutartyje numatytų įsipareigojimų įvykdymo dienos*“. Sutartyje nėra nurodyta, kad tokio paties formato transliacijos buvo viešinamos 2023 m. spalio 5 d., 15 d., 22 d., 29 d., lapkričio 5 d., t. y. dar iki politinės kampanijos pradžios, ir lapkričio

12 d., prasidėjus politinės kampanijos laikotarpiui, bet E. Vaitkui dar neužsiregistravus politinės kampanijos dalyviu.

55. VRK informacinėje sistemoje politinės kampanijos dalyvio E. Vaitkaus politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje yra registruota V. Žemaičio Lekstučio 203,40 Eur nepiniginė auka (savanoriški darbai minėtos neatlygintinų paslaugų sutarties EV Nr. 002 pagrindu), apskaičiuota vadovaujantis Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio pildymo ir pateikimo tvarkos aprašo 48 punktu (*Išdininkui savanorišką darbą įvertinus valandomis ir nenurodžius savanoriško darbo vertės pinigine išraiška, informacinė sistema savanoriško darbo vertę apskaičiuoja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą minimalųjį valandinį atlygį³⁸*) ir minėtoje sutartyje numatytos bendrosios transliacijų trukmės (iš viso 36 val.) ir valandinio atlygio sandauga (5,65 Eur / val. x 36 val. = 203,40 Eur).

56. Pagal Rinkimų kodekso 109 straipsnio 6 dalį, *savanoriški darbai laikomi nepinigine auka*.

57. Pagal Rinkimų kodekso 109 straipsnio 2 dalį, *rinkimų politinės kampanijos dalyviui rinkimų politinės kampanijos reikmėms įsigijus prekių ir gavus paslaugų žemesne negu rinkos kaina, kainos skirtumas laikomas nepinigine auka*. Pagal to paties straipsnio 3 dalį, *nepiniginių aukų įvertinimo ir jų tikrosios vertės apskaičiavimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija*. Nepiniginės aukos, suteiktos politinės kampanijos dalyviui, vertė nustatoma remiantis Neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 1K-443, 8 punktu, kuriame nurodyta, kad *paslauga įvertinama dokumente, kuriuo patvirtinamas paslaugos suteikimas, nurodyta verte. Jei paslaugos vertė nenurodyta, paslauga įvertinama verte, kuri nustatoma pagal tokios paslaugos rinkos kainą. Paslaugos rinkos kaina gali būti nustatoma ir pagal visuomenės informavimo priemonėse skelbiamą tokios paslaugos kainą*“.

58. Pagal Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio pildymo ir pateikimo tvarkos aprašo 25.2 papunktį, *savanoriškais darbais nelaikomi darbai, suteiktos paslaugos, jeigu asmuo įprastai juos atlieka už užmokestį*. Tokiems darbams nustatoma pinigine vertė, užpildomas aukų lapas ir žiniaraštyje registruojama kaip nepiniginė auka. Pagal Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio pildymo ir pateikimo tvarkos aprašo 83 punktą ir 22.3, 22.4 papunkčius, *Vyriausioji rinkimų komisija, nustatydamą prekių, paslaugų, savanoriškų darbų vertę, vadovaujasi Neatlygintinai gauto turto ir paslaugų (nepiniginių aukų) įvertinimo tvarkos aprašu ir atsižvelgia į viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų Vyriausiajai rinkimų komisijai pateiktus*

³⁸ Nuoroda internete <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/5c671151173811eea9b3de7dd350a34e?positionInSearchResults=1&searchModelUID=5e885e36-5239-4a43-b40f-c8a41ae8fd65>

politinės reklamos įkainius ir sąlygas, informacinėje sistemoje sukauptą (pvz., kitų asmenų pateiktą informaciją apie politinės kampanijos išlaidas) bei viešai prieinamą informaciją (83 punktas); jeigu politinė reklama buvo parengta, pagaminta ir (ar) paskleista kaip nepiniginė auka, jos vertė nustatoma atsižvelgiant į viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų Vyriausiajai rinkimų komisijai pateiktus politinės reklamos įkainius ir sąlygas (22.3 papunktis), tačiau atsižvelgiant į tai, kad viešosios informacijos skleidėju laikytinas V. Žemaitis Lekstutis įkainių VRK nėra deklaravęs, savanorių darbu gauta parama vertinama verte, kuri nustatoma pagal tokios kvalifikacijos specialistų valandinį įkainį <...> (22.4 papunktis).

59. Tyrimo metu nepavyko surinkti duomenų, kad V. Žemaitis Lekstutis savo vardo „YouTube“ paskyroje skleidė įrašus už užmokestį, tačiau atsižvelgiant į tai, kad V. Žemaitis Lekstutis yra laikytinas viešosios informacijos skleidėju, V. Žemaičio Lekstučio organizuotų transliacijų vertė vertintina pagal visuomenės informavimo priemonėse skelbiamą tokios paslaugos kainą. Lyginant 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinei kampanijai viešosios informacijos skleidėjų deklaruotus politinės reklamos (tiesioginių vaizdo transliacijų socialinių tinklų paskyrose) įkainius, nustatyta, kad įkainiai priklauso nuo transliacijų skaičiaus arba trukmės: priklausančių nuo transliacijų skaičiaus mažiausių įkainių dydis yra 60,50 Eur (su PVM) / vnt.³⁹, o priklausančių nuo transliacijos trukmės mažiausių įkainių dydis yra 3 Eur / min.⁴⁰ (nurodytas įkainis taikomas socialinio tinklo paskyrai, kurią prenumeruoja / seka ne mažiau asmenų, negu „YouTube“ paskyros „Vaidas Žemaitis“ atveju). Įvertinant tai, kad 30 min. trukmės tiesioginės vaizdo transliacijos socialiniuose tinkluose įkainis būtų 90 Eur (30 min. x 3 Eur / min.), ir tai, kad nustatant viešosios informacijos skleidėjų suteiktos paslaugos vertę įprasta taikyti žemiausią rinkos kainą, laikytina, kad vienos transliacijos vertė – 60,50 Eur / vnt. Nuo 2023 m. spalio 5 d. iki 2024 m. balandžio 28 d. „YouTube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“ įvyko 30 tiesioginių transliacijų, todėl bendra šių transliacijų vertė yra laikytina 1 815 Eur (30 x 60,50 Eur).

60. Nustatyta 2023 m. spalio 5 d. – 2024 m. balandžio 14 d. „YouTube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“ skleistų kassavaitinių pokalbių su E. Vaitkumi vertė (1 815 Eur) laikytina atlygintino transliacijų skleidimo išlaidomis ir V. Žemaičio Lekstučio nepinigine auka E. Vaitkaus politinei kampanijai finansuoti.

61. Pagal Rinkimų kodekso 114 straipsnio 10 dalį, *rinkimų politinės kampanijos išlaidomis taip pat pripažįstamos ne rinkimų politinės kampanijos metu turėtos išlaidos, atitinkančios šio straipsnio 8 dalyje, išskyrus 7 ir 9 punktus, nurodytą paskirtį, jeigu toje dalyje nurodyti daiktai, kitas turtas, paslaugos yra skirti rinkimų politinei kampanijai arba jeigu paslaugos yra gautos vykdant*

³⁹ Nuoroda internete <https://www.vrk.lt/politinei-reklamai-taikytini-ikainiai-ir-salygos?srcUrl=reklamIkainiai/kampIkainiaiHtml%3FpkId%3D1644%26zpId%3D33284>

⁴⁰ Nuoroda internete <https://www.vrk.lt/politinei-reklamai-taikytini-ikainiai-ir-salygos?srcUrl=reklamIkainiai/kampIkainiaiHtml%3FpkId%3D1644%26zpId%3D32904>

rinkimų politinę kampaniją. Rinkimų politinės kampanijos dalyviai privalo apie tai pranešti Vyriausiajai rinkimų komisijai, kartu pateikdami išlaidas patvirtinančių dokumentų kopijas <...>. Registruodamasis politinės kampanijos dalyviu, E. Vaitkus nurodė, kad turėjo išlaidų iki politinės kampanijos pradžios, tačiau jo politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje tokios išlaidos nebuvo registruotos.

62. Pagal Rinkimų kodekso 114 straipsnio 2 ir 8 dalis, *prasidėjus rinkimų politinei kampanijai, visos išlaidos, skirtos rinkimų politinei kampanijai finansuoti, gali būti apmokamos tik iš rinkimų politinės kampanijos sąskaitoje esančių lėšų* (2 dalis); *rinkimų politinės kampanijos išlaidomis pripažįstami rinkimų politinės kampanijos dalyvio vykdančios rinkimų politinę kampaniją turėtos išlaidos ir priimti įsipareigojimai <...>* (8 dalis). Pagal Rinkimų kodekso 112 straipsnio 1 dalį, *priimti aukas turi teisę registruoti savarankiški dalyviai*. Taigi Rinkimų kodekse nėra numatyta galimybė prasidėjus politinės kampanijos laikotarpiui, tačiau dar neužsiregistravus politinės kampanijos dalyviu, priimti aukas ir patirti išlaidų. Primintina, kad politinės kampanijos laikotarpis prasidėjo 2023 m. lapkričio 12 d., viena iš V. Žemaičio Lekstučio vestų tiesioginių transliacijų įvyko taip pat lapkričio 12 d., o E. Vaitkus politinės kampanijos dalyviu buvo registruotas tik lapkričio 14 d., todėl laikytina, kad buvo pažeistos Rinkimų kodekso 112 straipsnio 1 dalies, 114 straipsnio 2 dalies nuostatos.

63. Pagal Rinkimų kodekso 113 straipsnio 2 dalį, *rinkimų politinės kampanijos dalyvis neturi teisės naudoti rinkimų politinei kampanijai finansuoti gautų, tačiau finansavimo apskaitos žiniaraštyje neregistruotų aukų, taip pat nepiniginį aukų, jeigu išdininkas nėra užpildęs aukų lapo*. VRK nėra išdavusi E. Vaitkui aukų lapų nepiniginėms aukoms apskaityti, todėl laikoma, kad lapai pildyti nebuvo. Rinkimų kodekso 119 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *finansavimo apskaitos žiniaraštyje registruojamos visos rinkimų politinei kampanijai gautos aukos, taip pat ir nepriimtinos, rinkimų politinei kampanijai panaudotos nuosavos (asmeninės) lėšos, rinkimų politinės kampanijos išlaidos ir priimti finansiniai įsipareigojimai*. Pagal Rinkimų kodekso 120 straipsnio 1 dalį, *visos rinkimų politinės kampanijos pajamos ir išlaidos ar priimti finansiniai įsipareigojimai ne vėliau kaip per 10 darbo dienų registruojami finansavimo apskaitos žiniaraštyje, nurodant, kurio atstovaujamojo dalyvio interesais išlaidos turėtos ar priimti finansiniai įsipareigojimai*. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šioje pažymoje, konstatuotina, kad buvo pažeistos Rinkimų kodekso 113 straipsnio 2 dalies, 119 straipsnio 2 dalies, 120 straipsnio 1 dalies nuostatos.

64. Pagal Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo 82.1 ir 82.4 papunkčius, VRK sprendimu pripažįsta politinės kampanijos pajamas ir (ar) išlaidas ir atitinkamai papildo žiniaraštį, nustačiusi, kad: *politinės kampanijos dalyvis žiniaraštyje nenurodė politinės kampanijos pajamų ar išlaidų (ar jų dalies)* (82.1 papunktis); *mažesne verte buvo įvertintos nepiniginės aukos, įskaitant savanoriškus darbus* (82.4 papunktis).

65. Pagal VRK 2022 m. spalio 6 d. sprendimu Nr. Sp-87 patvirtinto Paskyrų socialiniuose tinkluose deklaravimo ir politinės reklamos ataskaitos pildymo ir pateikimo tvarkos aprašo 20 punktą, *Vyriausioji rinkimų komisija, sprendimu nustačiusi, kad politinės kampanijos dalyvis nenurodė politinės reklamos (ar jos dalies), priimto sprendimo pagrindu papildė politinės reklamos ataskaitą.*

66. Pagal Rinkimų kodekso 3 straipsnį, *rinkimai vykdomi remiantis visuotinės, lygios, tiesioginės rinkimų teisės ir slapto balsavimo principais. Rinkimai taip pat turi atitikti skaidrumo, viešumo, teisingumo, sąžiningumo, pasyviają rinkimų teisę įgyvendinančių subjektų sąžiningos konkurencijos, rinkimų politinės kampanijos finansavimo skaidrumo reikalavimus.* Pagal 93 straipsnio 1 dalį, *rinkimų agitacija vykdoma laikantis Konstitucijos, šio kodekso ir kitų įstatymų, moralės, teisingumo, visuomenės darnos, sąžiningų ir garbingų rinkimų principų. Draudžiama vykdyti rinkimų agitaciją, neatitinkančią šioje dalyje nurodytų reikalavimų.* Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2020 m. rugsėjo 11 d. sprendime administracinėje byloje Nr. eR-8-756/2020⁴¹ yra konstatavęs, kad *Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintas asmenų lygiateisiškumo principas. Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatą, ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat tai, kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų. <...> lygybės principas yra vienas iš fundamentalių bendrųjų rinkimų teisės principų, pripažintų tiek Konstitucijoje bei ją aiškinančioje oficialiojoje jurisprudencijoje, tiek svarbiausiuose tarptautiniuose dokumentuose. Todėl rinkimų teisės kontekste šio principo taikymo sritis negali būti siaurinama. Atsižvelgiant į rinkimų agitacijos tikslą ir teisių, kurias siekiama užtikrinti jos metu, pobūdį bei įvertinus tai, kad diskusijos, rengiamos transliuotojo iniciatyva, papildė rinkimų agitaciją, <...> lygių galimybių principo privaloma laikytis visos rinkimų agitacijos metu.* Rekomendacijų dėl politinės reklamos skleidimo ir vertinimo (toliau – Rekomendacijos), patvirtintų 2022 m. rugpjūčio 25 d. VRK sprendimu Nr. Sp-68, 21 punkte nustatyta, kad *viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai negali sudaryti išskirtinių sąlygų kuriai nors politinei organizacijai, kandidatui, politinės kampanijos dalyviui, be to, negali atsisakyti vienodomis sąlygomis sudaryti sutarčių su politine organizacija, kandidatu ar kitu politinės kampanijos dalyviu.* Manytina, kad V. Žemaitis Lekstutis, rengdamas ir skleiddamas tinklalaidės išskirtinėmis ir rinkos kainų neatitinkančiomis sąlygomis tik vienam politinės kampanijos dalyviui išryškinti, neužtikrino sąžiningų ir garbingų rinkimų bei

⁴¹ Nuoroda internete <https://liteko.teismai.lt/viesasprendimupaiska/tekstas.aspx?id=2289de1b-2b27-440e-bc57-717568889ed1>

lygiateisiškumo principų, todėl laikytina, kad pažeidė Rinkimų kodekso 93 straipsnio 1 dalies nuostatas.

Dėl interneto puslapio mesgalime.lt, kaip E. Vaitkaus rinkimų agitacijos dalies, administravimo ir finansavimo aplinkybių

67. Remiantis portalo „YouTube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“ skleista informacija, papildomai nustatyta, kad interneto puslapyje mesgalime.lt yra susisteminti atsakymai į 2023 m. spalio 5 d. – 2024 m. kovo 31 d. vykusių transliacijų metu užduotus klausimus (pateiktos nuorodos į vaizdo transliacijų konkrečias vietas). Interneto puslapio mesgalime.lt skiltyje „Svarbi informacija“⁴² yra pateikta nuoroda į oficialų E. Vaitkaus puslapį eduardasvaitkus.lt, nurodyti E. Vaitkaus politinės kampanijos sąskaitos duomenys aukoms rinkti, kviečiama į pagalbą padėti rinkti parašus, koordinuoti (paskirstyti) parašų lapus bei organizuoti susitikimus, nurodyti asmeninis E. Vaitkaus el. pašto adresas ir Gana yra gana, VšĮ, el. pašto adresas. Puslapis pažymėtas kaip „*neatlygintina politinė reklama*“.

68. 2024 m. sausio 19 d. VRK, siekdama nustatyti portalo mesgalime.lt įkūrimo, finansavimo ir administravimo aplinkybes, dėl informacijos pateikimo kreipėsi į UAB „Interneto vizija“ (reg. Nr. 2-63(2.11)). 2024 m. sausio 22 d. VRK buvo gautas UAB „Interneto vizija“ atsakymas (reg. Nr. 1-181(2.11)), kuriame nurodyta, kad „*domeno mesgalime.lt valdytojas yra Edmundas Ščerbina. Domenas buvo užsakytas ir registruotas 2023-12-05, vienerių metų laikotarpiui. Sutartis domeno užsakymo metu nėra pasirašoma, užsakymas buvo pateiktas kliento savarankiškai prisijungus prie savo paskyros klientams.iv.lt. Už domeno registravimą buvo sumokėta kreditine kortele: Edmundas Scerbina, kortelės Nr. <...>“*. Pridėta išrašyta PVM sąskaita faktūra Nr. IV-2185910 už domeno registravimą, kurioje yra matoma informacija apie paslaugos kainą (suma iš viso 7,85 Eur (su PVM) bei apmokėjimo žyma.

69. 2024 m. sausio 31 d. VRK dėl informacijos pateikimo kreipėsi į E. Ščerbiną (reg. Nr. 2-118(2.11)). 2024 m. vasario 5 d. VRK gautas E. Ščerbinos atsakymas (reg. Nr. 1-334(2.11)), kuriame nurodyta „*Domenas mesgalime.lt buvo užsakytas grynai mano asmenine iniciatyva. Apie mano ketinimą užsakyti šį domeną ir sukurti šį internetinį puslapį profesorius Eduardas Vaitkus informuotas nebuvo. Internetinį puslapį mesgalime.lt administruoju ir visą jame esantį turinį tvarkau tik aš (Edmundas Ščerbina). Visa tai darau grynai iš savo asmeninės iniciatyvos, vedamas savo moralinių įsitikinimų. Niekas manęs neprašė šio domeno registruoti, todėl niekas ir nekompensavo šio domeno registravimo išlaidų. Apmokėta buvo ne už patį puslapį, o tik už domeną, kurio ir ateityje neplanuoju niekam perleisti ar atiduoti. Po rinkimų ketinu jį naudoti savo reikmėms. Ne, daugiau nesu registravęs jokių domenų, kurie būtų susiję su profesoriumi Eduardu Vaitkumi ar kitais*

⁴² Nuoroda internete <https://www.mesgalime.lt/svarbi-informacija>

kandidatais. <...> *Jei mano puslapis pažeidė kokius nors Lietuvos Respublikos įstatymus, tuomet visą atsakomybę už šiuos pažeidimus prisiimu aš (Edmundas Ščerbina)*“.

70. VRK 2010 m. rugsėjo 7 d. sprendimu Nr. Sp-58 patvirtinto Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašo 15 punkte nustatyta, kad *nuolat, nepaisant to, ar vyksta kokia nors politinė kampanija, atlygintina politinė reklama turi būti atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos, skelbiant kaip atskirą informacijos vienetą, negali būti sudedamoji kito straipsnio, laidos dalis ir panašiai. Politinė reklama turi būti skelbiama taip, kad neklaidintų reklamos adresatų dėl šios informacijos pateikimo tikrojo tikslo. Neturėtų būti sudaromas įspūdis, kad yra skleidžiama įprastinio, komercinio, meninio pobūdžio informacija, nors iš tikrųjų yra skleidžiama politinė reklama. Aprašo 32.1–32.3 papunkčiuose nustatyta, kad kai politinė reklama, rinkimų (referendumo) agitacija skleidžiama socialiniuose tinkluose ar įvairiose nuotraukų, įrašų ar panašiose dalijimosi svetainėse: *atlygintinai (ar numatant atsilyginti) skleidžiama informacija turi būti pažymėta pagal Apraše nustatytus reikalavimus (32.1 papunktis); politinės reklamos žymėjimas turi būti neatskiriama politinės reklamos (gaminio, skelbimo) dalis dėl to, kad, kitiems vartotojams pasidalijus nuoroda savo paskyroje ar svetainėje, politinės reklamos žymėjimas išliktų (32.2 papunktis). Apraše nustatyti reikalavimai netaikomi tretiesiems, su politinės kampanijos dalyviu nesusijusiems, asmenims, jeigu jie savo asmeniniame socialinio tinklo profilyje laisva valia pasidalija jau paskelbta politine reklama arba paskelbia savo nuomonę apie politinės kampanijos dalyvius. Ši išimtis galioja tik tuo atveju, jeigu trečiasis asmuo pats nemoka už informacijos paskelbimą ir jam nėra niekaip (tiesiogiai ar netiesiogiai) atlyginama už dalijimąsi informacija (32.3 papunktis).**

71. Rekomendacijų 10.6 papunktyje nurodyta, kad politinė reklama paprastai nelaikomi *trečiųjų asmenų neatlygintinai platinama informacija apie politines organizacijas, kandidatus, kitus politinės kampanijos dalyvius tol, kol jai parengti nereikia finansinio indėlio. Siekiant neklaidinti informacijos gavėjų dėl tikrojo informacijos paskelbimo tikslo, rekomenduojama pažymėti nurodant informacijos rengėją (užsakovą).*

72. Rinkimų kodekso 95 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad *su rinkimų politine kampanija susijusių atlygintiną politinę reklamą gali apmokėti tik pats rinkimų politinės kampanijos dalyvis. Atsižvelgiant į tai, kad politinės reklamos skleidimo tikslais domenas registruotas E. Ščerbinos iniciatyva, vadinasi, ir lėšomis, taip pat kad nėra duomenų, jog E. Vaitkus būtų sudaręs susitarimą su E. Ščerbina ir jis būtų įgaliotas skleisti E. Vaitkaus interesais atlygintiną politinę reklamą, laikytina, kad buvo pažeistos Rinkimų kodekso 95 straipsnio 3 dalies nuostatos.*

73. Pagal Rinkimų kodekso 114 straipsnio 2 dalį, *prasidejus rinkimų politinei kampanijai, visos išlaidos, skirtos rinkimų politinei kampanijai finansuoti, gali būti apmokamos tik iš rinkimų politinės kampanijos sąskaitoje esančių lėšų. E. Ščerbinos asmeninėmis lėšomis apmokėtas domeno*

mesgalime.lt registravimas pagal UAB „Interneto vizija“ 2023 m. gruodžio 5 d. PVM sąskaitą faktūrą serija IV Nr. 2185910 laikytinas Rinkimų kodekso 114 straipsnio 2 dalies nuostatų pažeidimu.

74. Įvertinant tai, kad interneto puslapiui mesgalime.lt parengti buvo skirtos asmeninės E. Ščerbinos lėšos ir kad puslapio turinys buvo pažymėtas „*Neatlygintina politinė reklama*“, nesilaikant nustatytų politinės reklamos žymėjimo reikalavimų (neįvardytas finansavimo šaltinis), laikytina, kad buvo skleidžiama draudžiama politinė reklama, pažeidžiant Rinkimų kodekso 95 straipsnio 5 dalies nuostatas.

75. Domeno mesgalime.lt, kaip atlygintinos E. Vaitkaus politinės reklamos, registravimo išlaidos, kurias sudaro 7,85 Eur pagal UAB „Interneto vizija“ PVM sąskaitos faktūros kopiją, apmokėtos E. Ščerbinos asmeninėmis lėšomis, todėl skleidimo vertė (7,85 Eur su PVM) laikytina jo nepinigine auka E. Vaitkus politinei kampanijai finansuoti.

76. Atsižvelgiant į tai, kad interneto puslapis mesgalime.lt yra visuomenės informavimo priemonė, o jos valdytojas (E. Ščerbina) atitinkamai – viešosios informacijos skleidėju, laikytina, kad buvo pažeistos Rinkimų kodekso 97 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatos, interneto puslapyje mesgalime.lt skleidžiant E. Vaitkaus politinę reklamą neatlygintinai, taip pat 96 straipsnio 1 dalies nuostatos, skleidžiant minėtą politinę reklamą, VRK nedeklaravus 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinės reklamos skleidimo įkainių. Kartu laikytina, kad skleidžiant E. Vaitkaus politinę reklamą ir nesivadovaujant Rinkimų kodekso nuostatomis, kitaip tariant, nesilaikant sąžiningų ir garbingų rinkimų principų, buvo pažeistos Rinkimų kodekso 93 straipsnio 2 dalies nuostatos.

77. Atsižvelgiant į tai, kad rinkimų dalyvio E. Vaitkaus politinės kampanijos finansavimo žiniaraštyje nėra registruota įrašų, susijusių su E. Ščerbinos auka, laikytina, kad ir šiuo atveju E. Vaitkus pažeidė Rinkimų kodekso 113 straipsnio 2 dalies, 119 straipsnio 2 dalies, 120 straipsnio 1 dalies nuostatas.

Dėl Gana yra gana, VšĮ, gautų lėšų, skirtų E. Vaitkaus rinkimų politinei kampanijai

78. FNTT pateiktoje VRK informacijoje nurodyta, kad „*Apibendrinat analizės metu surinktus duomenis ir dokumentus, darytina objektyvi ir pagrįsta išvada, kad kandidatas į LR prezidento postą E. Vaitkus, pasinaudodamas savo įsteigta ir valdoma VšĮ GANA YRA GANA, galimai vykdo neteisėtą, LR rinkimų kodeksui prieštaraujančią veiklą*“. Ši išvada grindžiama tuo, kad:

78.1. „*VšĮ GANA YRA GANA E. Vaitkaus buvo įsteigta 2023-07-20, likus tik trims mėnesiams iki Eduardo Vaitkaus 2023-11-14 oficialaus įregistravimo LR VRK kandidatu į LR prezidento postą.*“

78.2. „*Į VšĮ GANA YRA GANA banko sąskaitą gaunamos įplaukos neatitinka įstaigos deklaruojamos veiklos. Įstaiga deklaravo vykdanti švietimui būdingų paslaugų veiklą, tačiau viešai*

prieinamuose paieškos šaltiniuose nerasta jokių įstaigos vykdomos švietėjiškos veiklos įrodymų. Banko sąskaitos išrašė taip pat nerasta mokėjimų, susijusių su įstaigos galima švietėjiška veikla.“

78.3. *„Į VŠĮ GANA YRA GANA sąskaitą gaunamų įplaukų mokėjimo paskirtyse nurodyta: „parama“; „Rinkiminiai kompanijai“, „Parama kandidatui“, „Už Eduardą Vaitkų“, „Parama prezidentui Eduardui Vaitkui“, „auka įnašui“. Pažymėtina, kad keturiasdešimt aštuoni fizinių asmenų mokėjimai į įstaigos banko sąskaitą buvo gauti jau po 2023-11-14, kai E. Vaitkus buvo oficialiai įregistruotas LR VRK kaip kandidatas į LR prezidento postą.“*

79. Rinkimų kodekso 121 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *rinkimų politinės kampanijos finansavimą pagal kompetenciją įstatymų nustatyta tvarka kontroliuoja Vyriausioji rinkimų komisija ir kitos institucijos.*

80. Jau kitą dieną po Gana yra gana, VŠĮ, įregistravimo (2023 m. liepos 20 d.⁴³), 2023 m. liepos 21 d. E. Vaitkus pasiskelbia, kad dalyvaus Prezidento rinkimuose (2023 m. liepos 21–27 d. savaitraščio „Laisvas laikraštis“ Nr. 18 publikacija „Jie gali mane nužudyti, tačiau aš nesustosiu – dalyvausiu prezidento rinkimuose“).

81. E. Vaitkus savo pasisakymuose, publikacijose, debatuose, atsakydamas į klausimus vartojo (naudojo) šūkį „Gana“ arba „Gana yra gana“. Gana yra gana pavadinimu įkurta ir jo viešoji įstaiga. E. Vaitkaus programoje, pateiktoje VRK, (pradiniame kandidato programos variante) po paskutinio sakinio nurodytas šūkis „Gana“. Šis šūkis „GANA“ yra skelbiamas ir BNS spaudos centro 2023 m. rugsėjo 6 d. pranešime „*Įstatymo diktatūra – vienintelis Lietuvos sėkmės raktas*“, iliustruotame E. Vaitkaus nuotrauka. Nurodyta, kad pranešimą paskelbė Gana yra gana, VŠĮ. Citata iš šio pranešimo: „*Todėl aš, Eduardas Vaitkus, sakau GANA ir kviečiu Lietuvoje įvesti Įstatymo diktatūrą. <...>. Todėl aš, Eduardas Vaitkus teikiu žmonėms savo kandidatūrą Prezidento rinkimuose ir kviečiu visus kandidatus viešai diskusijai – kaip sustabdyti Lietuvos naikinimą <...> Sėkmės mums visiems. Eduardas Vaitkus (Gana yra gana, VŠĮ)*“. Leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1 publikacijoje „*Deguto šaukštas*“ antitautinio režimo „Medaus statinėje“, iliustruotoje E. Vaitkaus nuotrauka, ant kurios taip pat skelbiamas užrašas (šūkis): „GANA yra GANA“. E. Vaitkaus interneto svetainėje [eduardasvaitkus.lt](https://www.eduardasvaitkus.lt)⁴⁴ paskelbtoje publikacijos „Mano siekis“ pabaigoje taip pat nurodytas šūkis „GANA“. Iš pateiktų pavyzdžių matome, kad savo rinkimų agitacijoje E. Vaitkus Gana yra gana, VŠĮ, pavadinimą naudoja kaip savo rinkimų šūkį – „Gana“, „Gana yra gana“. Akivaizdu, kad kandidatas E. Vaitkus ir Gana yra gana, VŠĮ, (E. Vaitkus direktorius) veikia neatsiejamai kartu ir vienu tikslu – vykdyti rinkimų agitaciją ir propaguoti E. Vaitkų kaip kandidatą į Respublikos Prezidentus.

⁴³ Nuoroda internete <https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=306361576>

⁴⁴ Nuoroda internete <https://www.eduardasvaitkus.lt/mano-siekis/>

82. E. Vaitkus socialiniame tinkle „Facebook“ asmeninėje paskyroje „Eduardas Vaitkus“ skelbė informaciją apie pasirengimą rinkimams ir prašė pervesti paramą į Gana yra gana, VšĮ, ir E. Vaitkaus banko sąskaitas:

82.1. 2023 m. rugsėjo 8 d. skelbia „*Aš Eduardas Vaitkus įsteigiau viešąją įstaigą „GANA yra GANA“ kurios Tikslas yra skatinti demokratėjimo procesą Lietuvoje per Įstatymo Diktatūros įvedimą ir pasiruošimą Rinkimams*“. Nurodomas VšĮ kodas 306361576, banko sąskaitos Nr. LT11<...>2276. Nurodoma, kad: „*Paramos gavėjo statusas gautas. Tik su Jūsų parama šis tikslas gali būti pasiektas. Sėkmės mums visiems*“.

82.2. 2023 m. rugsėjo 13 d. tas pats skelbimas ir priminimas: „*Primenu. Jūsų visų kas galite Pagalba yra labai reikalinga*“.

82.3. 2023 m. rugsėjo 20 d. tas pats skelbimas, įrašas: „*Jau 28 asmenys ir 1 UAB Parėmė mano VšĮ „GANA yra GANA“ ir padėka: „Labai dėkoju visiems už palaikymą. Jūsų parama ir Vienybė yra labai reikalinga, nes tik taip mes galėsime pasakyti GANA ir įgyvendinti mūsų tikslus*“.

82.4. 2023 m. spalio 4 d. kartojamas prašymas: „*Pakartuju savo prašymą visiems, kad gali PAREMTI, bet tik nenusikriaudžiant savęs...*“.

82.5. 2023 m. spalio 12 d. E. Vaitkus nurodo, kad „*Prašymą paremti VšĮ „GANA yra GANA“ ir taip paremti Eduardo Vaitkaus siekį įvesti įstatymo diktatūrą Facebook panaikino, nes toks prašymas PRIEŠTARAUJA Facebook standartams. Todėl dabar skelbiu tik sąskaitos numerį <...>*“ ir skelbiamas Gana ir gana, VšĮ, banko sąskaitos Nr. LT11<...>2276.

82.6. 2023 m. spalio 18 d. skelbiamas „*Priminimas Tiems kas gali<...>*“ ir jau skelbiamas ne tik Gana yra gana, VšĮ, banko sąskaitos numeris, bet ir **E. Vaitkaus asmeninės sąskaitos numeris LT43<...>4967**. Rašoma, kad paremti galima į Gana yra gana, VšĮ, arba į E. Vaitkaus sąskaitą, bei nurodoma, kad VšĮ gali paremti ir juridiniai asmenys. Komentaruose matomi įrašai: „*Paremta*“, „*Parėmiau*“.

82.7. 2023 m. lapkričio 11 d. skelbiamas Gana yra gana, VšĮ, banko sąskaitos numeris Nr. LT11<...>2276 ir prašymas: „*Kas galite paremkite, bet nenusiskriausdami savęs*“.

Be to, paremti būsimą kandidatą E. Vaitkų („*pasiruošimas rinkimams*“), pervedant paramą į Gana yra gana, VšĮ, bei į dvi asmenines E. Vaitkaus sąskaitas, „Facebook“ kvietė ir kiti asmenys:

82.8. 2023 m. lapkričio 18 d. fizinis asmuo R. R. L. skelbia skelbimą: „*Kaip paremti Būsimą Tautos prezidentą?!*“ ir nurodo E. Vaitkaus **asmeninės sąskaitos numerį LT43<...>4967**.

82.9. 2023 m. lapkričio 28 d. fizinis asmuo I. I. skelbia: „*Už Tautos busyma Prezidentą paremti galima per VšĮ Gana yra gana. sąskaita Nr. LT11<...>2276 arba Eduardas Vaitkus sąskaita BE74<...> 7807 (Lietuvos gyventojų Pasipriešinimo Okupacijai centras) mokesčiai už pavedimą abiem atvejais vienodi - kaip Lietuvoje. Paremti VšĮ gali ir juridiniai asmenys UAB*“.

82.10. 2024 m. sausio 30 d. Nemunėlio Radviliškio bendruomenė skelbia: „Kandidatui į Prezidentus paaukoti galite į šią sąskaitą: VŠĮ kodas 306361576. Banko sąskaitos Nr. LT11<...>2276 (Politinė reklama)“ ir įdėtas skelbimas su E. Vaitkaus nuotrauka: „Biržiečiai kviečia visus į susitikimą su kandidatu į LR Prezidentus 2024 Eduardu Vaitkumi. Š. m. vasario mėn. 3 dieną 14 val. Biržų kultūros centre. Įėjimas laisvas“.

83. Peržiūrėjus šioje pažymoje aprašytus „YouTube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“ paskelbtus vaizdo įrašus ir išnagrinėjus E. Vaitkaus politinės reklamos skleidimo aplinkybes, nustatyta:

83.1. 2023 m. spalio 5 d. tiesioginės transliacijos įrašė⁴⁵, t. y. dar iki politinės kampanijos pradžios (2023 m. lapkričio 12 d.), E. Vaitkus pristatytas kaip kandidatas į Respublikos Prezidentus. Paklaustas, kaip žmonės gali padėti, nurodo, kad komandos praktiškai neturi ir kviečia Gana yra gana, VŠĮ, parašyti, kas gali ir kad gali suburti grupę, aiškina, kad reikės rinktis parašus, kad reikia žmogiškųjų resursų ir prašo finansinės paramos (nuo 6:12 min.): „*kalbėkime savo artimųjų tarpe kalbėkime su savo bendradarbiais kaimynais ir per mano pateiktą viziją per mano pateiktas mintis kalbėkime ir kartu galvokime savo rajone savo kaip sakiau bendradarbių tarpe, o kaip mums Lietuvoje iš šitos duobės išlipti. Ar mano pasiūlyti keliai yra tinkami ar netinkami gal matot kitokius kelius kalbėkit ir įtikinti žmones kurie netiki, nieko nebus nieko nepavyks padaryti priversti patikėti, kad viską galima pakeisti nes viskas nuo mūsų tik priklauso. Tai vienas - skleiskime gerą žinią čia nes gera žinia, kad ne viskas pralošta ir viskas ateity ir gali pasikeisti tai yra gera žinia - tai pirmas. Antras – rajonuose, **aš gi.. komandos praktiškai kaip tokios nėra, kas aktyvesni žmonės yra vat viešosios įstaigos gana@gana.lt parašykite, kad galite suburti grupę, pavyzdžiui žmonių palaikančių, jeigu reikia atvažiuosim pasikalbėsime nes ateity reiks ir parašus rinkti tam, kad galėčiau toliau kandidatuoti, maždaug vasario arba kovo mėnesį reiks surinkti 20 000 parašų. Galima pasirašyti internetiniu būdu, bet ne visi moka, tai vėl kiek nemoka ir kiek reikia vietoj surinkti ten. Žmogiškųjų resursų tam reikia tai mūsų visų darbo rankų mūsų reikia ir paskutinis punktas – **finansų tai nėra jokių. Kol kas uždaros akcinės bendrovės gali irgi paremti viešąją įstaigą „Gana yra gana“.** Nuo gruodžio mėnesio gali ir žmonės paremti. Tai nuo gruodžio mėnesio parėmimas bus tikrai iki 12 eurų arba paskui reikia deklaruoti savo pajamas. Tai be finansų irgi bus ką nors sunku padaryti, nes, kaip ir dabar, būsiu negirdimas, nes vien straipsnelio atspausdinimas delfyje – 450 eurų kainuoja. Papildomai šalia to, kad BNS reikia sumokėt pinigėlius, ELTAI irgi reikia sumokėt pinigėlius. Tai tu pinigėlių neabejotinai reikia. <...> Nenusiskriaudžiant, jeigu kas gali paremti, tai visada bus padėka ir tie pinigai bus tikslingai panaudoti, tai tiek. <...> Mano įkurta viešoji įstaiga, kurios tikslas nes taip reikėjo ją suformuoti, – demokratijos skatinimas Lietuvoje ir **pasiruošimas rinkimams.** <...> tuos***

⁴⁵ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=JFC2pDFZHy0>

pinigėlius galima panaudoti rinkiminei reklamai ir pasiruošimui rinkimams, tai yra labai svarbu, nes paskui reikės iš mano asmeninės sąskaitos 10 000 eurų padaryti pavedimą – užstatą, kad dalyvauti Prezidento rinkimuose“. Toliau kalba apie partijų iškeltų kandidatų politinės kampanijos finansavimą partijų lėšomis.

83.1.1. Šiame pasisakyme E. Vaitkus kviečia laidos klausytojus prisidėti prie jo rinkimų kampanijos žmonių („ateity reiks ir parašus rinkti tam, kad galėčiau toliau kandidatuoti, maždaug vasario arba kovo mėnesį reiks surinkti 20 000 parašų“; „Žmogiškųjų resursų tam reikia tai mūsų visų darbo rankų mūsų reikia“) ir finansiniais ištekliais („Kol kas uždaros akcinės bendrovės gali irgi paremti viešąją įstaigą „Gana yra gana“. Nuo gruodžio mėnesio gali ir žmonės paremti. Tai nuo gruodžio mėnesio parėmimas bus tikrai iki 12 eurų arba paskui reikia deklaruoti savo pajamas“; „Nenusiskriaudžiant, jeigu kas gali paremti, tai visada bus padėka ir tie pinigai bus tikslingai panaudoti, tai tiek“). Paminėtina, kad mažos aukos dydis – 12 Eur – buvo nustatytas politinės kampanijos dalyviams iki Rinkimų kodekso įsigaliojimo, tai yra aukotojams, aukojusiems iki šios sumos, nebuvo prievolės deklaruoti turtą ir pajamas.

83.1.2. Šiame įrašė E. Vaitkus leidžia suprasti, kad įkūrė viešąją įstaigą „Gana yra gana“, kuriai gali būti pervedami rinkimams skirti pinigai: „Mano įkurta viešoji įstaiga, kurios tikslas – nes taip reikėjo ją suformuoti, – demokratijos skatinimas Lietuvoje ir **pasiruošimas rinkimams**. <...> tuos pinigėlius galima panaudoti rinkiminei reklamai ir pasiruošimui rinkimams, tai yra labai svarbu, nes paskui reikės iš mano asmeninės sąskaitos 10 000 eurų padaryti pavedimą užstatą, kad dalyvauti Prezidento rinkimuose“.

83.1.3. Tame pačiame įrašė (nuo 48:26 min.) laidos vedėjas V. Žemaitis Lekstutis praneša: „Virginija klausia: „Kada paskelbsite, kur galima **jus paremt?**“, tai jūs galite dabar pasakyti, kur galima žmonėm rasti, susirasti informacijos ir kaip galima tai padaryt?“. Eduardas Vaitkus atsako: „tai arba galima per tą viešąją įstaigą Gana yra gana, – Vaidai, aš jums nusiųsiu koordinates ir sąskaitos numerį, arba tada galima įstojant į Lietuvos gyventojų pasipriešinimo okupacijai centrą, tai ten į mano sąskaitą Belgijoje, ir ten sumokėti savo pasirinktą nario mokesį, kuris, kiek patys norit, tiek, ir sumokat tai dviem šitais būdais. Viešąją įstaigą gali paremti ir juridiniai asmenys ir kol kas ten nėra numatyta pagal paramos įstatymą nėra numatyta ribų, tai šitoj vietoj sumos gali priklausyt nuo jūsų noro“. E. Vaitkaus išsakyti teiginiai dėl jam reikalingos finansinės paramos patvirtina, kad Gana yra gana, VšĮ, yra susijusi su jos steigėjo E. Vaitkaus ketinimais dalyvauti Respublikos Prezidento rinkimuose.

83.1.4. Pažymėtina, kad 2023 m. lapkričio 14 d. pateikdamas savarankiško politinės kampanijos dalyvio registravimo dokumentus, E. Vaitkus nurodė, kad iki politinės kampanijos pradžios patyrė (turėjo) išlaidų, susijusių su politine kampanija. Jo išdininkas iki šios pažymos registravimo šių išlaidų nėra registravęs VRK informacinėje sistemoje.

83.1.4.1. Dėl E. Vaitkaus išlaidų, patirtų iki politinės kampanijos pradžios, el. paštu, užklausus E. Vaitkaus politinės kampanijos išdininko, gautos trys sąskaitos, išrašytos Gana yra gana, VšĮ: dvi UAB „BNS“ PVM sąskaitos faktūros: 2023 m. rugsėjo 6 d. serija SC Nr. 521, suma 42,35 Eur, ir 2023 m. spalio 10 d. serija SC Nr. 593, suma 84,70 Eur, ir UAB „NAUJIENŲ AGENTŪRA ELTA“ 2023 m. rugsėjo 6 d. PVM sąskaita faktūra serija 2023ELTA Nr. 00760, suma 42,35 Eur. Pagal išdininko pateiktą informaciją šios sąskaitos yra už pranešimus BNS spaudos centrui ir ELTAI. Pagal UAB „BNS“ duomenis, 2023 m. rugsėjo 6 d. PVM sąskaita faktūra serija SC Nr. 521, suma 42,35 Eur, yra už BNS spaudos centro 2023 m. rugsėjo 6 d. pranešimą „Įstatymo diktatūra – vienintelis Lietuvos sėkmės raktas“; 2023 m. spalio 10 d. PVM sąskaita faktūra serija SC Nr. 593, suma 84,70 Eur, – už pranešimą „Eduardas Vaitkus: tai labai pavojinga“.

83.1.4.2. Pagal UAB „BNS“ pateiktus duomenis (reg. Nr. 1-2227(2.11)), Gana yra gana, VšĮ, išrašytas sąskaitas 2023 m. rugsėjo 6 d. ir spalio 10 d. apmokėjo E. Vaitkus iš asmeninės sąskaitos **LT43<...>4967**. UAB „BNS“ taip pat informavo, kad „antras pranešimas, beje, buvo pašalintas, nes vartotojas pažeidė portalo taisykles. Buvo siūlytas pinigų grąžinimas gaunant prašymą, jo nesulaukėme“. UAB „NAUJIENŲ AGENTŪRA ELTA“ pateikė informaciją (reg. Nr. 1-2226(2.11)), kad buvo išrašytos dvi PVM sąskaitos faktūros: 2023 m. rugsėjo 6 d. serija 2023ELTA Nr. 00760, suma 42,35 Eur, už pranešimą „Įstatymo diktatūra – vienintelis Lietuvos sėkmės raktas“ ir 2023 m. spalio 23 d. serija 2023ELTA Nr. 00874, suma 42,35 Eur, už pranešimą „Eduardas Vaitkus: tai labai pavojinga“. Šios UAB „NAUJIENŲ AGENTŪRA ELTA“ sąskaitos 2023 m. rugsėjo 7 d. ir spalio 23 d. buvo apmokėtos iš tos pačios asmeninės E. Vaitkaus sąskaitos **LT43<...>4967**. Primintina, kad, VRK duomenimis, ši asmeninė E. Vaitkaus sąskaita nuo 2023 m. spalio 18 d. (žr. 82.6 papunktį) buvo viešai skelbiama paramai gauti ir kad būtent apie šias publikacijas ir kalba E. Vaitkus, „*BNS reikia sumokėt pinigėlius, ELTAI irgi reikia sumokėt pinigėlius. Tai tų pinigėlių neabejotinai reikia*“ prašydamas paramos.

83.2. 2023 m. spalio 15 d.⁴⁶ įrašė E. Vaitkus nurodo Gana yra gana, VšĮ, kaip rinkimų štabą, nurodydamas jo el. pašto adresą gana@gana.lt.: „*kreiptis į mano štabą tokiais atvejais dėl suderinimo gana@gana.lt*“ (9:45 min.). Tai rodo, kad E. Vaitkus Gana yra gana, VšĮ, laiko savo rinkimų štabu ir per šią įstaigą siekė vykdyti savo rinkimų kampaniją. 2023 m. lapkričio 12 d. vaizdo įrašė⁴⁷ taip pat skelbiama, kad norint prisidėti prie E. Vaitkaus veiklos, galima kreiptis Gana yra gana, VšĮ, el. pašto adresu gana@gana.lt ir E. Vaitkaus asmeninio el. pašto adresu.

83.3. 2023 m. lapkričio 5 d. V. Žemaičio Lekstučio transliacijoje⁴⁸ (29:21) E. Vaitkui pateikiamas klausimas dėl rėmimo ir rinkimų užstatui trūkstančių lėšų: „*konkretus klausimas,*

⁴⁶ Nuoroda internete https://www.youtube.com/watch?v=M6anVA-XrUU&ab_channel=Vaidas%C5%BDemaitis

⁴⁷ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/live/n5AcRvagyI0?feature=shared&t=5539>

⁴⁸ Nuoroda internete <https://www.mesgalime.lt/eduardas-vaitkus/atsako/158>

gerbiamas profesorai, turiu klausimą, **kiek lėšų trūksta užstatui**, ir ar Jus remia tik žodžiais ir „laikais“, na „laikais“ - „patiktukais“? Čia turbūt, ar tie žmonės, vienu žodžiu, tik tuščiažodžiauja: va, mes palaikom, mes su Eduardu, mes už Eduardą, bet kai reikia praveisti eurą ir dingsta palaikymai. Tai žmogus klausia, kiek dar trūksta pinigėlių, kad užmokėti užstatą?“. E. Vaitkaus atsakymas į tą klausimą: „Tai atsakysiu, kad **200, beveik 230, žmonių jau yra parėmę mane per viešąją įstaigą**, bet ten yra toks atskiras kabliukas, tai aš dabar dar pasakysiu, o bendra surinkta suma yra maždaug 60 procentų tos, kurią reikia. 40 procentų dar yra trūkumas iki užstato dydžio sumos, bet aš visad sakau, kas galite paremkite, bet nenuskriaudžiant savęs, nes, nu, taigi, ne visi žmonės ir tų pinigėlių turi, šitą reikia suprasti.“, toliau komentuoja V. Žemaitis Lekstutis; „Jo, po vaizdo, po transliacijos baigimo, po vaizdo įrašo, apačioj prie aprašymo jūs pamatysit visus būdus, kaip tai galima padaryti, ir sąskaitos numeriai, ir kokiais būdais tai galima padaryt, tai pasibaigus transliacijai nepamirškite užteiti vaizdo įrašo, pasispausti, nusikopijuoti ir paremti Eduardą Vaitkų“. Primintina, kad nuo 2023 m. spalio 5 d. iki 2023 m. lapkričio 12 d. V. Žemaičio Lekstučio skleistų vaizdo įrašų aprašymuose buvo nurodytas minėtas aprašymas: „Eduardą Vaitkų paremti galima VŠĮ Gana yra gana Sąskaita Nr. LT<...>2276 arba tapus Lietuvos gyventojų Pasipriešinimo okupacijai centro nariu sumokant savo pasirinktą nario mokesį į Eduardas Vaitkus Sąskaita Nr. BE <...> 7807. Mokesčiai už pavedimą abiem atvejais vienodi - kaip Lietuvoje. Paremti VŠĮ gali ir juridiniai asmenys – UAB“. Šis identiškas raginimas paremti E. Vaitkų, nurodant tas pačias sąskaitas, skelbiamas ir portale <https://laisvas.info/> 2023 m. lapkričio 21 d. publikacijoje: „Eduardas Vaikus: „Valstybės saugumo departamentą reikia išmėžti kaip kiaulides“⁴⁹. Publikacija iliustruota E. Vaitkaus nuotrauka, po nuotrauka nurodyta: „Profesorius ir kandidatas į LR prezidentus Eduardas Vaitkus atsakė į portalo bukimevieniingi.lt žiūrovų klausimus“.

84. 2024 m. gegužės 24 d. V. Žemaitis Lekstutis per savo kanalą YouTube /bukimevieniingi/ viešame pareiškimе „Atsiriboju nuo Eduardo Vaitkaus“⁵⁰, kalbėdamas apie nusivylimą E. Vaitkumi, patvirtina tai, kas pirmiau aprašyta, **kad jo laidos, jo pagalba bei surinkti pinigai „per mūsų kanalą“** (buvo viešinama Gana yra gana, VŠĮ, sąskaita ir asmeninė Nr. BE <...> 7807) **buvo skirti E. Vaitkui kaip kandidatui**. 08:12 kalba: „iki naujų metų išleisti plakatus lipdukus magnetukus ir visa kita, kad būtų galima reklamuot Eduardą. Jis žadėjo - to nepadarė. **Rinko pinigus per mūsų kanalą**. Surinko pinigus, žadėjo, kad bus plakatai. Siuntė plakatus, prašė manęs, kad aš pasidalinčiau kelis variantus grupėse visur, kad žmonės išbalsuotų, kuris geresnis. Žmonės balsavo, žmonės sprendė, bet šitie plakatai taip ir nebuvo atspausdinti, nors **pinigų buvo surinkta didžiulės sumos**“.

⁴⁹ Nuoroda internete <https://laisvas.info/eduardas-vaikus-valstybes-saugumo-departamenta-reikia-ismezti-kaip-kiaulides/>

⁵⁰ Nuoroda internete: https://bukimevieniingi.lt/viesas-pareiskimas-atsiriboju-nuo-eduardo-vaitkaus-video/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR0F-RQ7KyqVhlVoSmfOrgSrnooKGk1-egIT8-T9v66rlO0xcFqS7hR5Ag_aem_AY9-QbXzSeARgLqVAzQ7_uATCv9oItwdO41m0ru5FN_xg9WY9_I2SjbsRhhqTsPuocE4oGuOy2tWTSiVnt6zrrln

<...>Buvo žadėta, kad bus užpirkti stendai, kad bus reklama, kad bus socialiniuose tinkluose Facebook išpirkta reklama, kuri, mano manymu, taip pat yra labai veiksminga, ir to nebuvo padaryta, ir yra labai daug melų, kiek buvo primeluota“. 11:55 sakoma: „tai buvo pati didžiausia išdavystė ir, negana to, kada **mes su žmona paaukojom savo daug brangaus laiko, žinoma, ir pinigų išleidom, ir visa kita, rinkdami parašus, raginom, filmavom, skatinom, darėm didžiulę reklamą, Eduardui**“.

85. Pagal Rinkimų kodekso 64 straipsnio 2 dalį, rinkimų politinė kampanija prasideda nuo rinkimų datos paskelbimo dienos – nuo tos datos registruojami rinkimų politinės kampanijos dalyviai. Pagal šio kodekso 67 straipsnio 1 dalies 2 punktą, savarankiškas rinkimų politinės kampanijos dalyvis turi teisę ir pareigą finansuoti savo rinkimų politinę kampaniją iš šiame kodekse nurodytų finansavimo šaltinių. Būtent tuo tikslu yra atidaroma sąskaita, kuri naudojama kaip rinkimų politinės kampanijos sąskaita, ir tik į šią, VRK registruotą, rinkimų politinės kampanijos sąskaitą nuo kandidato įregistravimo savarankišku politinės kampanijos dalyviu dienos galėjo būti renkamos aukos. 2023 m. spalio 5 d. vaizdo transliacijų metu, o socialinėje paskyroje „Eduardas Vaitkus“ jau nuo rugsėjo 8 d., E. Vaitkaus prašymas paramos savo politinei kampanijai finansuoti per juridinį asmenį – savo įsteigtą viešąją įstaigą Gana yra gana – ir į savo asmenines sąskaitas prieštarauja Rinkimų kodekso 104 straipsnio 2 daliai, kurioje nustatyta, kad *lėšos savarankiško dalyvio rinkimų politinei kampanijai finansuoti privalo būti laikomos savarankiško dalyvio rinkimų politinės kampanijos sąskaitoje*. Rinkimų kodekso 67 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad *rinkimų politinės kampanijos sąskaita – Lietuvos Respublikoje registruotame banke arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruoto banko padalinyje, veikiančiame Lietuvos Respublikoje, savarankiško rinkimų politinės kampanijos dalyvio sąskaita, kurioje kaupiamos ir laikomos tik rinkimų politinei kampanijai skiriamos lėšos ir iš kurios apmokamos rinkimų politinės kampanijos išlaidos*.

86. VRK 2024 m. vasario 20 d. dėl informacijos pateikimo raštu kreipėsi į savarankišką politinės kampanijos dalyvį, Gana yra gana, VŠĮ, atstovaujantį E. Vaitkų (reg. Nr. 2-209(2.11)). 2024 m. kovo 1 d. gautas E. Vaitkaus atsakymas (reg. Nr. 1-581(2,11), 1-756(2.11)):

86.1. Į klausimą, kodėl Jūs prašėte pervesti savo politinei kampanijai lėšas į Gana yra gana, VŠĮ, banko sąskaitą ir į asmeninę sąskaitą? – Atsakyta: „*Jūsų pateiktame tekste NĖRA mano prašymo pervesti lėšas MANO politkampanijai į VŠĮ Gana yra gana sąskaitą. Yra informacija, kad juridiniai asmenys gali paremti VŠĮ. Ir tai yra tiesa. Yra informacija, kad nuo gruodžio mėnesio žmonės galės paremti mane. Ir tai yra tiesa. Yra informacija, koks yra VŠĮ tikslas - demokratijos skatinimas, pasiruošimas rinkimams, rinkiminė reklama. Jūs galbūt žinote, kad virš milijono Lietuvos piliečių nedalyvauja rinkimuose. Turbūt jums dėl to lengviau dirbti, ir todėl jūs sąmoningai nepravėdate tinkamos rinkiminės reklamos. Ir nepasiruošiate tinkamai rinkimams <...>. Taigi, jūsų 1 klausime*

esantis teiginys, kad prašiau pervesti SAVO politikampanijai lėšas į VŠĮ sąskaitą yra be pagrindo ir klaidinantis. Apie savo asmeninę sąskaitą aš nekalbėjau ir niekam jos nepateikiau.“

86.2. Į antrą klausimą, kiek asmenų pervedė paramą ir kokios sumos suaukotos į sąskaitas: Gana yra gana, VŠĮ, Nr. LT11<...>2276, į E. Vaitkaus Nr. BE74<...>7807 ir į asmeninę E. Vaitkaus sąskaitą Lietuvoje? Kaip šios lėšos panaudotos? – Atsakyta, kad 272 asmenys parėmė Gana yra gana, VŠĮ, 13 231,32 Eur suma. Dėl asmeninių sąskaitų atsakyta: *„Aš turiu savo asmenines sąskaitas bankuose, kurias naudoju savo reikmėms. Tačiau negaliu jums pateikti sąskaitų išrašų, nes taip pažeisčiau Lietuvos įstatymus. Juk trečiųjų asmenų duomenų atskleidimas ne tik neturi teisinio pagrindo, bet ir nesuderinamas su asmens duomenų apsaugos principais. Aš pasiteiravau šeimos narių, ir jie uždraudė man pateikti jums duomenis apie juos“*.

86.3. Į klausimą, ar iš Gana yra gana, VŠĮ, sąskaitos buvo pervestos lėšos į asmeninę sąskaitą? Jei taip, kokia suma bei koku tikslu? – Atsakyta: *„Buvo. Darbo užmokestis“*.

86.4. Į klausimą, ar iš antrame klausime nurodytų sąskaitų buvo apmokėtos išlaidos, susijusios su 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politine kampanija? Jeigu taip, tai kodėl ir kokios? – Atsakyta: *„Nebuvo“*.

86.5. Į prašymą pateikti specialiai rinkimams įkurtos Gana yra gana, VŠĮ,⁵¹ banko sąskaitos išrašą (sąskaitų išrašus) nuo jos atidarymo iki atsakymo VRK pateikimo dienos ir asmeninių sąskaitų (atidarytų užsienyje ir Lietuvoje) banko išrašus nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. iki atsakymo VRK pateikimo dienos. – Atsakyta: *„Primenu, kad aš nežinau kas ir kokią informaciją prikalbino prie šių video. <...> jūs klaidinančiai teigiate, kad VŠĮ įkurta SPECIALIAI rinkimams (kai kas gali įžvelgti potekstę, kad E. Vaitkaus rinkimams). Kaip galbūt sugebėjote suprasti, ši VŠĮ yra įkurta demokratijos proceso skatinimui Lietuvoje per pasiruošimą rinkimams ir jų reklamą“*. E. Vaitkus pateikė Gana yra Gana, VŠĮ, banko sąskaitos išrašą už laikotarpį nuo 2023 m. liepos 17 d. iki 2024 m. vasario 20 d.

87. Remiantis FNTT ir E. Vaitkaus pateiktais Gana yra gana, VŠĮ, banko sąskaitos išrašais, buvo nustatytos išrašuose nurodytų įplaukų paskirčių galimos sąsajos su E. Vaitkaus viešuose kvietimuose paremti ir rinkimų agitacijoje įvardytais tikslais, šūkiiais, lozungais, taip pat su E. Vaitkų remiančių asmenų palaikymo formuluotėmis:

87.1. E. Vaitkus interneto svetainėje eduardasvaitkus.lt⁵² paskelbtoje publikacijoje „Mano siekis“ E. Vaitkus nurodo: *„Eduardo Vaitkaus siekis yra SUGRAŽINTI Lietuvą Lietuvos žmonėms“*. Siekio „SUGRAŽINTI Lietuvą Lietuvos žmonėms“ kartojimas, akcentavimas teiginiais: *„aš už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą“*, *„susigrąžinkime Lietuvą sau, nes dabartinėje situacijoje mes esame išduoti ir perduoti“*, atsakant į klausytojų klausimus per „YouTube“ V. Žemaičio Lekstučio vedamas

⁵¹ Kaip teigiama minėto 2023 m. spalio 5 d. vaizdo įrašė ir kitų įrašų aprašymuose bei portale <https://laisvas.info/> publikacijoje: „Eduardas Vaitkus: „Valstybės saugumo departamentą reikia išmėžti kaip kiaulides“.

⁵² Nuoroda internete <https://www.eduardasvaitkus.lt/mano-siekis/>

laidas, yra paaiškinimas-atsakymas dėl lėšų (dėl paramos Gana yra gana, VšĮ) pervedimo, kurių mokėjimo paskirtyje aukotojai nurodė „*parama už Lietuvą*“, „*Lietuva Lietuviams*“.

87.2. „YouTube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“ kassavaitinių vaizdo įrašų transliacijų metu, kada visuomenei aktualiomis temomis buvo kalbinamas, kandidatu ir rinkimų dalyviu pristatytas E. Vaitkus, žiūrovų-klausytojų komentaruose, pranešimuose, be užduodamų klausimų buvo rašomi sveikinimai, padėkos, palinkėjimai: „*Malonu girdėti Sėkmės ir sveikatos*“ „*sėkmės*“, „*stiprybės*“, „*sveikatos Jums*“, „*ačiū*“, „*Ačiū Jums. Linkiu sėkmės*“, „*Dėkui kad esat*“ *Ačiū Vaidai, šį kartą pasirinkote tinkamą kandidatą į prezidentus. Linkiu sėkmės jūsų komandai*“ bei šūktai: „*Jūs mūsų prezidentas*“, „*tik Jūs*“, „*palaikau*“, „*remiu*“, „*Remiam Vaitkų*“, „*labai tinkantis garbus pilietis gerb. Vaitkus į Prezidentus UŽ*“, „*Už gerb. prof. Eduardą VaitkųLTLT*“, „*100%, palaikome, remiam pinigais, platinam*“, „*Lietuvi atsibusk, per didžiausias kliūtis Lietuvą prikelti, ateina didis žmogus tai-Eduardas Vaitkus*“, „*UZ EDVARDA VAITKU.TAI LIETUVOS ISSIGELBEJIMAS*“ „*EDUARDAS VAITKUS Mūsų Prezidentas*“, „*LAIMES AR NE LAIMES EDUARDAS VAITKUS. MES LIETUVIAI TURIME PALAIKYTI JO BANDYMA PRETENDUOTI I REZIDENTUS. MANAU, KAD CIA VISKAS NORMALU. DEKOJAME*“. „*Pirmyn Eduardai*“, „*Didžiausia pagarba Eduardui Vaitkui Stiprybės ir geriausios sėkmės prezidento rinkimuose!!!*“, „*Mes su jumis!*“, „*Stiprybės gerbiamas Eduardai, daug žmonių už Jus*“, „*Tik už Eduardą Vaitkų*“, „*Pirmyn Eduardai*“, „*Mes su jumis!*“, „*Tik už E. Vaitkų! Padėkime visi jam, tuo pačiu ir sau*“, „*Tik už Lietuva AŽ IR MANO ŠEIMA TIK UŽ VAITU*“, „*Eduardas Vaitkus Lietuvos žmonių prezidentas*“, „*už Lietuva*“, „*Norim Prezidento Eduardo Vaitkaus !!!! Sėkmės !!!!*“ ir t. t.

87.3. Tokie palinkėjimai, palaikymas ir parėmimas atsispindi ir Gana yra gana, VšĮ, banko išrašų mokėjimų pavedimuose. Nurodytos paskirtys (*parama, palaikymas, dovanos ir padėkos*) akivaizdžiai rodo, kad tai yra finansinė parama E. Vaitkui kaip kandidatui, o ne lėšos, skirtos Gana yra gana, VšĮ, visuomeninei veiklai. Šios aplinkybės rodo, kad „YouTube“ kanalo žiūrovai iš E. Vaitkaus pasisakymų suprato, kad E. Vaitkus ruošiasi dalyvauti rinkimuose, ir jie rėmė E. Vaitkų kaip būsimą kandidatą. E. Vaitkaus teigimu, „*Mano įkurta viešoji įstaiga, kurios tikslas (nes taip reikėjo ją suformuoti) – demokratijos skatinimas Lietuvoje ir pasiruošimas rinkimams*“ (ištrauka iš 2023 m. spalio 5 d. transliacijos nuo 9:15). Teiginiu „*nes taip reikėjo suforminti*“ leidžiama pagrįstai manyti, kad viešoji įstaiga „Gana yra gana“ buvo įsteigta ne įstaigos steigimo dokumente nustatytais tikslais, o skirta finansuoti E. Vaitkaus, kaip kandidato Respublikos Prezidento rinkimuose, politinę kampaniją, tai, be kita ko, patvirtina E. Vaitkaus pateiktas pavyzdys apie kitų kandidatų įsteigtas viešąsias įstaigas paramai rinkti (2023 m. spalio 5 d. transliacijoje nuo 9:48 min.).

88. Pagal VRK surinktą medžiagą, E. Vaitkus galimai rinko aukas politinei kampanijai į 3 asmenines sąskaitas: LT43<...>4967; LT04<...>4081; BE74<...>7807. Vienos asmeninės

E. Vaitkaus sąskaitos LT43<...>4967 išrašą pateikė FNNT o kitų dviejų sąskaitų (LT04<...>4081 ir BE <...> 7807) išrašų nepavyko gauti.

89. Rinkimų kodekso 112 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad *priimti aukas turi teisę registruoti savarankiškai dalyviai*. Šio straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad *piniginės aukos gali būti renkamos tik banko pavedimu, elektroninėmis mokėjimo priemonėmis, kuriomis galima nustatyti aukotojo tapatybę. Pinigines aukas priimti grynaisiais pinigais yra draudžiama*

90. Aukų apskaita yra reglamentuota Rinkimų kodekso 113 straipsnio 1–3 dalyse: *Auka laikoma priimta, kai išdininkas, patikrinęs, ar gauta auka atitinka šio kodekso reikalavimus, užregistruoja šią auką rinkimų politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje (1 dalis); Rinkimų politinės kampanijos dalyvis neturi teisės naudoti rinkimų politinei kampanijai finansuoti gautų, tačiau finansavimo apskaitos žiniaraštyje neregistruotų aukų, taip pat nepiniginių aukų, jeigu išdininkas nėra užpildęs aukų lapo (2 dalis); Finansavimo apskaitos žiniaraštyje aukos registruojamos nurodant aukotojo vardą, pavardę, asmens kodą, aukos suteikimo datą ir sumą, <...>. Registruojant mažas aukas asmens kodas nebūtinas (3 dalis).*

91. Rinkimų kodekso 110 straipsnio 1, 2, 4, 5 dalyse nustatyti aukotojai ir aukų dydžiai: *Respublikos Prezidento rinkimų politinės kampanijos savarankiškiems dalyviams aukoti turi teisę tik Lietuvos Respublikos piliečiai (1 dalis); vienas aukotojas per rinkimų politinę kampaniją kiekvienam savarankiškam dalyviui gali suteikti auką, neviršijančią 10 rinkimuose taikomų VMDU dydžių, tai yra 17 990 eurų šiuose Respublikos Prezidento rinkimuose (2 dalis); fizinis asmuo, aukojantis didesnę negu mažą auką, iki suteikdamas auką savarankiškam dalyviui įstatymų nustatyta tvarka privalo deklaruoti pajamas (4 dalis); bendra vieno fizinio asmens aukų, išskyrus mažas aukas, savarankiškiems dalyviams ir politinei partijai sumokėtų nario mokesčių suma per kalendorinius metus negali viršyti 10 procentų fizinio asmens už paskutinius praėjusius kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama po gegužės 1 dienos) arba už užpraeitus kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama iki gegužės 1 dienos) (5 dalis).*

92. Išanalizavus FNNT pateiktą informaciją, VRK surinktus duomenis ir E. Vaitkaus išdininko VRK informacinėje sistemoje pateiktus aukų ir aukotojų duomenis, nustatyta:

92.1. Į Gana yra gana, VšĮ, sąskaitą gautų įplaukų mokėjimo paskirtyse nurodyta: „parama“, „paremti“, „už pagalbą mums“, „palaikymas“ „dovana“, „Labdara“, „parama“, nuo Lietuvos lenko, „darbui“, „Auka“, „rinkiminei kampanijai -palaikymas“, „Rinkiminiai kompanijai“, „parama rinkiminei kompanijai“, „Parama kandidatui“, „Eduardas Vaitkus“, „remiu Eduardą Vaitkų“, „Sėkmės“, „Sveikatos“, „Už Eduardą Vaitkų“, „E. Vaitkui paremti“, „būsimam prezidentui“, „Parama prezidentui Eduardui Vaitkui“, „parama už Lietuvą“, „Lietuva Lietuviams: tikslų įgyvendinimui“ „ačiū“ „sąskaitos papildymas“, „pinigų pervedimas“ „gimtadienio dovana“, „užstatai“, „auka įnašui“ ir tik vieno pavedimo paskirtyje nurodyta „demokratėjimo procesui“.

92.2. Į Gana yra gana, VŠĮ, gautų aukų paskirtis: „*palaikymas*“ „*Auka*“, „*rinkiminei kampanijai-palaikymas*“, „*Rinkiminiai kompanijai*“, „*parama rinkiminei kompanijai*“, „*Parama kandidatui*“, „*Eduardas Vaitkus*“, „*remiu Eduardą Vaitkų*“, „*Sėkmės*“, „*Sveikatos*“, „*Už Eduardą Vaitkų*“, „*E. Vaitkui paremti*“, „*būsimam prezidentui*“, „*Parama prezidentui Eduardui Vaitkui*“, patvirtina, kad aukotojai suprato, kad į Gana yra gana, VŠĮ, sąskaitą perveda aukas E. Vaitkui kaip kandidatui į Respublikos Prezidentus, o E. Vaitkus, būdamas VŠĮ vadovas, ketindamas būti kandidatu, yra susipažinęs su Rinkimų kodekse nurodytais politinės kampanijos finansavimo reikalavimais (be to, dėl aukų rinkimo tik į politinės kampanijos sąskaitą kandidatas buvo informuotas žodžiu, 2023 m. lapkričio 14 d., kai pateikė VRK savarankiško politinės kampanijos dalyvio dokumentus), gavęs lėšas, kurių mokėjimų pavedimuose nurodyta tokia paskirtis, puikiai suvokė, kad jos skirtos rinkimams, ir jas turėjo grąžinti aukotojams. Priešingai, kandidatas E. Vaitkus, pasisakymuose prašydamas paremti, aiškina, kaip išvengti Rinkimo kodekso nustatytų reikalavimų dėl aukų dydžių, sąmoningai klaidina klausytojus: 2023 m. spalio 5 d. vaizdo transliacijoje, kurioje pristatomas kaip kandidatas, sakydamas „*finansų tai nėra jokių, kol kas uždaros akcinės bendrovės gali irgi paremti viešąją įstaigą Gana yra gana, nuo gruodžio mėnesio gali ir žmonės paremti, tai nuo gruodžio mėnesio parėmimas bus tikrai iki 12 eurų, arba paskui reikia deklaruoti savo pajamas. Tai be finansų irgi bus ką nors sunku padaryti*“. Nei vaizdo transliacijose, nei savo paskyroje socialiniame tinkle Meta E. Vaitkus niekur neskelbia, neatskiria, neakcentuoja, kad į Gana yra gana, VŠĮ, sąskaitą gauta parama nebus panaudota rinkimams, kad ta parama yra viešajai įstaigai ir jos veiklai. Priešingai, jis kalba, kad paremti galite **per** viešąją įstaigą Gana yra gana, kartu nurodydamas dar ir asmeninę sąskaitą: „*galima tai padaryt tai arba galima per tą viešąją įstaigą Gana yra gana <...> arba tada galima įstojant į Lietuvos gyventojų pasipriešinimo okupacijai centrą, tai ten **į mano sąskaitą Belgijoje** ir ten sumokėti savo pasirinktą nario mokesį, kuris, kiek patys norit, tiek, ir sumokat tai dviem šitais būdais. Viešąją įstaigą gali paremti ir juridiniai asmenys ir kol kas ten nėra numatyta pagal paramos įstatymą, nėra numatyta ribų, tai šitoj vietoj sumos gali priklausyt nuo jūsų noro*“. Kalba, kad pinigų reikės straipsniams, reklamai, užstatui sumokėti. Kalbėdamas apie tai, kad „*arba paskui reikia deklaruoti savo pajamas*“, aiškiai supranta, kaip galima apeiti Rinkimų kodekso reikalavimus (dėl aukų dydžio ribojimų, pajamų deklaravimo VMI), kad pervedant lėšas į VŠĮ galima paremti bet kokia suma ir bet kam (tarp jų ir juridiniams asmenims bei užsienyje gyvenantiems piliečiams), o to nebūtų galima padaryti pervedant į politinės kampanijos sąskaitą. Teiginys „*arba paskui reikia deklaruoti savo pajamas*“ skamba tarsi raginimas paskubėti aukoti (be papildomų rūpesčių) dabar į VŠĮ sąskaitą.

92.3. Į Gana yra gana, VŠĮ, sąskaitą gauti 272 mokėjimai (iš 1 juridinio ir 271 fizinio asmens), (21 fizinis asmuo lėšas pervedė po keletą kartų (nuo 2-jų iki 4-ių), bendra pajamų suma (nuo 2023-09-08 iki 2024-01-19) – 13 231,32 Eur.

92.4. Į asmeninę sąskaitą nuo 2023 m. rugsėjo 8 d. iki lapkričio 27 d. iš fizinių asmenų gauta 663,17 Eur suma (mokėjimo paskirtyse nurodyta: „parama“, „tik Jūs“, „dovana“, „Eduardas Vaitkus“, „materialinė parama giminaičiui“).

92.5. Prasidėjus 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinei kampanijai – nuo 2023 m. lapkričio 12 d. iki 2024 m. vasario 19 d. į Gana yra gana, VŠĮ, sąskaitą Nr. LT<...>2276 buvo gauta 80 aukų, kurių bendra suma – 2 912,55 Eur, į asmeninę E. Vaitkaus sąskaitą Nr. LT43<...>4967 buvo gauta 15 aukų, kurių bendra suma – 60 Eur.

92.6. Nuo 2023 m. lapkričio 14 d. (nuo E. Vaitkaus įregistravimo VRK savarankišku politinės kampanijos dalyviu) iki 2024 m. vasario 19 d. buvo gauta fizinių asmenų pervestų lėšų: į Gana yra gana, VŠĮ, sąskaitą 2 034,55 Eur ir 55 Eur į vieną iš į asmeninių sąskaitų – Nr. LT43<...>4967.

92.7. 99 fiziniai asmenys yra pervedę pinigus bent į dvi iš trijų (pagal turimų banko išrašų duomenis) su E. Vaitkumi susijusių sąskaitų: į Gana yra gana, VŠĮ, sąskaitą Nr. LT<...>2276 (bendra suma – 7 180,77 Eur), į E. Vaitkaus politinės kampanijos sąskaitą (2024 m. balandžio 15 d. duomenimis) Nr. LT<...>3013 (bendra suma – 4 308,99 Eur), į asmeninę E. Vaitkaus sąskaitą Nr. LT43<...>4967 (bendra suma – 65 Eur).

93. Pagal Gana yra gana, VŠĮ, pateiktus banko išrašo duomenis nustatyta, kad šiai įstaigai paramą teikė ir juridinis asmuo MB FOOD LT. 2023 m. rugsėjo 8 d. MB FOOD LT pervedė į Gana yra gana, VŠĮ, banko sąskaitą 300 Eur, mokėjimo paskirtyje nurodydama – „parama“. Viešai skelbiamais duomenimis, A. B. yra MB FOOD LT direktorius⁵³. 2023 m. lapkričio 15 d. A. B. parėmė Gana yra gana, VŠĮ, 100 Eur ir kaip fizinis asmuo (paskirtis – „parama“), o vėliau, 2024 m. sausio 11 d., paaukojo 50 Eur į 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų savarankiško politinės kampanijos dalyvio E. Vaitkaus politinės kampanijos sąskaitą. Dėl paramos (aukų) suteikimo E. Vaitkui ir Gana yra gana, VŠĮ, VRK raštu (reg. Nr. 2-353(2.11)) kreipėsi į šios mažosios bendrijos direktorių. 2024 m. kovo 22 d. gautas MB FOOD LT atsakymas (reg. Nr. 1-1146(2.11)):

93.1. Į klausimą, kas, koku būdu ir tikslu kreipėsi į įmonę MB FOOD LT ir į A. B., kaip fizinį asmenį, dėl paramos suteikimo Gana yra gana, VŠĮ, atsakyta, kad „*jokių prašymų mes nesame gavę, paramos suteikimui nei iš Gana yra gana VŠĮ, nei iš E. Vaitkaus*“.

93.2. Į klausimą, ar MB FOOD LT yra gavusi iš Gana yra gana, VŠĮ, informaciją ar ataskaitas apie jai skirtų lėšų panaudojimą, atsakyta, kad „*tokios informacijos mes neprašėme*“. Taip pat nurodyta, kad įmonė teikia paramą ir kitoms viešosioms įstaigoms.

93.3. Į klausimą, ar yra žinoma, kaip buvo panaudotos įmonės ir A. B., kaip fizinio asmens, Gana yra gana, VŠĮ, pervestos lėšos, atsakyta: „*tokios informacijos iš VŠĮ „Gana yra gana“ mes*

⁵³ Nuoroda internete https://rekvizitai.vz.lt/imone/mb_food_lt_uab/

neprašėme, tačiau iš E. Vaitkaus viešų pasisakymų žinau, kad lėšos naudojamos demokratijos principų sklaidos vykdymui“.

93.4. Į klausimus, kodėl A. B. pervedė lėšas Gana yra gana, VšĮ, ir iš įmonės MB FOOD LT, ir iš asmenines sąskaitos, kokie abiejų paramų tikslai, kuo skiriasi į Gana yra gana, VšĮ, sąskaitą ir į 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento E. Vaitkaus politinės kampanijos sąskaitą jo pervedtų lėšų tikslas ir paskirtis, atsakyta: „Manau kiekvieno LR piliečio pareiga palaikyti demokratijos procesus mūsų Tėvynėje. Kadangi VŠĮ „Gana yra gana“ turi paramos gavėjo statusą, norėjau ją paremti tiek įmonės, tiek asmeninėmis lėšomis. Taip pat remdamas E. Vaitkaus kandidatavimą LR Prezidento rinkimuose papildomai pervedžiau 50 Eur paramą rinkiminei kompanijai vykdyti“.

93.5. Į klausimą, kokie yra ryšiai, sąsajos yra tarp A. B. / jo valdomos įmonės MB FOOD LT ir Gana yra gana VšĮ / E. Vaitkumi, – atsakyta, kad jokių ryšių nėra ir E. Vaitkus pažįstamas tik iš viešosios erdvės. Politinės kampanijos sąskaitos numerį sužinojo iš skelbimo socialiniame tinkle „Facebook“.

93.6. Į klausimą, ar lėšos Gana yra gana, VšĮ, pervedtos palaikant E. Vaitkų kaip kandidatą, dalyvaujantį 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimuose, atsakyta „Ne“.

94. Pažymėtina, kad į Gana yra gana, VšĮ, sąskaitą gautų lėšų, skirtų E. Vaitkaus, kaip rinkimų politinės kampanijos dalyvio, interesams, neužregistravus E. Vaitkaus politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje, buvo pažeisti Rinkimų kodekso 113 straipsnio reikalavimai.

95. Pagal turimus duomenis, E. Vaitkus 2024 m. vasario 12 d. VRK sumokėjo rinkimų užstatą 8 995 Eur iš asmeninės sąskaitos **LT43<...>4967**, į kurią 2023 m. lapkričio 15 d. buvo pervedtos lėšos – 5 000 Eur suma iš kitos asmeninės E. Vaitkaus **LT04<...>4081**, kurių lėšų gavimo šaltiniai nėra žinomi, ir iš Gana yra gana, VšĮ, sąskaitos (į kurią buvo renkamos lėšos) kaip atlyginimas: 2023 m. gruodžio 28 d. – 4 052 Eur ir 2024 m. vasario 6 d. – 80,50 Eur.

96. Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad E. Vaitkus, pasinaudodamas savo įsteigta ir valdoma Gana yra gana, VšĮ, rinko paramą (aukas) savo politinei kampanijai finansuoti, pažeisdamas Rinkimų kodekso 104 straipsnio 1–3 dalių, 111–113 straipsnių, 114 straipsnio 2 dalies nuostatas. Šią išvadą pagrindžia FNTT medžiaga, E. Vaitkaus politinė reklama V. Žemaičio Lekstučio laidose, per kurias jis siekė rinkti lėšas savo rinkimų politinei kampanijai finansuoti, kiti viešai prieinami šaltiniai („Facebook“ ir pan.).

Dėl Rinkimų kodekso nuostatoms prieštaraujančios Gana yra gana, VšĮ, veiklos, finansuojant E. Vaitkaus rinkimų politinę kampaniją

97. Tiek FNTT pateiktoje informacijoje nurodyta, kad „i Gana yra gana VšĮ banko sąskaitą gautos įplaukos neatitinka šios įstaigos deklaruojamos veiklos“, tiek 2024 m. sausio 17 d. SEB banko FNTT pateiktoje informacijoje apie juridinio asmens Gana yra gana, VšĮ, veiklą nurodyta: „Išsamus

pagrindinės verslo veiklos (u) aprašymas – Švietėjiška veikla visai visuomenei visoje Lietuvoje, Teikiamos paslaugos – Imonė neteikia išvardintų paslaugų“. Patikrinus FNTT pateiktą Gana yra gana, VŠĮ, banko sąskaitos Nr. LT11<...>2276 išrašą, nenustatyta, kad būtų vykdoma kita veikla, išskyrus leidinių, kuriuose skelbta E. Vaitkaus politinė reklama, leidybą ir E. Vaitkaus atlyginimą bei mokesčius „Sodrai“. Todėl tai, kas išdėstyta, pagrįstai leidžia teigti, kad Gana yra gana, VŠĮ, veikla yra susijusi išimtinai tik su E. Vaitkaus rinkimų politine kampanija ir lėšos (parama, aukos) buvo renkamos E. Vaitkaus politinei kampanijai finansuoti.

98. FNTT pateiktoje informacijoje VRK nurodyta, kad *„VŠĮ GANA YRA GANA pervedė į UAB GRĖSMĖS NACIONALIAM SAUGUMUI iš viso 2 550 EUR sumą. Pažymėtina, kad UAB GRĖSMĖS NACIONALIAM SAUGUMUI yra savaitraščio „Laisvas laikraštis“ leidėjas*“.

99. 2023 m. gruodžio 17 d. V. Žemaičio Lekstučio tiesioginėje transliacijos metu⁵⁴ į klausimą, *„Kur būtų galima įsigyti laikraštį „Lietuvos konservatoriai“, E. Vaitkus atsako: „jis yra, šitas laikraštis yra sudėtinė „Laisvo laikraščio“ dalis, kaip jo priedas, ir „Lietuvos konservatorius“ leidžia viešoji įstaiga Gana yra gana, gal paskui ateity iš aš savo reprezentacinių politinės kampanijos dalyvio lėšų išleisiu kelis egzempliorius ir jį kartu galima „Aibės“ prekybos centras ar tinklas užsiprenumeruoti iš su „Laisvu laikraščiu“ grubiai 4 eurai per mėnesį, daugiau kaip šešiams mėnesiams prenumeruoti neleidžia, nes tiesiog neaišku, kokia bus ta situacija <...> „Lietuvos konservatorius“ kas savaitę išleis po aštuonis puslapius <...>*“.

100. Peržiūrėjus savaitraščio „Laisvas laikraštis“ egzempliorius nuo 2023 m. liepos 21 d. (primintina, kad Gana yra gana, VŠĮ, registruota 2023-07-20), nustatyta, kad pirmieji 2 leidinio „Lietuvos konservatoriai“ numeriai: 2023 m. gruodžio 15 d. Nr. 1 ir 2023 m. gruodžio 22 d. Nr. 2 buvo platinami kaip UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ leidžiamo savaitraščio „Laisvas laikraštis“ sudėtinė dalis (tarp 2023 m. gruodžio 15 d. savaitraščio „Laisvas laikraštis“ (Nr. 28) 8 ir 9 puslapių įterpta 8 puslapių 2023 m. gruodžio 15 d. Gana yra Gana, VŠĮ, informaciniu leidiniu įvardyta laikraščio dalis „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1; tarp 2023 m. gruodžio 22 d. savaitraščio „Laisvas laikraštis“ (Nr. 29) 6 ir 7 puslapių įterpta 4 puslapių 2023 m. gruodžio 15 d. Gana yra Gana, VŠĮ, informaciniu leidiniu įvardyta laikraščio dalis „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 2. Leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 3 platinimo būdas nenustatytas. Taip pat nustatyta, kad, be jau minėtų leidinio „Lietuvos konservatoriai“ numerių, savaitraštyje buvo skelbiamos ir su E. Vaitkumi susijusios publikacijos:

100.1. 2023 m. liepos 21–27 d. Nr. 18 – „Jie gali mane nužudyti, tačiau aš nesustosiu – dalyvausiu prezidento rinkimuose“, – teigia Eduardas Vaitkus“ (2 psl.);

⁵⁴ Nuoroda internete <https://www.mesgalime.lt/eduardas-vaitkus/atsako/375>

100.2. 2023 m. rugpjūčio 4–10 d. Nr. 19 – „Eduardas Vaitkus: „Matyt, teks susodinti visą Lietuvos teisinę sistemą“ (8 psl.);

100.3. 2023 m. rugpjūčio 18–24 d. Nr. 20 – „E. Vaitkus: Reikalinga priimti Užsienio agentų įstatymą“ (4 psl.);

100.4. 2023 m. rugsėjo 15–28 Nr. 22 – „Kaip rasti „nesisteminių“ kandidatą į prezidentus?“ (1 psl.), „E. Vaitkus kėsinasi į valstybės pamatą – Valstybės saugumo departamentą“ (3 psl.), „E. Vaitkus: „Kodėl bet kiek protaujančiam žmogui turėtų atsiverti akys, kad I. Vėgėlė nėra antisisteminis kandidatas“ (5 psl.);

100.5. 2023 m. lapkričio 17 d. Nr. 24 – „Eduardas Vaitkus: „Valstybės saugumo departamentą reikia išmėžti kaip kiaulides“ (1 psl. anonsas, straipsnis 8–9 psl.), „Kad E. Vaitkus dirba rusams, įrodo jo šalikas“ (6 psl.);

100.6. 2023 m. lapkričio 24 d. Nr. 25 – „Kandidatai 2024“ (1 psl. anonsas apie kandidatų skirtumus), „Savo įžvalga D. Žalimas stipriai prispaudė Eduardą Vaitkų“ (4 psl.);

100.7. 2023 m. gruodžio 8 d. Nr. 27 – „Zigmas Vaišvila ir Eduardas Vaitkus. Valstybės susigražinimas ir praradimas“ I dalis. TSRS griūtis ir Vakarų persiorientavimas 2023-12-04“ (2–3 psl.), „Eduardą Vaitkų paliko tik kvailiai“ (10 psl.).

100.8. 2023 m. gruodžio 15 d. Nr. 28 (933) – „2024 m. rinkimai atšaukiami?“ (1 psl. kaip anonsas ir nuorodą į 9 puslapį, kuriame spausdinama publikacija „Rinkimų neberekės, kai paskelbsime karą Rusijai?“), „Zigmas Vaišvila ir Eduardas Vaitkus. Valstybės susigražinimas ir praradimas“ III dalis NATO vaidmuo. 2023-12-11“ (2–4 psl.).

100.9. 2023 m. gruodžio 22 d. Nr. 29 (934) – publikacija „Zigmas Vaišvila ir Eduardas Vaitkus. Kaip žmonės palūžo kovoje dėl savo valstybės?“ (2–4 psl.).

101. Dėl E. Vaitkaus leidinio „Lietuvos konservatoriai“ ir 100 punkte išvardytų publikacijų 2024 m. balandžio 19 d. kreiptasi (negavus atsakymų, gegužės 6 d. pakartotinai) į UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ (raštu Nr. 2-522(2.11) ir į E. Vaitkų (raštu Nr. 2-523(2.11)), paprašyta pateikti papildomą informaciją ir ją patvirtinančius dokumentus ir atsakyti į nurodytus klausimus. 2024 m. gegužės 6 d. VRK gautas UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ (reg Nr. 1-1863(2.11) atsakymas:

101.1. Į klausimą, kokių tikslų, kieno iniciatyva ir (ar) sprendimu leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1 ir Nr. 2 buvo įtraukti į „Laisvo laikraščio“ Nr. 28 ir Nr. 29 sudėtį ir platinti (skleisti) kartu su šiuo laikraščiu? Ar buvo platinama tik šio laikraščio sudėtyje ar ir kitu būdu? – Atsakyta: „*mano*“.

101.2. Į klausimą, už kokias konkrečiai atliktas paslaugas (publikacijų rengimą, maketavimą, spausdinimą, viešinimą, platinimą ir pan.) viešajai įstaigai Gana yra Gana buvo išrašytos UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ sąskaitos (2023-10-25 Nr. 2300356, suma 2 000 Eur; 2023-

12-14 Nr. 2300362, suma 350 Eur, ir 2023-12-22 Nr. 2300366, suma 200 Eur), kuriose buvo nurodytas paslaugos pavadinimas – „Spaudos darbai“? – Atsakyta: „*už viską*“.

101.3. Į klausimą, ar skleidžiant leidinį „Lietuvos konservatoriai“, kaip „Laisvo laikraščio“ sudėtinę dalį, buvo taikomi UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ VRK deklaruoti 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinės reklamos įkainiai? Jei ne, prašome paaiškinti priežastis. – Atsakyta: „*taip*“.

101.4. Į klausimą, kuri konkrečiai sąskaita yra susijusi su leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 3 ir vėlesniais, jei buvo leisti, numeriais? Nurodykite, kokia konkrečiai sąskaita ir už kurį leidinio „Lietuvos konservatoriai“ numerį buvo išrašyta. – Neatsakyta.

101.5. Į klausimą, ar nuo 2024 m. pradžios „Laisvas laikraštis“ yra leidžiamas ir (ar) platinamas popieriniu formatu? Kaip ir kokio formato leidinį gauna prenumeratoriai? – Atsakyta: „*taip*“. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad FNTT pateiktoje informacijoje yra nurodyta, kad „UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ buvo leidėjas laikraščio pavadinimu „Laisvas laikraštis“, kuriam teismo sprendimu pritaikytas draudimas platinti, dėl kaltinimų netinkamo laikraščio turinio skleidimu“.

101.6. Į klausimą, koku būdu (priemonėmis) buvo išplatintas (platinamas) 2024 m. sausio 5 d. leidinys „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 3 ir vėlesni, jei buvo leisti, numeriai: kaip sudėtinė savaitraščio „Laisvas laikraštis“ dalis ar kitu būdu? – Neatsakyta.

101.7. Į klausimą, kokio formato, kokios apimties (kelių puslapių) ir koku tiražu buvo išleistas leidinys „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 3 ir vėlesni, jei buvo leisti, numeriai ir paprašyta pateikti šio leidinio (šių leidinių) maketą. – Neatsakyta.

101.8. Į klausimą, kokie leidiniai (leidinių pavadinimai ir Nr.), kokio formato, kokios apimties (kelių puslapių) ir koku tiražu buvo išleisti ir E. Vaitkaus apmokėti ne iš Gana yra Gana, VŠĮ, bet kitos (-ų) banko sąskaitos (-ų). Pateikite šių sąskaitų ir mokėjimo pavedimų kopijas. – Neatsakyta. Dokumentai nepateikti.

101.9. Į klausimą, kieno iniciatyva buvo skleidžiamos šiame rašte išvardytos 2023 m. liepos 21 d. – gruodžio 22 d. publikacijos laikraštyje „Laisvas laikraštis“? Kas jas rengė? Jei publikacijos buvo užsakytos, prašome nurodyti, kas jas užsakė ir kas apmokėjo (kieno lėšomis jos paskleistos), bei pateikti tai pagrindžiančių dokumentų (sutarties, sąskaitų faktūrų, kita) kopijas. – Atsakyta: „*mes rengėme*“.

101.10. Į klausimą, ar vertinote šiame rašte paminėtas savaitraštyje „Laisvas laikraštis“ paskelbtas publikacijas politinės reklamos požiūriu? Prašytume paaiškinti, kodėl jos nebuvo pažymėtos politinės reklamos žyma? – Atsakyta: „*buvo pažymėta*“.

101.11. Į prašymą pateikti visų UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ banko sąskaitų išrašų nuo 2023 m. liepos mėn. įeinančių ir išėinančių mokėjimų nurodymų, susijusių su Gana yra

gana, VŠĮ, ir (ar) fiziniu asmeniu E. Vaitkumi, kopijas. – Atsakyta: „*nemanau*“. Dokumentų kopijų nepateikta.

101.12. Pažymėtina, UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ iš esmės į pateiktus klausimus neatsakė ir reikalingos informacijos neteikė. E. Vaitkus į VRK 2024 m. balandžio 19 d. raštą Nr. 2-523(2.11) neatsakė.

102. Atsižvelgiant į tai, kad Pažymos 100 punkte įvardytos „Laisvo laikraščio“ 2023 m. liepos 21 d. – gruodžio 22 d. publikacijos nėra atliekamo tyrimo objektas, taip pat įvertinant tai, kad nebuvo gauta pakankamai informacijos dėl minėtų publikacijų galimo užsakymo ir apmokėjimo aplinkybių, šių publikacijų vertinimas politinės reklamos aspektu nebuvo atliktas.

103. Pažymos 4 - 40 punktuose yra išsamiai išanalizuotas Gana yra gana, VŠĮ, 2024 m. gruodžio 15 d. išleistas leidinys „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1. Tyrimo metu surinktais duomenimis nustatyta, kad Gana yra gana, VŠĮ, išleido dar 2 leidinio „Lietuvos konservatoriai“ numerius – 2023 m. gruodžio 22 d. Nr. 2 ir 2024 m. sausio 5 d. Nr. 3. Visi trys leidiniai yra išleisti ir platinti politinės kampanijos laikotarpiu. E. Vaitkus savo atsakyme VRK, teigdamas, kad „*Lietuvos konservatoriai yra VŠĮ „Gana yra gana“ užsakymu išleistas viešas informacinis lankstinukas, kuriame pateikiama informacija apie visuomeninius politinius, ekonominius bei demokratinius procesus, tikslu ugdyti pilietinę visuomenę, tikslu įgyvendinti VŠĮ „Gana yra gana“ veiklos tikslus numatytus jos įstatuose*“, iš esmės patvirtina, kad tai yra užsakomasis leidinys („lankstinukas“), kuris skirtas taip pat ir politinių tikslų įgyvendinimui ir niekaip nėra susijęs su švietėjiška veikla. Taip pat kodėl šis leidinys „Lietuvos konservatoriai“ buvo taip pavadintas ir ar bus šis leidinys leidžiamas kitu pavadinimu, kalbama 2024 m. sausio 7 d. vaizdo transliacijoje (nuo 50:22 min.) ir sausio 14 d. V. Žemaičio Lekstučio vaizdo transliacijoje (15:53 min.)⁵⁵, atsakant į klausimą: „*Ar išvys dienos šviesą laikraštis „Už Laisvą Lietuvą“? E. Vaitkus paaiškina apie leidinio „Lietuvos konservatoriai“ pavadinimą ir būsimą leidinio pavadinimą*“.⁵⁶ Iš E. Vaitkaus pasisakymų nustatyta, kad leidinys pavadinimu „Lietuvos konservatoriai“ buvo pavadintas todėl, kad E. Vaitkus, pasak jo, pagal savo politines pažiūras yra dešinysis ir save laiko tikroju konservatoriumi⁵⁷. E. Vaitkus teigia, kad: „*čia nėra nieko susiję su konservatoriais ne su Landsbergio, nu ne šaika, o partija Landsbergine, su netikraisiais konservatoriais <...> tikrasis konservatizmas, bet ne toks kaip šiuo metų esantis Landsberginių partija, yra gėris pozityvia ir gerąja prasme*“. E. Vaitkus pripažįsta, kad padarė klaidą, suteikdamas leidiniui tokį pavadinimą, kuris šiuos metu dar yra per ankstyvas, ir toks pavadinimas

⁵⁵ Nuoroda internete <https://www.youtube.com/watch?v=DokdjDxQAHo>

⁵⁶ Nuoroda internete <https://www.mesgalime.lt/eduardas-vaitkus/atsako/455>

⁵⁷ Apie leidinį (laikraštį) „Lietuvos konservatoriai“ E. Vaitkus kalbėjo ir 2024 m. balandžio 22 d. dalyvaudamas laidoje „Darbo pokalbis su Daiva Žeimyte-Biliene: svečiuose – kandidatas į prezidentus Eduardas Vaitkus“ ir atsakė į klausimus. Į žurnalistės klausimą, „*kokios jūsų yra politinės pažiūros?*“ – atsakė: „*iš esmės <...> tai aš esu konservatorius, aš už tradicijas ir net užtat buvom pradėję leisti „Lietuvos konservatoriai“, nes Lietuvoj nėra konservatorių partijos, nesvarbu, kad jūs vadinat vieną partiją konservatoriais, ir ne tik jūs <...>*“.

„tiesiog dirgina“, „pritariu, kad laikraščio pavadinimas atgraso daugelį potencialių rinkėjų, tikrai nesinori jį imti į rankas“. Todėl galvoja apie pavadinimo pakeitimą ir pakeitus pavadinimą, „bus ištaisyta, pataisyta, pakoreguota, dadėti prieraišai“, leidinys bus toliau leidžiamas ir jau bus apmokėtas iš politinės kampanijos sąskaitos: „toku atveju jūsų suaukoti pinigai į tą mano rinkiminę sąskaitą, oficialią, bus panaudota ir pirmas 1000 tiražas egzempliorių tik apie Eduardą Vaitkų ir aš dabar galvoju: „Per lūžtantį ledą“ ten „kad geriau Lietuvoj“ „Gana yra gana“, aš dabar galvoju, šiai sekundei dar iki galo nenuspręsta, „Lietuvos prezidentas“, kadangi tai Prezidento rinkimai, aš pasiskelbiau apie savo teikimą, nu tai ką „Lietuvos prezidentas“, ir tada nuotrauka, ką jisai siūlo, kodėl jisai siūlo, ko jo buvo gyvenimo kelias, kad pamatyti, ar jisai gali žodžio laikytis ar ne, nes žodžio laikymasis labiausiai matosi iš jūsų biografijos arba tam tikrų faktų biografijoje ir tada, ar gali tikėti ir pasitikėti tuo žmogum, i tai vat šitie aštuoni puslapiai tik apie mane informacine prasme“. Toliau tos pačios transliacijos metu (nuo 56:05 min.), klausytojas užduoda klausimą: „kokiems konkrečioms darbams **gerb. Vaitkus ir jo rinkiminis štabas planuoja panaudoti rinkėjų suaukotus pinigus**? E. Vaitkus atsako į pateiktą klausimą: „kol kas mes turim kas savaitę, kad išeitų aštuonių puslapių laikraštukas penkiem mėnesiam. Tiek pinigų yra. Taip, tiek pinigų yra. Daugiau, daugiau nėra. Tai prisidedu tada prie to, parodydamas (parodomas politinės kampanijos sąskaitos numeris ir užrašas – politinė reklama), kad politinė reklama, kas galite prašau ne daugiau kaip 50 Eur, nes jeigu daugiau, tai reikia Vyriausioj rinkimų komisijai tikrinti, ar jūs deklaravote pajamas 2022-ais metais, tai iki 50 Eur to tikrinimo nereikia. Virš 500 žmonių jau Lietuvoj parėmė mane. Reiktų 3–4 tūkst., kad čia iki gegužės mėnesio mes dar sugebėtumėm ką nors sėkmingai padaryti.<...>? Šiuo metu mano sąskaitoj berods 17 tūkst. Eur yra, kol kas išleista 700 Eur, bet šitam laikraštukui, kuris, nu, ir nedidukas ir ką, bet jisai vis tiek irgi kainuoja“. Kada E. Vaitkus atsakinėja į nurodytą klausimą ir rodo, užrašą „politinė reklama“, V. Žemaitis Lekstutis iškėlęs demonstruoja, varto ir rodo 8 psl. leidinį „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 3. Tai akivaizdžiai įrodo, kad leidinys „Lietuvos konservatoriai“ yra E. Vaitkaus politinė reklama. Išleidęs leidinio „Lietuvos konservatoriai“ tris numerius, E. Vaitkus išleido leidinį nauju pavadinimu „Eduardas Vaitkus LR Prezidento rinkimai 2024“, kurio pirmas numeris yra vizualiai labai panašus į leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1, ir šis leidinys jau yra pažymėtas kaip kandidato į Respublikos Prezidentus E. Vaitkaus politinė reklama ir yra apmokėtas iš politinės kampanijos sąskaitos. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad 700 Eur suma už leidinį „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 3 buvo sumokėta iš E. Vaitkaus politinės kampanijos sąskaitos (iždininkė šias išlaidas nurodė politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje).

104. Gana yra gana, VŠĮ, 2023 m. gruodžio 22 d. leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 2 ir 2024 m. sausio 5 d. Nr. 3 yra laikytini E. Vaitkaus politine reklama, nes juose propaguojamas kandidatas į Respublikos Prezidentus E. Vaitkus. 2023 m. gruodžio 22 d. leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 2 straipsnyje „M. Garbačiauskaitė-Budrienė paliko E. Vaitkui viltį – jam tereikia

pakeisti savo nuomonę“, kurio straipsnio autorius nėra nurodytas (leidinio leidėjas yra VŠĮ „Gana yra gana“, kurios direktorius yra E. Vaitkus), yra propaguojamas E. Vaitkus, nes straipsnis yra iliustruotas jo nuotrauka, straipsnyje yra rašoma apie prof. Eduardo Vaitkaus sprendimą kandidatuoti 2024 m. Prezidento rinkimuose, nurodomas jo pranešimas „*Istatymo diktatūra – vienintelis Lietuvos sėkmės raktas*“, kuriame dėstoma jo politinės idėjos, tikslai, programa⁵⁸. Be to, šiame leidinyje E. Vaitkus savo vardu skelbia straipsnį „*Absurdas tęsiasi*“, kuriame jis aptaria savo kandidatavimo į Respublikos Prezidentus aplinkybes, susijusias su rinkimų išlaidomis. Šiame straipsnyje E. Vaitkus kviečia žmonės aukoti jam, kaip kandidatui į Respublikos Prezidentus. Straipsnyje „*Isivaizduojate, kas atsitiktų, jei tokia institucija atsirastų Lietuvoje, su visuotiniuose rinkimuose renkamu vadovu*“ yra skelbiami tie patys teiginiai apie prokurorus, kaip ir jo rinkimams skirtoje interneto svetainės eduardasvaitkus.lt straipsnyje „*Ar įmanoma Šaikai sulaužyti stuburą?*“⁵⁹. 2024 m. sausio 5 d. leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 3 yra spausdinamas E. Vaitkaus ir Z. Vaišvilos straipsnis „*Mechanizmas: kaip pavogta Lietuvos valstybė*“, kuris atitinka E. Vaitkaus rinkimų programos teiginius, jo mintis, pasisakymus apie tai, kaip neva Lietuva neteisėtai įstojo į Europos Sąjungą. Šis straipsnio turinys atitinka Eduardo Vaitkaus 2024 m. sausio 26 d. leidinio „LR Prezidento rinkimai 2024“ Nr. 1, kuris yra pažymėtas kaip politinė reklama, sutrumpintą straipsnį „*Kaip Lietuvos Seimas pavogė Nepriklausomybę iš Lietuvos žmonių*“. Straipsnyje „*Teismas išaiškino, kad žmonių nužudymas ir vaikų prievartavimas neprieštarauja LR įstatymams*“ savo nuomonę pateikia E. Vaitkus, kuris į klausimus atsakinėja kaip kandidatas į Respublikos Prezidentus (nurodoma, kad kiti kandidatai į prezidentus nekelia klausimų, kas nutiko Garliavos byloje, išskyrus E. Vaitkų. E. Vaitkus atsako: „*Prezidentas turi sudėti galutinius taškus ir šioje Garliavos byloje (...)*“). E. Vaitkus pasisako ir straipsnyje „*Kovai prieš teisėjų mafiją reikės ir specialaus teisėjo, ir garantijų jam ir visai jo šeimai*“, kuriame dėsto savo politines pažiūras, idėjas, taip pat pasisako apie kitus kandidatus į Respublikos Prezidentus („*(...) G. Nausėda antrame rinkimų ture irgi surinko visus nepatenkintųjų landbergine partija balsus*“; „*(...) Celofano partija prisidės išskaidant protesto balsus*“; „*atėję į valdžią mes nacionalizuosime ir neleisime, kad strateginės paslaugos būtų privatizuotos*“). E. Vaitkaus politinės pažiūros, idėjos, programinės nuostatos taip pat išdėstytos ir jo interviu straipsnyje „*Eilinis R. Janutienės melas*“, kuriame E. Vaitkus išsako savo programines nuostatas dėl karo Ukrainoje, santykius su Rusija. Todėl 2023 m. gruodžio 22 d. ir 2024 m. sausio 5 d. leidiniai „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 2 ir Nr. 3 yra laikytini E. Vaitkaus politine reklama Rinkimų kodekso 95 straipsnio 1 ir 2 dalies prasme.

105. Pagal 2024 m. balandžio 25 d. VRK pateiktus politinės kampanijos įždininkės duomenis nustatyta, kad iš politinės kampanijos sąskaitos UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ iš viso yra

⁵⁸ Nuoroda internete <https://sc.bns.lt/view/item/468602>

⁵⁹ Nuoroda internete <https://www.eduardasvaitkus.lt/ar-imanoma-saikai-sulauzyti-stubura/>

sumokėta 17 230 Eur suma. Pažymėtina, kad už 2024 m. sausio 5 d. leidinį „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 3 pagal 2024 m. sausio 3 d. sąskaitą, serija LLR Nr. 2400370, suma 700 Eur, sumokėta iš politinės kampanijos sąskaitos. Taip pat nustatyta, kad iš politinės kampanijos sąskaitos yra apmokėtos ir naujo pavadinimo leidinio „Eduardas Vaitkus LR Prezidento rinkimai 2024“ išlaidos. Šio leidinio numeriai: 2024 m. sausio 26 d. Nr. 1, 2024 m. vasario 15 d. Nr. 2 ir 2024 m. kovo 8 d. Nr. 2, tokiu pačiu pavadinimu tik rusų kalba.

106. **Apibendrinant tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad leidinys „Lietuvos konservatoriai“ (Nr. 1–3) buvo parengtas ir paskleistas Respublikos Prezidento rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu; leidinį išleido Gana yra gana, VŠĮ, kurios faktinis steigimo tikslas buvo finansuoti E. Vaitkaus, kaip kandidato į Respublikos Prezidentus, rinkimų politinę kampaniją; leidinys skirtas politinių tikslų įgyvendinimui ir niekaip nėra susijęs su švietėjiška veikla; vienas iš leidinių (Nr. 3) buvo apmokėtas iš E. Vaitkaus politinės kampanijos sąskaitos, tuo E. Vaitkui pripažįstant leidinį jo politinės kampanijos dalimi, darytina išvada, kad leidinys „Lietuvos konservatoriai“ *in corpore* yra laikytinas politine reklama, nes leidinio rengimo tikslas buvo propaguoti E. Vaitkų kaip politinės kampanijos dalyvį, be to, leidinys buvo rengiamas Gana yra gana, VŠĮ, steigėjo ir vadovo bei kandidato į Respublikos Prezidentus vardu ir interesais.**

107. Rinkimų kodekso 114 straipsnio 10 dalyje nurodyta, kad *rinkimų politinės kampanijos išlaidomis taip pat pripažįstamos ne rinkimų politinės kampanijos metu turėtos išlaidos, atitinkančios šio straipsnio 8 dalyje, išskyrus 7 ir 9 punktus, nurodytą paskirtį, jeigu toje dalyje nurodyti daiktai, kitas turtas, paslaugos yra skirti rinkimų politinei kampanijai arba jeigu paslaugos yra gautos vykdant rinkimų politinę kampaniją. Rinkimų politinės kampanijos dalyviai privalo apie tai pranešti Vyriausiajai rinkimų komisijai, kartu pateikdami išlaidas patvirtinančių dokumentų kopijas. Prireikus Vyriausioji rinkimų komisija gali pareikalauti papildomos informacijos.*

108. 2024 m. kovo 1 d. gautame E. Vaitkaus atsakyme (reg. Nr. 1-581(2,11), 1-756(2.11):

108.1. Pagal VRK prašymą pateikti visus mokėjimus ir visas sąskaitas, kurios buvo apmokėtos UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ iš Gana yra gana, VŠĮ, banko sąskaitos ir iš asmeninių E. Vaitkaus sąskaitų, jeigu buvo iš jų mokėta, buvo pateiktas Gana yra gana, VŠĮ, banko išrašas už prašomą laikotarpį (nuo 2023-09-08 iki 2024-02-19), ir trys UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ sąskaitos: 2023 m. spalio 25 d. Nr. 2300356, suma 2 000 Eur; 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. 2300362, suma 350 Eur, ir 2023 m. gruodžio 22 d. serija LLR Nr. 2300366, suma 200 Eur. Atsakyme nurodyta, kad buvo atlikti „3 mokėjimai iš VŠĮ Gana yra gana už leidinį „Lietuvos konservatoriai“. *Sąskaitos faktūros pridėtos*“. Pažymėtina, kad pagal pateiktą banko sąskaitos išrašą, pagal nurodytas sąskaitas faktūras faktiškai buvo atlikti 4 mokėjimai (2023 m. spalio 25 d. – 1 000

Eur, spalio 26 d. – 1 000 Eur, gruodžio 14 d. – 350 Eur ir gruodžio 22 d. – 200 Eur, iš viso – 2 550 Eur).

108.2. Į klausimus, kodėl UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ yra mokėta ir iš Gana yra gana, VŠĮ, ir iš 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinės kampanijos sąskaitos, ir kuo skiriasi šios išlaidos, neatsakyta. Taip pat nepateikti prašomų asmeninių sąskaitų banko išrašai.

109. Taigi, gavus į Gana yra gana, VŠĮ, sąskaitą fizinių asmenų lėšas, jų negrąžinus ir dalį jų panaudojus (2 550 Eur VŠĮ lėšų pervesta UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ už leidinio „Lietuvos konservatoriai“ rengimą ir spausdinimą), darytina išvada, kad E. Vaitkus į Gana yra gana, VŠĮ, sąskaitą rinko lėšas politinės kampanijos finansavimui per trečiąjį asmenį (VŠĮ) ir jas panaudojo rinkimams, tai yra savo pristatymui, populiarinimui, politinei reklamai. Juridinių asmenų lėšomis finansuoti kandidatus yra draudžiama, todėl renkant finansines lėšas rinkimams į Gana yra gana, VŠĮ, sąskaitą ir šias lėšas panaudojant rinkimų kampanijai finansuoti buvo pažeistos Rinkimų kodekso 104 straipsnio nuostatos.

110. Pagal Rinkimų kodekso 193 straipsnio 1 dalies 6 punktą, *šurkščiais šio kodekso pažeidimais laikoma: jeigu rinkimų politinės kampanijos dalyvio išlaidos nedeklaruotai politinei reklamai sudaro 10 ar daugiau procentų nustatyto didžiausio rinkimų politinės kampanijos išlaidų dydžio*. Konstatuojama, kad šioje pažymoje nustatytos nedeklaruotomis laikomos politinės kampanijos išlaidos (2 550 Eur už leidinio „Lietuvos konservatoriai“ rengimą ir skleidimą, 1 815 Eur už vaizdo įrašų transliavimą „YouTube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“ ir 7,85 Eur už interneto domeno mesgalime.lt registravimą, iš viso 4 372,85 Eur) sudaro 0,20 procentų, t. y. mažiau kaip 10 procentų nustatyto didžiausio politinės kampanijos išlaidų dydžio (2 200 000 Eur), todėl šiuo išlaidų nedeklaravimo atveju nelaikytina, kad buvo padarytas šurkščius Rinkimų kodekso nuostatų pažeidimas.

111. Rinkimų kodekso 193 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kas yra laikoma šurkščiais šio kodekso pažeidimais: *rinkimų politinės kampanijos dalyvio finansavimas šio kodekso 111 straipsnyje nurodytomis nepriimtiniomis aukomis (1 punktą); jeigu rinkimų politinės kampanijos dalyvis priima sprendimus naudoti rinkimų politinei kampanijai aukas, gautas iš asmenų, kurie neturi teisės finansuoti rinkimų politinių kampanijų, ar iš neleistinų rinkimų politinės kampanijos finansavimo šaltinių (2 punktą)*. Rinkimų kodekso 193 straipsnio 2 dalyje nurodyta, sprendimą, ar rinkimų politinės kampanijos dalyvis padarė šiame straipsnyje nurodytą šurkščius pažeidimą, priima Vyriausioji rinkimų komisija. Siūloma pripažinti, kad **finansuojant E. Vaitkaus politinę kampaniją per trečiuosius asmenis ir panaudojus aukas, neatitinkančias Rinkimų kodekso reikalavimų, laikytina, kad E. Vaitkus pažeidė Rinkimų kodekso 111 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, šių nuostatų pažeidimas pagal Rinkimų kodekso 193 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktus, laikomas šurkščiais šio kodekso pažeidimais.**

Dėl administracinės atsakomybės už Pažymoje nustatytus Rinkimų kodekso pažeidimus

112. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 92 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *Lietuvos Respublikos rinkimų kodekse nustatytų politinės reklamos skleidimo reikalavimų nesilaikymas užtraukia baudą viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų vadovams arba kitiems už viešosios informacijos skleidimą ar visuomenės informavimo priemonės turinį atsakingiems asmenims nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio keturių šimtų penkiasdešimt eurų. Pagal ANK 93 straipsnio 3–5 dalis, aukų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimas užtraukia baudą politinės kampanijos išdininkams ar politinės kampanijos dalyviams nuo vieno šimto penkiasdešimt iki aštuonių šimtų šešiasdešimt eurų (3 dalis); politinės kampanijos dalyvio finansavimas ar rėmimas neturint tam teisės užtraukia baudą auką suteikusiam asmeniui nuo vieno šimto penkiasdešimt iki aštuonių šimtų šešiasdešimt eurų ir auką suteikusiai juridinio asmens vadovui ar kitam už sprendimo priėmimą atsakingam asmeniui – nuo keturių šimtų aštuoniasdešimt iki trijų tūkstančių eurų (4 dalis); išlaidų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimas užtraukia baudą politinės kampanijos išdininkams ar politinės kampanijos dalyviams nuo vieno šimto penkiasdešimt iki vieno tūkstančio keturių šimtų penkiasdešimt eurų (5 dalis).*

113. ANK 589 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatyta, kad *administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo <...> Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ir šios komisijos nariai ar Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko įgalioti valstybės tarnautojai – dėl šio kodekso <...> 92, 93 <...> straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų.*

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta Pažymoje, siūloma:

1. Pripažinti kandidato į Respublikos Prezidentus E. Vaitkaus politinę reklamą:
 - 1.1. leidinį „Lietuvos konservatoriai“ (2023 m. gruodžio 15 d. Nr. 1, 2023 m. gruodžio 22 d. Nr. 2 ir 2024 m. sausio 5 d. Nr. 3);
 - 1.2. 2023 m. spalio 5 d., 15 d., 22 d., 29 d., lapkričio 5 d., 12 d. „YouTube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“ skleistas tiesiogines vaizdo transliacijas.
2. Pripažinti paslėpta politinę reklamą:
 - 2.1. 1.1 papunktyje nurodytą politinę reklamą;
 - 2.2. 1.2 papunktyje nurodytą politinę reklamą.
3. Pripažinti kandidato į Respublikos Prezidentus E. Vaitkaus politinės kampanijos išlaidomis:
 - 3.1. Gana yra gana, VšĮ, apmokėtas leidinio „Lietuvos konservatoriai“ Nr. 1 ir Nr. 2 rengimo, spausdinimo ir platinimo išlaidas (2 550 Eur);

3.2. nustatytą politinės reklamos kainą (1 815 Eur) už 2023 m. spalio 5 d., 15 d., 22 d., 29 d., lapkričio 5 d., 12 d., 19 d., 26 d., gruodžio 3 d., 10 d., 17 d., 24 d., 31 d., 2024 m. sausio 7 d., 14 d., 21 d., 28 d., vasario 4 d., 11 d., 18 d., 25 d., kovo 3 d., 10 d., 17 d., 24 d., 31 d., balandžio 7 d., 14 d., 21 d., 28 d. tiesiogines vaizdo transliacijas portalo „YouTube“ paskyroje „Vaidas Žemaitis“;

3.3. interneto puslapio mesgalime.lt, kuriame buvo skleidžiama E. Vaitkaus politinė reklama, domeno registravimo kainą (7,85 Eur).

4. Pripažinti nepinigine auka politinės kampanijos dalyvio E. Vaitkaus politinei kampanijai finansuoti:

4.1. leidinio „Lietuvos konservatoriai“ išlaidas, nurodytas 3.1 papunktyje (bendra suma 2 550 Eur);

4.2. V. Žemaičio Lekstučio paslaugas, nurodytas 3.2 papunktyje (bendra suma 1 815 Eur);

4.3. E. Ščerbinos patirtas išlaidas, nurodytas 3.3 papunktyje (suma 7,85 Eur).

5. Pripažinti, kad savarankiškas politinės kampanijos dalyvis E. Vaitkus pažeidė Rinkimų kodekso:

5.1. 111 straipsnio 1 dalies nuostatas, naudodamas Rinkimų kodekso reikalavimų neatitinkančias aukas;

5.2. 111 straipsnio 2 dalies nuostatas, finansuodamas savo rinkimų politinę kampaniją per trečiuosius asmenis;

5.3. 112 straipsnio 1 dalį, priėmęs aukas neužsiregistravęs savarankišku politinės kampanijos dalyviu;

5.4. 113 straipsnio 2 dalies nuostatas, panaudojęs rinkimų politinei kampanijai finansuoti gautas, bet finansavimo apskaitos žiniaraštyje neregistruotas aukas, taip pat nepinigines aukas, išdininkui neužpildžius aukų lapų;

5.5. 114 straipsnio 2 dalies nuostatas, patyręs išlaidų neužsiregistravus politinės kampanijos dalyviu;

5.6. 119 straipsnio 2 dalies ir 120 straipsnio 1 dalies nuostatas, finansavimo apskaitos žiniaraštyje neužregistravęs dalies rinkimų politinei kampanijai gautų aukų ir rinkimų politinės kampanijos išlaidų;

5.7. 93 straipsnio 2 dalies nuostatas, nesilaikydamas sąžiningų ir garbingų rinkimų principų.

6. Pripažinti, kad Gana yra gana, VšĮ pažeidė Rinkimų kodekso:

6.1. 95 straipsnio 4 ir 5 dalių nuostatas, rengusi ir išleidusi 1.1 papunktyje nurodytą politinę reklamą, nepažymėtą politinės reklamos žyma;

6.2. 104 straipsnio 3 dalies nuostatas, finansuodama savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinę kampaniją kitomis, šiame straipsnyje nenurodytomis, lėšomis;

6.3. 111 straipsnio 4 dalies nuostatas, finansuodama politinės kampanijos dalyvį, neturėdama tam teisės.

7. Pripažinti, kad UAB „Grėsmės nacionaliam saugumui“ pažeidė Rinkimų kodekso 95 straipsnio 4 ir 5 dalių nuostatas, paskleidusi 1.1 papunktyje nurodytą politinę reklamą, nepažymėtą politinės reklamos žyma.

8. Pripažinti, kad V. Žemaitis Lekstutis pažeidė Rinkimų kodekso:

8.1. 95 straipsnio 4 ir 5 dalių nuostatas, skleidamas draudžiamą politinę reklamą, nesilaikydamas teisės aktuose nustatytų politinės reklamos žymėjimo reikalavimų;

8.2. 97 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas, skleidamas 3.2 papunktyje nurodytą politinę reklamą neatlygintinai;

8.3. 96 straipsnio 1 dalies nuostatas, skleidamas 3.2 papunktyje nurodytą politinę reklamą, VRK nedeklaravęs 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinės reklamos skleidimo įkainių.

9. Pripažinti, kad E. Ščerbina pažeidė Rinkimų kodekso:

9.1. 95 straipsnio 4 ir 5 dalių nuostatas, skleidamas draudžiamą politinę reklamą, pažymėtą nesilaikant teisės aktuose nustatytų politinės reklamos žymėjimo reikalavimų;

9.2. 97 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas, interneto puslapyje mesgalime.lt skleidamas E. Vaitkaus politinę reklamą neatlygintinai;

9.3. 96 straipsnio 1 dalies nuostatas, skleidamas 8.1 papunktyje nurodytą politinę reklamą, VRK nedeklaravęs 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinės reklamos skleidimo įkainių;

9.4. 95 straipsnio 3 dalies nuostatas, apmokėjęs su rinkimų politine kampanija susijusią atlygintiną politinę reklamą be politinės kampanijos dalyvio įgaliojimo.

10. Pripažinti 5.1 ir 5.2 papunkčiuose nurodytus pažeidimus šiurkščiais Rinkimų kodekso pažeidimais pagal 193 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktus.

11. Vadovaujantis Rinkimų kodekso 111 straipsnio 5 dalimi, įpareigoti savarankišką politinės kampanijos dalyvį E. Vaitkų sumokėti į valstybės biudžetą 4.1 papunktyje nurodytos juridinio asmens Gana yra gana VŠĮ nepiniginės aukos dydį (2 550 Eur) ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo VRK sprendimo priėmimo dienos.

12. Spręsti dėl administracinių nusižengimų teisenos pradėjimo asmenims, atsakingiems už šioje pažymoje nustatytus Rinkimų kodekso pažeidimus.

13. Pavesti VRK Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui:

13.1. papildyti 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinės kampanijos dalyvio E. Vaitkaus politinės reklamos ataskaitą 1.1, 1.2, 3.3 papunkčiuose nurodyta politine reklama

ir politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštį 3.1–3.3 papunkčiuose nurodytomis išlaidomis bei 4.1–4.3 papunkčiuose nurodytomis nepiniginėmis aukomis;

13.2. panaikinti 2024 m. gegužės 12 d. Respublikos Prezidento rinkimų politinės kampanijos dalyvio E. Vaitkaus VRK informacinėje sistemoje Savanoriškų darbų registro įrašą (ID Nr. 1281), registruotą 2024 m. sausio 5 d. Neatlygintinų paslaugų sutarties pagrindu EV Nr. 002, ir E. Vaitkaus politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje V. Žemaičio Lekstučio vardu užregistruotus pajamų (ID Nr. 73423) ir išlaidų (ID Nr. 97018) įrašus, kaip netinkamą E. Vaitkui suteiktų paslaugų ir patirtų išlaidų vertės apskaitymą.

Politinių partijų ir politinių kampanijų
finansavimo kontrolės skyriaus vedėja

Janina Latvienė

Teisės ir tyrimų skyriaus vedėjas

Rokas Stabingis

Teisės ir tyrimų skyriaus patarėjas

Ramūnas Ramanauskas

Teisės ir tyrimų skyriaus patarėjas

Vytautas Vilys